

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 51.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1894

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ὁ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1898 εἰσρηγητῆριος τοῦ κ. Τρικούπη δεικνύει ἡμῖν αὖθις τὸν κ. πρωθυπουργὸν πλέοντα εἰς πέλαγος ἀκράτου αἰσιοδοξίας. — Ἡ αἰσιοδοξία αὕτη, ὑπὸ τὸ πρῶσιμα τῆς ὁποίας ὁ μὲν πρὸς τοὺς ξένους πιστωτὰς τοῦ κράτους συμβιβασμὸς παρεστάθη ὡς κατ' οὐσίαν τετελεσμένος, ἡ δὲ ἐπιτέλεσις τῶν πρὸς αὐτοὺς ἀναληφθησομένων ὑποχρεώσεων ὡς τελείως ἐξασφαλισμένη ὑπὸ τῶν βεβαίων τοῦ δημοσίου προσόδων, ὁ δὲ προϋπολογισμὸς ὡς ἀναμφιβόλως γενόμενος ἐν ἰσοζυγίῳ, μετὰ ἀξιολόγου μάλιστα περισσεύματος, ἡ δὲ ἄρσις τῆς νομισματικῆς ἀνωμαλίας ὡς ἀναπόδραστον ἐπακολούθημα τῶν νέων τῆς κυβερνήσεως οἰκονομικῶν μέτρων, ἡ αἰσιοδοξία, λέγομεν, αὕτη θὰ ἦτο πρᾶγματι σύνθημα ἠθικῆς ἀνακουφίδεως ἐν τῇ κατεχούσῃ πάντα Ἑλλῆνα ἀβεβαιότητι περὶ τοῦ καταντήματος τῆς παρούσης καταστάσεως, ἂν μὴ αὕτη αὕτη ἡ ἐνεστῶσα θλιβερὰ τοῦ κράτους οἰκονομικὴ θέσις ἦν ἀρχικῶς γνήσιος τῆς τοιαύτης τοῦ κ. Τρικούπη αἰσιοδοξίας καρπός. — Ἐἶνε ἀληθές ὅτι ὑπάρχουσιν οὐσιώδη τινὰ διδόμενα, ἐν οἷς τὴν πρῶτην θέσιν κατέχει ἡ ἐπὶ τῶν τελωνειακῶν εἰσπράξεων τοῦ 1894 παρατηρουμένη σπουδαία ὑπερακόντισις τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἔτους προϋποτεθέντων, ἅτινα τείνουσιν εἰς τὸ νὰ πείσωσιν ἡμᾶς ὅτι ὁ κ. Τρικούπης, ὑπὸ σκληρᾶς πίεσεως διδαχθεὶς, ἐγένετο νηφαλιώτερος ἐν τοῖς ἐπὶ ὑποθέσεων ἐρειδομένοις λογισμοῖς αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν ταῖς παρούσαις τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους περιστάσεσιν ἡ πραγματικὴς ἡ καὶ ὑπερβαδὶς ἐστὶ τινῶν ἐκ τῶν προϋποτεθειδῶν προσόδων τοῦ δημοσίου, καὶ ἂν συντελῆ εἰς ἀκεραίαν καὶ ἐγκαιρον ἐπιτέλεσιν τῶν πρὸς τοὺς πιστωτὰς ὑποχρεώσεων τοῦ δημοσίου ἐν τοῖς ὑπὸ τούτου ἐννοουμένοις ὁρίοις, δὲν ἀποτελεῖ σταθερὰν ἀνόρθωσιν οὔτε τῆς δημοσίας πίστεως, οὔτε τῆς ἰδιωτικῆς συναλλαγῆς, ἀπαιτουσῶν πρὸς τοῦτο

πολλῶ γενικωτέραν καὶ ἀπὸ γενικωτέρας καὶ παγιωτέρας πηγῆς ἀπορρέουσιν βελτιώσιν· ἐπειδὴ τὰ περὶ τούτων ἐν τῷ εἰρηνητηρίῳ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ λεγόμενα κατ' οὐσίαν ἀνάγονται εἰς τὴν σφαιρὰν τῶν ἐλπίδων, ἐλαχίστην ἀξίαν πραγματικότητος προσκτώμενα ὑπὸ τῆς ρητορείας τοῦ κ. Τρικούπη· τούτων ἕνεκα, κἂν τε οὗτος φαίνεται πως δεδιδασμένος ὑπὸ τῆς πείρας καὶ ἐν τισὶ σπουδαίῳ, τοῖς περὶ τῆς ἐξώθεν διὰ δανείων εἰσγωγῆς τοῦ χρυσοῦ, μεταμελόμενος ἐπὶ τῇ προτέρῳ οἰκονομικῇ πολιτικῇ, ἀδυνατοῦμεν ἔτι ν' ἀποδεχθῶμεν ἀνεπιφυλάκτως τὰ αἰσιοδοξα συμπεράσματα, εἰς ἃ, σπεύδων νὰ προεξοφλήσῃ τὰ πρᾶγματα, ἐν τοῖς διαφόροις κεφαλαίοις τῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ καταλήγει. — Ἐν τούτοις ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη οὐδαμῶς κωλύει ἡμᾶς τοῦ νὰ εὐχηθῶμεν ὅπως, ὡς εὐφροσύνας πάνυ προσείδομεν τὸ τοῦ λήγοντος ἔτους ἀποτελέσμα τῶν τελωνειακῶν εἰσπράξεων τοῦ κράτους ἐν τῇ περιορισμένῃ σημασίᾳ αὐτοῦ, κατὰ τὰ αὐτὰ χαριτίσωμεν καὶ τὴν ἐπαλήθευσιν τῆς ἐπὶ τῶν γενικωτέρων σημείων αἰσιοδοξίας τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ. — Πρὸ τούτου ἀπαιτεῖται προδήλως ἡ ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου ἐπιψήφισις τῶν κυβερνητικῶν νομοσχεδίων, ἢ ὅμως ἀδήλων πάντοτε ἂν ἔχη ἢδὴ ἐξασφαλισμένην ἡ κυβερνήσις διὰ τῶν ἑκατὸν ἑνδεκα ψήφων, εἰς ἃς ἠδυνάθη ν' ἀναβιδάσῃ κατ' αὐτὰς τὴν κοινοβουλευτικὴν δύναμιν αὐτῆς· ἐκτός ἂν ἡ ἀντιπολίτευσις ἀποδειχθῇ ἀνίκανος εἰς συνησπισμένην ἐπίθεσιν καὶ εἰς ἐνίσχυσιν τῆς ἐνεστώσης ἀριθμητικῆς θέσεως αὐτῆς διὰ κατακτῆσεων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς συμπολιτεύσεως.

Ὁ νεαρὸς τῆς Σερβίας ἀναξ, ἐπανακάμπτων ἐκ Πετρούπολεως, διήλθε διὰ Βιέννης, ὃ τε κόμης Καλονόκης δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός κ. Κάλανς ἐσπευσαν νὰ ἐπισκεφθῶσιν αὐτόν. — Ἡ εὐκαιρία αὕτη δὲν παρήλαθε βεβαίως ἀνευ καὶ νέας τινὸς ἀποπειρᾶς τῶν ἐν Βιέννῃ εἰς προσέλευσιν αὖθις τῆς χώρας εἰς τὰ αὐστρουγγρικὰ οἰκονομικοπολιτικά δίκτυα· ἐν τούτοις, καίτοι οὐπω οὐδὲν ἐγνώ-

σθη περί τοῦ ἀποτελέσματος τῆς συνεντεύξεως ταύτης, ἕτερον ἐκ τῶν εἰς τὴν Σερβίαν ἀφορῶντων δύναται νὰ ἐπασχολήσῃ σήμερον τὴν προσοχὴν ἡμῶν. — Εἶνε τοῦτο ἢ ἐν Πετροπόλει, ὑπὸ τὴν σκιάν κοινῆς προστάτιδος ὁμοφύλου καὶ ὁμοδόξου Δυναμικῆς, συντελεσθεῖσα συνεννόησις τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου μετὰ τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Μαυροβουνίου Νικολάου. — Ἡ συνεννόησις αὕτη, ἂν πράγματι συντελέσθῃ, κέκτηται τοῦτο τὸ μέγα ἀγαθόν, ὅτι θ' ἀποτελέσῃ σπουδαιότατον στοιχεῖον τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως δύο ἀδελφῶν ἰλλυρικῶν λαῶν, οἵτινες αὐτοὶ μὲν οἱ λαοὶ οὐδέποτε ἐπαυσαν ἀδελφικῶς ἀγαπώμενοι, ἀλλ' οἱ ὅποιοι ἐνεκα δυσπιστίας τινός, χωρίζουσας τέως τοὺς ὑψηλοὺς κύκλους τῶν δύο κρατῶν, ἠναγκάζοντο νὰ προσφθέρωνται πρὸς ἀλλήλους λίαν ἐφέκτικῶς. — Τὴν δυσπιστίαν καὶ τὰς προκαταλήψεις ταύτας φέρεται ὡς διασκεδάσασα ἢ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῶν Τσάρων καὶ περὶ τὸν νεκρὸν τοῦ Μεγάλου Εἰρηνοποιοῦ συνεννόησις τῶν δύο ἡγεμόνων, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τοῦτο δύναται νὰ λογισθῇ ἐκ τῶν ἀγαθῶν, ὧν οὐκ ἦν ἄμικτον, ὡς ἄλλοτε εἶπομεν, τὸ μέγα κακὸν τῆς προώρου ἐκ τῶν ζώντων μεταστάσεως τοῦ θρηνουμένου αυτοκράτορος. — Ἄλλ' ἂν οὕτω διασκεδάσονται αἱ τοὺς δυναστικούς οἰκοὺς τῶν δύο ἰλλυρικῶν κρατῶν τέως διιστῶσαι παρενοήσεις καὶ ἐκλείπη ἐν ἔτι στοιχεῖον διαταράξεως τῆς ἐσωτερικῆς ἡσυχίας τῆς Σερβίας, τὸ βασίλειον τοῦτο, ἵνα δυνθῆ νὰ βαδίσῃ ἀπροσκόπτως τὴν ὁδὸν τῆς ἀνορθώσεως καὶ προσόδου αὐτοῦ, ἀνάγκη ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ ζητήματος τοῦ θεσπισμοῦ τοῦ πολιτειακοῦ αὐτοῦ συστήματος, ἐν τούτῳ δὲ δὲν φαίνεται ὅτι ἐγένοντο πολλοὺ λόγους ἀξίαι ἠπρόδοοι. — Τοῦναντίον ἢ πρὸς ἐκπόνησιν τοῦ νέου συντάγματος ἐργασία ὄρεται μόνον περὶ τὰ τέλη τοῦ ἐπιόντος ἔτους, ἢ πρὸς ἐπιψήφισιν δὲ αὐτοῦ ἀναγκαῖα ἐθνοσυνέλευσις συγκληθῆσεται μόνον κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1896. ὅπερ σημαίνει ἱκανῶς μακρὰν περιόδον ἀδελαιότητος. — Ἡ βραδύτης δύναται νὰ ἔχη λόγον τὴν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος συστήματος λαθραῖαν, οὕτως εἰπεῖν, ἐξοικειώσιν τοῦ σερβικοῦ λαοῦ εἰς πολιτενῶν περιορισμένων συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν· οὐχ ἦπτον εἶνε ἀληθές ὅτι πρὶν ἢ ὀριστικῶς κανονισθῇ ὁ πολιτειακὸς βίος τοῦ κράτους δὲν δύναται νὰ ἐλπίζῃ τις τὴν ἄρσιν τῶν προσκομμάτων, τῶν εἰς τὸ ἀνορθωτικὸν ἔργον τοῦ νεαροῦ βασιλέως δημιουργουμένων ὑπὸ τοῦ κομματικοῦ ἀνταγωνισμοῦ.

Ἐξακολουθοῦσι χαρακτηριστικώτεροι αἱ ἐνδείξεις τῆς νέας περιόδου, εἰς ἣν εἰσέρχεται ἢ ἐσωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Ρωσίας μετὰ τῆς μεταβιβάσεως τοῦ αυτοκρατορικοῦ αὐτῆς σκῆπτρου εἰς νέον ἡγεμόνα. — Ἐκτός τῆς σημαντικῆς ἐκείνης ἐν τῇ καταστρώσει τοῦ προγράμματος τῆς κηδεῖας τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς αὐτοῦ λεπτομερείας, καθ' ἣν αὐταῖς χερσὶν ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλας διώρθωσε τὸ ἀρχικὸν σχέδιον κατὰ τρόπον ἐκδηλοῦντα πολλήν, ἐξαιρετικὴν ὁλως, ἐκτίμησιν πρὸς τὰς λαϊκὰς τάξεις τῆς αυτοκρατορίας, ταῖς ἀντιπροσωπεύει τῶν ὁποίων ἐν τῇ πομπῇ ἐχορηγήθη θέσις πρὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀριστοκρατικῶν, ἐκτός ἄλλων τινῶν γεγονότων, μαρτυροῦντων ὑπὸ πόσης ἐμφερεῖται ὁ νέος αὐτοκράτωρ εὐλόγου

μὲν πεποιθήσεως, ὅτι μετὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἀρετῶν ἐκληρονόμησεν ἀκεραῖαν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν, μεθ' ἧς ὁ ρωσικὸς λαὸς περιέβαλλεν ἀείποτε τὸν θρηνοῦμενον τσάρον, σταθερὰς δὲ ἀποφάσεως ν' ἀνταποκριθῇ δι' ἴσους ἐμπιστοσύνης πρὸς τὰ αἰσθήματα ταῦτα τῶν ὑπκόων αὐτοῦ, ἢ ὡς γεγονὸς ἦδη δυναμένη νὰ θεωρηθῇ ἀνάκλησις εἰς τὰ πράγματα τοῦ στρατηγοῦ Μιλουτίν, ἀνδρὸς ἐνεστερνωμένου τὰς μεταρρυθμιστικὰς ἀρχὰς τοῦ στρατηγοῦ Λόρις Μελικόφ, τῆς ψυχῆς τῆς μεταρρυθμιστικῆς πολιτικῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Β'. ἔτι μᾶλλον κρατύνει τὴν γνώμην, ὅτι ὁ τοῦ μεγάλου Εἰρηνοποιοῦ υἱὸς σκοπεῖ πράγματι νὰ ἐπιστέψῃ τὸ μέγα καὶ σωτήριο ἔργον τοῦ πατρὸς δι' ἐξελίξεως μεταρρυθμιστικῶν τινῶν διοικητικῶν συμπληρώσεων. — Ὅτι δὲ τὴν συμπλήρωσιν ταύτην, ὡς δ' ἕτερον στάδιον τῆς δράσεως αὐτοῦ, εἶχεν ἦδη ἐν σχεδίῳ καὶ αὐτὸς ὁ ἄρτι μεταστὰς αυτοκράτωρ, δηλοῦται ἐκ τῆς ἐν Λεβαδείᾳ προσφάτου παρουσίας τοῦ μνησθέντος στρατηγοῦ Μιλουτίν καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον αὐτοῦ τελευταίων συστάσεων τοῦ μακαρίας μνήμης τσάρου Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ'. — Καὶ οὕτω λαμπρῶς συνεχίζεται καὶ τελειοῦται τὸ ἔργον τῆς προκατόχου βασιλείας διὰ τῆς παρούσης ἐν τῇ ἐσωτερικῇ τῆς αυτοκρατορίας πολιτικῇ ἥτις ἀναμφιδόλως ἔτι μᾶλλον θὰ συσφίξῃ τοὺς δεσμοὺς τῆς ἀμοιβαίας ἀφοσίωσεως καὶ ἀγάπης, οἵτινες δυνάπτουσι τὸν ρωσικὸν λαὸν πρὸς τὸν δυναστικὸν αὐτοῦ οἶκον, οὗ τὰ μέλη, διαδεχόμενα ἀλλήλα ἐν τῷ θρόνῳ, φιλοτιμοῦνται περὶ μείζονος προαγωγῆς τῆς εὐμερίας τῶν κατοίκων τῆς ἄχανοῦς αυτοκρατορίας.

Τὰ ἰαπωνικὰ πράγματα ἐποιήσαντο οὐσιώδεις βήματα πρὸς τὰ πρόσω. Ἡ τοῦ πολεμικοῦ λιμένος τοῦ Ἀρθούρου ἄλωσις ἀποτελεῖ τὸν δεύτερον τῶν μεγάλων κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον θριάμβων τῶν Ἰαπώνων οἵτινες οὕτω, μᾶλλον ἐξομαλίσαντες τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πωρείαν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ σινικοῦ ἐδάφους, καὶ τοὺς Σίνας εἰς δεινοτέραν ἐνέβαλον ἀμχανίαν καὶ τὰ ἑαυτῶν δικαιώματα ἐπὶ τῶν καρπῶν τῆς νίκης κατέστησαν μᾶλλον ὀδιωκόμενα. — Τὰ δικαιώματα ταῦτα φαίνεται καὶ ἡ Εὐρώπη ἀναγνωρίζουσα ἐμμέσως, τούτου δὲ ἐνεκα τοσοῦτον ἐπέχει πρὸς μεσολάβησιν, ἢν ἐπανελημμένως, νῦν μὲν διὰ Λονδίνου, νῦν δὲ διὰ Νέας Ἰόρκης, αἰτοῦνται παρ' αὐτῆς οἱ ἐν Πεκίνο. — Ἐν τούτοις μετὰ τὰς ἐκ Λονδίνου γινόμενας ἡμῖν ἀποκαλύψεις περὶ εὐρείας ἀγγλορωσικῆς συνεννοήσεως ἔτι μᾶλλον ἀπομακρύνεται ἀπὸ τῆς τριπλῆς συμμαχίας τὸ κέντρον τῆς ἐν Εὐρώπῃ πολιτικῆς βαρύτητος. — Ἡ πολιτικὴ ἐκείνη, ἥτις, ὑποχθονίως ὑποβάλλασα τὴν ἰαπωνοσινικὴν ἔριν, μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτηδειότητος προήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν παρόντα πόλεμον, ἐλπίζασα ὅτι οὕτω θὰ περιέπλεκε τοὺς Γάλλους καὶ Ρώσους ἐν τῇ Ἄπω Ἀνατολῇ εἰς πράγματα, ἅτινα, περισπῶντα αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις, θὰ ἐπέτρεπον ἐλευθερωτέραν καὶ ἀκινδυνωτέραν κίνησιν τοῖς ἐν Εὐρώπῃ πολιτικοῖς αὐτῶν ἀντιζήλοις, ἀπώλεσε τὴν δύναμιν καὶ τὸ θάρρος αὐτῆς· ἦδη δὲ μετὰ πολλῶν μείζονος πιθανότητος δυνάμεθα ν' ἀναμένωμεν τὴν κατὰ τὸ σχετικὸν δικαίον ἐξομάλισιν τῆς μεγάλης ταύτης διαφοράς.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΟΔΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ.*

Ἄδελφοὶ Χριστιανοί,

Ὑπάρχει ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν ἀνθρώπων λέξις τις ἐκφράζουσα συνοπτικῶς τὰς εὐγενεστέρους τάσεις τῆς φύσεως ἡμῶν, ἀποτελοῦσα τὴν βᾶσιν καὶ τὸ τέμμημα περὶ τὸ ὅποιον περιστρέφονται αἱ προσπάθειαι τῆς κοινωνίας καὶ περὶ τῆς ὁποίας μέγας λόγος καὶ πάταγος γίνεται ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν μας. Ἡ ἰσχυρὰ δὲ καὶ μαγικὴ οὕτως εἰπεῖν λέξις αὕτη, ἡ ἔχουσα τὸ προνόμιον νὰ διερεθίζῃ καὶ θέτῃ εἰς δόνησιν τὰς μᾶλλον εὐαισθητοῦς χορδὰς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ὡς ἐλπίζούσης νὰ εὕρῃ δι' αὐτῆς μείζονα δόσιν εὐτυχίας ἐν τῷ βίῳ, εἶναι ἡ λέξις πρόοδος, πολιτισμός.

Καὶ πράγματι τὴν σήμερον διὰ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας, διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ἄλογα ἢ ἄψυχα ὄντα, διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, μόνον περὶ προόδου γίνεται λόγος, τὰ πάντα προσδεύουσι, βελτιοῦνται, τελειοποιοῦνται. Βελτιοῦνται αἱ γαίαι καὶ τὰ χρήσιμα τῷ ἀνθρώπῳ ζῶα, ἐφευρισκονται νέαι μηχαναὶ γεωργίας ἢ βιομηχανίας, ἐδόθησαν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ μέσα νὰ συνδυάζῃ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως μέχρι βαθμοῦ σχεδὸν ἀπιστεύτου, νὰ ἐξαλείψῃ τὰς ἀποστάσεις δι' ἀλμύτων πυρὸς φερόντων ἐν ἑαυτοῖς ὡς συγκεκεντρωμένην θύελλαν τὸν ἀτμὸν καὶ ἀμιλλωμένον κατὰ τὴν ταχύτητα πρὸς τοὺς ἀνέμους, νὰ μεταβιβάξῃ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ τὰς ἰδέας του ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ κόσμου, νὰ μετατρέπῃ τὰς ξηρὰς εἰς θαλάσσας καὶ νὰ διατρύχῃ τὰ ὄρη, γὰρ γνωρίζῃ τί ἐγκρύπτει ἡ γῆ ἐν τοῖς σπλάγγνοις τῆς ἢ τὰ εἰς τὸ ἀχανές ἀπειρον περιπλανώμενα οὐράνια σώματα, νὰ διαπλάτῃ ἐν ἐνὶ λόγῳ καὶ μεταβάλλῃ τὸ πρόσωπον τοῦ πλανήτου τὸν ὅποιον ὁ Δημιουργὸς ὤρισεν ὡς στάδιον τῆς ἐνεργητικότητός του εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε οἱ μέλλοντες αἰῶνες νὰ μείνωσιν ἐκθαμβοὶ καὶ ἰλιγγιωῦντες πρὸ τῶν θαυμάτων τοῦ ἡμετέρου. Λέγεται μάλιστα ὅτι δὲν εἶναι μακρὰν ἡ ἡμέρα καθ' ἣν θὰ κατορθωθῇ ἡ μεταγίγρισις νέου αἵματος ἐντὸς τῶν φλεβῶν τῶν γηραιῶν καὶ ἐξηντημένων ὀργανισμῶν, δι' οὗ θὰ ἐπιτευχθῇ, ἐὰν οὐχὶ ἡ ἀθανασία, τοῦλάχιστον ἡ παράτασις ἐπὶ πολλῷ πλείονα χρόνον τῆς ζωῆς.

Μὴ νομίστητε ὅμως ὅτι λέγω ταῦτα μετὰ τῆς προθέσεως νὰ μεμψῶ ἢ κακίσω τὰς προσπάθειαις ταύταις τοῦ ἀνθρώπου. Ἄπαγε· ἡ πρόοδος εἶναι ὁ ὑπέρτατος νόμος τῆς φύσεως. Τὸ πᾶν ἐν αὐτῇ ἐπιδιώκει τὴν ἀνάπτυξιν

* Ὁ τακτικὸς ἱεροκέρυξ καὶ ἐπόπτης τῶν ἱεροδύτων σχολῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως πανοσιολ. ἀρχιμανδριότης κ. Καλλίνικος Δελικάνης, τέμνων νέαν ὁδόν, οὕτως εἰπεῖν, περὶ κοινωνικῶν θεμάτων διὰ γλώσσης σαφοῦς ἠμιλεῖ ἀπὸ τοῦ ἀμύθωνος τῶν ἐκκλησιῶν Σταυροδρομίου, προκαλῶν τὸ ἐνδιαφέρον πάντων. Τοῦτου ἕνεκα οὐχὶ ἀσκοπον ἐνεμίσχμεν ὕψως καταχωρίσωμεν ἐνταῦθα τὴν τῇ κυριακῇ 1(13) ἱσταμένου ἐκφωνηθέντα τοῦτον λόγον ἀπὸ τοῦ ἁγιῶνος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας ἐν Σταυροδρομίῳ.

καὶ προαγωγὴν του, ἀπὸ τοῦ μικροσκοπικοῦ χόστου ὅπερ ἀναφαινόμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς παράγει τὸ σχεδὸν ἀδιόρατον ἄνθος του μέχρι τῶν προαιωνίων δρυῶν, αἵτινες ἐξίσου ἀσθενεῖς κατ' ἀρχὰς καλύπτουσιν ἐπὶ τέλους διὰ τοῦ φυλλώματος τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἀπεράντων κλάδων τῶν πᾶν τὸ περιστοιχίζον αὐτάς, ἀπὸ τῆς σταγόνος τοῦ ὕδατος, ἥτις προστιθεμένη εἰς ἑτέρας ζητεῖ τὸν ρύακα μέχρι τοῦ πλατυτάτου ποταμοῦ τοῦ κυλιόντος ὀρητικῶς τὸ ὕδατά του εἰς τὸν ὠκεανόν, εἰς ὃν ὀφείλει τὴν γένεσίν του, ἀπὸ τοῦ ἀσθενοῦς, σικώληκος τοῦ συρομένου ἐπὶ τῆς γῆς καὶ προκλύοντος τὴν ἀηθίαν, μέχρι τοῦ νεογνοῦ τοῦ λέοντος καὶ τῆς τίγρεως, ὅπερ ἀποβαίνει ἐν βραχεὶ ὁ τρόμος καὶ ὁ δεσπότης τῆς ἐρήμου. Εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ κωφεύσῃ ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν ἀπαίτησιν ταύτην τοῦ Δημιουργοῦ τὴν ἐκδηλουμένην διὰ τῆς μυριοστόμου φωνῆς τῆς περικυκλούσης αὐτὸν φύσεως, πρὸς τὴν ἐκπερασμένην διδασκαλίαν αὐτοῦ τούτου τοῦ Σωτῆρος συνιστῶντος θεομύστατα τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ τὴν πρόοδον, τὴν τελειότητα, ἧς πρότυπον ἀνέφικτον προβάλλει ἡμῖν αὐτὸν τὸν οὐράνιον ἡμῶν πατέρα καὶ λέγοντος «γίνεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, καθὼς ὁ πατήρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι;».

Δόξα λοιπὸν καὶ τιμὴ εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἐπιστήμην, διότι δι' αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος ὁ γεννώμενος γυμνὸς καὶ ἀσθενὴς ἀποβαίνει μέγας καὶ ἰσχυρὸς, δι' αὐτῆς ἐξασφαλίζει τὴν ὑπεροχὴν του ἐπὶ συμπάσης τῆς κτίσεως. Καὶ ὅταν βλέπετε τὰς φυσικὰς καὶ χημικὰς ἐπιστήμας, εἰς ἃς ὀφείλει κατὰ μέγα μέρος ὁ αἰὼν ἡμῶν τὰς καταπληκτικὰς προόδους του, ἐφαρμοζόμενας εἰς τὴν βιομηχανίαν τὰς τέχνας καὶ τὴν γεωργίαν πρὸς ἐπαύξησιν τῆς εὐημερίας τοῦ ἀνθρώπου, ἔχετε διαρκῶς ὑπ' ὄψιν ὅτι διηγούνται τὴν δοξάν τοῦ Θεοῦ, δεικνύουσαι τοὺς ἀνεξαντλήτους πόρους τοὺς ὁποίους ἡ δεξιὰ τοῦ Παντοδυνάμου ἐναπεθήκευσεν, ἐπ' ἀγαθῷ ἡμῶν, ἐντὸς τῶν δυνάμεων καὶ στοιχείων τῆς φύσεως. Καί, εἰς ἐκάστην ἀνακάλυψιν, εἰς ἐκάστην ἐφεύρεσιν, τὸ δόγμα τῆς Θείας Προνοίας φωτίζεται διὰ νέας λάμψεις· εἶναι νέα γωνία τῆς ἀληθείας ἀποκαλυπτομένη, νέα σελὶς προστιθεμένη εἰς τὰς ἀθανάτους σελίδας τῆς Ἀποκαλύψεως, τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἄτυχῶς ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἐνθέρμῳ τάσει αὐτῆς πρὸς τὴν πρόοδον, ἡ κοινωνία υποπίπτει οὐχὶ σπανίως εἰς πεπλανημένας δοξασίας. Ἀνηθρομένη ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ σημασίαν τῆς προόδου ἐξαρτᾷ αὐτὴν ἐκ μόνης τῆς ὕλικῆς προαγωγῆς, λησμονοῦσα ὅλοσχερῶς ὅτι ἐφόσον τὰ ὕλικα συμφέροντα κατακλυδάνουσιν εὐρυτέρων θέσιν ἐν τῇ ἀνθρωπότητι, κατὰ τοσοῦτον ἐπιβάλλεται ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἰσοροπίας, διὰ τῆς παραλλήλου ἀναπτύξεως τῶν ἠθικῶν συμφερόντων. Εἰς τὴν παρεμέλτησιν δὲ ταύτην ὀφείλονται αἱ κρίσεις αἱ μαστίζουσαι περιοδικῶς τὰς κοινωνίας καὶ προκαλοῦσαι τὴν στασιμότητα ἢ καὶ τὴν ὀπισθοδρομήσιν των· διότι ἡ ἀκράτητος κυριαρχία τῆς ὕλης ἀγεί, βραδέως μὲν ἀλλ' ἀσφαλῶς, εἰς τὴν βαρβαρότητα, εἰς τὴν ἀποθηρῶσιν τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ ἡ ἐκπαίδευσις, θὰ μοι εἴπητε, ὑπὲρ ἧς τοσοῦτον

μεριμνῶμεν; δὲν τὴν κρίνεις ἐπαρκῆ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἰσορροπίας ταύτης; Ναί, δὲν μὲ λανθάνει, ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἐξ ἐκείνων ἄτινα ἡ ἐποχὴ μας ἐκτιμᾷ καὶ ἐπιδιώκει μετ' ἀγαστῆς ὁμοφωνίας. Ἀπανταχοῦ τῶντι τὴν σήμερον ἐξυμνοῦνται τὰ ἀγαθὰ τῆς παιδείας καὶ ἀναπτύσσονται τὰ ὠφελήματα τὰ πηγάζοντα ἐξ αὐτῆς διὰ τε τὰ ἄτομα καὶ τὰς κοινωνίας. Ἰδίᾳ δὲ παρ' ἡμῖν ἡ γραμματικὴ μετὰ τῆς ἀχωρίστου αὐτῆς συντρόφου τῆς ἀριθμητικῆς, τὰ γράμματα δηλονότι καὶ τὸ ἔμποριον, ὑπῆρξαν ἀείποτε ἡ σημαία, ὑπὸ τὰς πτυχὰς καὶ τὴν σκιάν τῆς ὁποίας ἐζήσαμεν καὶ ζῶμεν ἀπὸ χιλιάδων ἤδη ἐτῶν. Καὶ διὰ τοῦτο ὅταν πρόκειται περὶ παιδείας οὐδεμία θυσία μᾶς φαίνεται ἀδύνατος ἢ ὑπερβολικὴ, τὰ πάντα δὲ τίθενται εἰς ἐνεργεῖαν καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἐπιτυγχάνουσιν. Ἄλλ' ἄραγε ἐπιτυγχάνεται διὰ τούτου καὶ μόνου καὶ ἡ τοσοῦτον ἀναγκαῖα ἰσορροπία μετὰ τῶν ὕλικῶν καὶ ἠθικῶν συμφερόντων; ἀρκεῖ νὰ καταναλώσῃ τις τὰ ἔτη τῆς παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας του ἐπὶ τῶν βῆθρων τῶν σχολῶν ὅπως ἀποθῆ τέλειος, ἡ βαδίσῃ πλησίον πρὸς τὸ τέρμα τοῦτο; Μόνοι οἱ ἀπαιδευτοὶ εἶναι ἴσως οἱ ἐπιζήμιοι καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν κοινωνίαν, οἱ κκοκῆθεις καὶ διεφθαρμένοι, οἱ πληροῦντες τὰς ἀπαισίας αἰθούσας τῶν εἰρκτῶν καὶ δεσποτηρίων; Δότε ὑμεῖς αὐτοὶ τὴν προσήκουσαν ἀπάντησιν. Ἐγὼ θὰ προσέθετον μόνον, ἐὰν δὲν ἦτο πολὺ μικρὸν, ὅτι οἱ ἐπικινδυνωδέστεροι ἐγκληματῆται, οἱ διαπράττοντες ἐντεχνώτερον τὸ κκοκούργημα καὶ κατορθοῦντες εὐχερέστερον νὰ διαφύγῃσι τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης εἶναι ἀκριβῶς οἱ μεμορφωμένοι, οἱ χρησιμοποιοῦντες ἐπὶ κκοκού τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς μόρφωσιν. Ἄλλως τε ὑπάρχει καὶ ἕτερον μέσον ἐξελέγξεως τοῦ πράγματος, καὶ δὴ ἀπλούστατον καὶ πρόχειρον. Ἀπὸ τινων ἐτῶν ἐπετελέσαμεν ἀναντιρρήτως πολλὰς καὶ ψηλαρητὰς προόδους ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς παιδείσεως. Ἐπετελέσαμεν ὅμως τοιαύτας ἐρωτῶ καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἠθικοποιήσεως, ὑπὸ τὴν ἔποψιν αὐτῆς τῆς κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς τολμῶ νὰ εἶπω, ἂν ἐξαιρέσητε ἐπίπλαστον τι ἐξωτερικὸν ψιμῦθιον, καταπίπτον ἅμα τὸ ξέση τις ὀλίγον καὶ ἄφινον ν' ἀναφανῆ ἄμεσως ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος, ἡ συμβαίνει τὸ ἀντίστροφον; Ὅθ εἶχέ τις ἐξ ἡμῶν τὸ θάρρος νὰ βεβαιώσῃ ἐν πεποιθήσει τὸ τελευταῖον τοῦτο;

Ἄλλαχόθεν λοιπὸν θὰ ἀρυσθῶμεν τὴν ἠθικὴν δύναμιν δι' ἧς θὰ διευθύνωμεν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀληθοῦς προόδου τὰς μηχανὰς, τὰς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον νοήμονας ἃς παραδίδει ἡμῖν ἡ παιδείσις, ἐκείθεν ὅθεν τὴν ἀρύνονται τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ μᾶλλον προηγμένα ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πολιτισμοῦ. Παρατηρήσατε τί πράττουσιν ἐκεῖνα. Κυριακὰ σχολεῖα, περιοδικὰ καὶ συγγράμματα εἰδικῶς πρὸς χρῆσιν τοῦ λαοῦ συντασσόμενα καὶ ἀντὶ εὐτελεστάτου τιμήματος πωλούμενα, δημοσίαις διαλέξεσι, βιβλιοθήκας προσιτὰς τοῖς πᾶσι καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις τακτικὴν ἐν τῷ νῶ διδασκαλίαν, θεωρουμένην ὡς ἀναπόσπαστον καὶ ἀπαραίτητον μέρος τῆς θείας λατρείας· ἰδοὺ διὰ τίνων μέσων ἐπιδιώκουσι τὴν ἠθικοποίησιν τῆς κοινωνίας. Ἡμεῖς δέ; ἡμεῖς ἐκ πάντων τούτων ἄτινα ἀπη-

ρίθμησα, δὲν ἔχομεν δυστυχῶς, οὔτε θὰ ἔχομεν ἐπὶ πολὺν καιρὸν εἰσέτι καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα εἰμῆ, τὰ ὀλίγα μόνον μαθήματα τὰ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τούτου διδόμενα ὅπως διαλύσωμεν τὴν ἄγνοιαν, τὰς προλήψεις καὶ τὰς στρεβλὰς ἰδέας εἰς ἃς ὀφείλεται ἡ ὁσημέρην ἐπιτεινομένη κατάπτωσις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, ὅπως καταπολεμήσωμεν τὰς πολυμύρφους καὶ πολυσχιδεῖς ἐλλείψεις τοῦ ἀτομικοῦ, εἰκογενειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου, τὰς ἀναχαιτιζούσας τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πορεῖαν ἡμῶν.

Διὰ νὰ μὴ καταδαπανᾶται λοιπὸν ἀσκοπῶς καὶ τὸ μοναδικόν, ἀνεπαρκές καὶ τοσοῦτον εὐρὸν κατὰ τὸν προορισμὸν μέσον τοῦτο, θὰ ἀνεχθῆτε νὰ ἀφειθῶσι κατὰ μέρος αἱ περιτταὶ καὶ ἀκατάλληλοι θεωρίαι καὶ νὰ περιορισθῶμεν, ὅπως μέχρι τοῦδε, εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν συγχρόνων ἐλλείψεων καὶ ἀναγκῶν τῆς κοινωνίας. Διότι ὁ πρῶτος ὅρος τῆς κκλῶς ἐνοουμένης ἐνεργητικότητος συνίσταται εἰς τὸ νὰ γνωρίζῃ τις ἀκριβῶς τὴν φύσιν τοῦ ἐδάφους ἐπὶ τοῦ ὁποίου προορίζεται νὰ ἀναπτύξῃ τὰς δυνάμεις του, καὶ νὰ μὴ ἐξαπατᾶται ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς κοινωνίας ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας θὰ συντελεσθῆ ἡ δράσις καὶ θὰ διαρρεύσῃ ὁ βίος του. Ἡ θεία πρόνοια δὲν μᾶς ἔκαμε νὰ γεννηθῶμεν κατὰ τὸν ΣΤ' τὸν Η' ἢ τὸν ΙΒ' αἰῶνα· θὰ ἦτο δὲ ὑψίστη παραφροσύνη νὰ φαντασθῶμεν, ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν, ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ἔμεινεν ἔκτοτε ἀμετακίνητος καὶ ὅτι δυνάμεθα τὴν σήμερον νὰ μεταχειρισθῶμεν μετ' ἐπιτυχίας τὴν γλῶσσαν, ἧτις συνεχίει καὶ ἔθελγε τὰ πλήθη κατὰ τὰς μεμακρυσμένας ταύτας ἐποχὰς. Βεβαίως ὁ χρόνος καὶ αἱ κοινωνίαι οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Θεοανθρώπου· ἀλλὰ δὲν πρέπει καὶ νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἀναστρεφόμεθα τὴν σήμερον μετὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων τοῦ ΙΘ' αἰῶνος καὶ ὅτι διδάσκοντες αὐτοῖς ἀναλλοίωτον μέχρι κεραίας τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Σωτῆρος, τὴν διδασκαλίαν τῶν πατέρων ἡμῶν, ὀφείλομεν ἐν τούτοις, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀποθῆ ἡ ἐνεργεῖα ἡμῶν ὠφέλιμος, νὰ ἀναπτύσσωμεν ἰδίᾳ τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τὰ θίγοντα τὰ συμφέροντα καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς σημερινῆς κοινωνίας, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο θὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν πικρῶν ἀληθειῶν.

Λέγω πικρῶν ἀληθειῶν, διότι πράγματι τοιαύτη εἶναι ἡ ἀλήθεια, ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ τὴν ἀποφεύγομεν τόσον ἐπιμελῶς εἰς τὸν βίον μας. Ἐπρὸς ἐξατέ ποτε τί κάνομεν συνήθως εἰς τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις μας; Πικρακάμπομεν ἀμοιβαίως πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ μᾶς δυσαρεστήσῃ καὶ κατὰ συνέπειαν ἀποσιωπῶμεν ἢ συγκαλύπτωμεν καὶ δικαιολογοῦμεν τὰς ἐλλείψεις μας, ἀλληλεπαινούμεθα, ἀλληλοθαυμαζόμεθα, ἀλληλοκολακευόμεθα, γελῶντες ἡμεῖς αὐτοὶ κατόπιν, ἅμα ἀποχωρισθῶμεν, διὰ τὰ ἐπίπλαστα αἰσθήματα ἄτινα ἐπωλήσαμεν καὶ ἠγοράσαμεν. Δὲν πιστεύω ὅμως νὰ ὑπάρχῃ τις μετὰ τῶν ἀκρατῶν μου ἐπιθυμιῶν ὅπως τὸ αὐτὸ ἐφαρμοσθῆ καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκειται τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Μάλιστα τὸ βῆμα τοῦτο ἦτο καὶ πρέπει νὰ μείνῃ πρὸς τὸ συμφέρον μας ἢ φωνὴ τῆς ἀληθείας, ὑποδεικνύον μετὰ

παρρησίας τὰ τρωτὰ σημεῖα τῆς καταστάσεώς μας, ἀ-
τινα ὅμως ὡς λεγόμενα ὑπεράνω πάσης προσωποληψίας
καὶ παντός ἀτομικοῦ ὑπαινιγμοῦ δὲν εἶναι ποτὲ δυνατὸν
νὰ θεωρηθῶσιν ὡς προσβλητικά, ἀφοῦ ἕκαστος ἀφίεται
ἐλευθερὸς νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς ἑαυτὸν ὅσα ἢ συνειδήσεις του
τῷ ὑποδεικνύει ὡς ἔχοντα σχέσιν μὲ τὴν ἠθικὴν του
κατάστασιν.

Ἄλλ' ἐάν ἔθιξα τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ ἐπραξα οὐχὶ
ἀμφιβάλλων περὶ ὑμῶν, ἀλλ' ὅπως ὑποδείξω τὸν σκοπέ-
λον καθ' οὗ θράυονται καὶ ναυαγοῦσιν αἱ προσπάθειαι
τοῦ λέγοντος καὶ αἱ καλὰ διαθέσεις τῶν ἀκροατῶν. Ὁ
σκοπέλος οὗτος δὲν εἶναι μόνον καθὰ ἴσως ὑποθέτουσι τι-
νες, ἢ ἄκρατος τάσις πρὸς νεωτερισμὸν ἢ ἐλκύνουσα ἀκα-
τασχέτως μερίδα τινα τῆς κοινωνίας πρὸς ὅτι ὀνειδι-
ον καὶ ξένον, ὀνειροπολοῦσαν ὅτι θὰ προοδεύσωμεν τότε μόν-
ον ὅταν θὰ ἀπαλείψωμεν ὅ,τι μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ πα-
ρελθόντες αἰῶνες, ὅπως χαράξωμεν ἀκολουθίως ὡς ἐπὶ
ἀγράφου χάρτου τὸ σχέδιον καὶ τὰς ἐλπίδας νέου φαν-
τασιώδους μέλλοντος, ἐν ᾧ σχεδίῳ τὴν θέσιν τοῦ Θεοῦ,
τῆς θρησκείας, τοῦ ἠθικοῦ τέλους νόμου ἢ ἐπέχῃ ὁ ποι-
νικὸς κώδιξ καὶ ἡ ἀστυνομία. Καὶ καὶ ἡ τάσις αὕτη
εἶναι ὀλεθρία· ἀλλ' ὁ ἐπικινδυνώδεστος σκοπέλος εἶναι
ἕτερος ὃν καὶ θὰ σᾶς ὑποδείξω ἐν ὀλίγοις, ἐπιφυλασσόμε-
νος νὰ ἐπανέλθω ἐν τῷ μέλλοντι ἐπ' ἀμφοτέρων τού-
των τῶν κινδύνων. Εἶναι δὲ οὗτος, ἢ ἀποθάρρυνσις, ἢ
ἀπογοήτευσις καὶ ἢ ἀδιαφορία ὑφ' ἧς κατέχεται ἡ με-
γίστη πλειονοψυχία ἐξ ἡμῶν, τῶν πάντων μὲν ὁμολο-
γούντων ὅτι δὲν βαίνομεν καλῶς, ἀλλ' οὐδενὸς τολμῶν-
τος ν' ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς διορθώσεως. Εἰς
τὴν χρησιμῆν τοῦτο σᾶς λέγουσιν οἱ πάντες· καὶ ὅταν
ἀκόμη ἐγώ, ἀπλοῦν ἄτομον, μόνος ἐν τῷ μέσῳ τοσού-
του πλήθους, θέσω εἰς ἐφαρμογὴν ὅσα σύ διδάσκεις, τί

καλὸν θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐνεργείας μου εἰς τὴν κοινω-
νίαν; Ὡστε τοῦ κακοῦ γάνεις τὰ λόγια σου· ἔτσι ἤλ-
θαμε καὶ ἔτσι θὰ πάμε. Καὶ μὲ αὐτὸ τὸ ἔτσι ἤλθαμε
καὶ ἔτσι θὰ πάμε οὐδεὶς κινεῖται, τὰ πράγματα μέ-
νουν ὅπως ἔχουν καὶ τίποτε δὲν κατορθοῦται.

Καὶ ὅμως πλανώμεθα οὕτω σκεπτόμενοι. Ἄν ἤλθαμε
ἔτσι, εἶναι δυνατὸν καὶ ἐξ ὑμῶν ἐξαρτάται νὰ πάμε
πολὺ καλλίτερα. Δὲν εἶναι μόνον τὸ κακὸν καλλητικόν.
Καὶ τὸ καλὸν ἔχει τὴν ἐλευστικὴν του δύναμιν, τὸ δὲ
παράδειγμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἀκολουθοῦντος ὅ,τι ἢ συ-
νειδήσεις του τῷ ὑπαγορεύει ὡς ὀρθὸν χωρὶς νὰ τὸν μέλῃ
διὰ τὰς κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις τῶν ἀνοήτων, σημαίνει
πολὺ ἐπιβάλλον τὸν σεβασμὸν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐναν-
τιοφρονούντας καὶ διεγείρον μμητάς, διότι ὁ ἄνθρωπος
ζητεῖ συνήθως ἐν τῷ παραδείγματι τοῦ ἄλλου στήριγμα
πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἰδίας ἀσθενείας. Ὅταν δὲ ζῇ τις ἐν
ἐποχῇ καθ' ἣν τὸ κακὸν ἀπεκδυθὲν πᾶσαν αἰδῶ ἀνυψοῖ
ἀγέρωχον τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὸ ἀπλετον φῶς τοῦ ἡλίου
ἐκνευρίζον τοὺς χαρακτῆρας, διαφθεῖρον τὰ ἦθη, διακυ-
βεῦον οὕτω τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον καὶ καθιστῶν προβλη-
ματικὴν τὴν πρόοδον, πρὸς ἣν τοσοῦτον ὀργῶμεν, τὸ κα-
θῆγον παντός χριστιανοῦ, παντός εὐσυνειδήτου ἀνθρώπου
εἶναι νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὸν χεῖμαρρον πάσαις δυνάμεσι
καὶ πρώτιστα διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος, διότι ἡ
σιωπὴ, ἡ οὐδετερότης, ἡ ἀδράνεια δὲν εἶναι μόνον ἀναν-
δρία ἀλλὰ καὶ ἕτερόν τι πολλῶ χεῖρον· εἶναι συνενο-
χῆ, πιστὴ ἐπανάληψις τῆς ἀπαισίας ἐκείνης σκηνῆς τοῦ
Πιλάτου νομίζοντος ὅτι ἀπηλλάσσετο πάσης εὐθύνης
οὐχὶ παρακωλύων τὴν σφαγὴν τοῦ ἀθώου, ἀλλ' ἀπλῶς
νίπτων θεατρικῶς τὰς χεῖράς του καὶ προκηρῶσσαν τὴν
ἀθωότητά του.

Ναὶ ἀδελφοί, μελετήσατε καλῶς ὅτι μέλλω νὰ εἶπω.

Ε Π Ι Φ Υ Λ Λ Ι Σ .

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ.

Ἡ 5)17 νοεμβρίου τὰ μάλιστα ἀξιοσημείωτος τυγχάνει οὕσα
τῆ ἱστορίᾳ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Πρὸ πέντε
καὶ εἴκοσι ἐτῶν κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἡμέραν συνετελεῖτο
μέγα γεγονός, ἐτελοῦντο τὰ ἐγκαίνια τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ,
ἣτις συνετελέσθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου πολίτου τῆς Γαλλίας de Les-
seps, ἐν μεγαλοπρεπεῖᾳ ἀληθῶς μυθῶδει, καθ' ἣν ἡ Ἄνατολὴ
καὶ ἡ Δύσις συνηδελφούτο, προεξαρχούσης ὡς αἰγλήεντος ἐπιτρόπου
ἐπιβαινούσης τῆς Αἰγύπτου αὐτοκρατορίας Εὐγενίας, ἀκολουθουμέ-
νης ὑπὸ τοῦ καίσαρος καὶ βασιλέως τῆς Αὐστρίας ὡς ἀντιπροσώ-
που τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης ἐπὶ κεφαλῆς στόλου ἐξ ὀγδοήκοντα
ἀτομικῆτων, ὧν τὰ πενήκοντα πολεμικά, ἀνήκοντα πᾶσι τοῖς
ἔθνεσι τοῦ κόσμου. Καὶ ὁ στόλος οὗτος προὔχρει τῶν ὀχθῶν τῆς
διώρυγος ἐκατέρωθεν σημαιστολιστῶν οὐσῶν, ἀνακρίθησαν δὲ πλῆ-
θος; ἐπὶ τῶν ἐκατέρωθεν ὀχθῶν παρηκολούθει τὰς τοῦ μεγαλοπρε-

ποῦς τούτου στόλου κινήσεις. Παρὰ τὴν λίμνην Timsah, ἧς
ἐπὶ τῆς ὀχθῆς εὐρεται ἡ γεννωμένη πόλις Ἰσμαηλία, ὁ στόλος
ἔστη. Ἡ αὐτοκράτειρα Εὐγενία καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκῆ-
σκος Ἰωσήφ, οἱ πρίγκητες καὶ λοιποὶ ἀποβαίνουσι εἰς τὴν ξηρὰν
ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὰ σκηνώματα τῶν Ἀράβων, οἵτινες ἦλθον ἐκ
πάντων τῶν σημείων τῆς Αἰγύπτου. Ἐνταῦθα ὁ ἀντιβασι-
λεὺς τῆς Αἰγύπτου τείνει τὴν χεῖρα ὀρθὸς τῇ Αὐτοκρατείρᾳ
καὶ μετὰ τιμῶν ὑποδέχεται αὐτὴν ἐν μέσῳ λαῶν προσκυ-
νούντων κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ. Τούτου δὲ γιγνομένου ὁ ἐμίρης
Ἀβδούλ-Καδὲρ συγχάριε τὸν ἰδρυτὴν τῆς διώρυγος ἀκολουθοῦ-
μενος ὑπὸ ἐπισήμου ἐπιτροπείας πασῶν τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου,
αἵτινες ἔσπευσαν ν' ἀνευφημήσωσι τὸν Lesseps ἐπ' αὐτοῦ τοῦ
γῶρου τοῦ θριάμβου αὐτοῦ.

Τῇ ἐπιούσῃ ἡ Αἰγύπτου, ἧς ἐπέβαινον ἡ Εὐγενία ἐπὶ κεφαλῆς
τοῦ στόλου προὔχρησε πρὸς συντέλεσιν τῶν ἐγκαϊνίων. Ἡ διά-
βασις ἦν μεγαλοπρεπεστάτη. Ἀτμοπλοία κατ' εὐθεῖαν ἐξ Ἰν-
διῶν ἐρχόμενα συναντῶσι τὴν Αἰγύπτου καὶ οὕτω ἐν μέσῳ γενικῶν
καὶ ἐνθουσιωδῶν χειροκρατημάτων συνετελεῖται τὸ γεγονός, οὗ τὴν
εἰκοσιπενταετηρίδα ἐώρασαν ὁ κόσμος. Περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς
αὐτῆς ἡμέρας ἡ Αἰγύπτου ἐπλεεν ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς Ἐρυθρᾶς θα-
λάσσης, ἡ παγκόσμιος διώρυξ τοῦ Σουέζ ἠνοήθη πανηγυρικῶς
τῇ ἀτμοπλοίᾳ.

Ἄν πάντες οἱ ἀγαπῶντες εἰλικρινῶς τὴν γῶραν των καὶ ἐνδιαφερόμενοι περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς — ὁ δὲ ἀριθμὸς τούτων εἶναι μέγας — ἀντὶ τὰ ἐποδύρωνται ἀνωφελῶς μὲ ἐσταυρωμένας χεῖρας ὡς θρηνητοὶ Ἱερεμίαι ἐπιρροίπτοντες τὴν εὐθύνην οἱ μὲν ἐπὶ τῶν δέ, ἢ τὰ προσκωνίζονται δυσάρεστα ὡς ἀπαισιόδοχοι Κασσάνδραι, ἐκινῶντο, ἔπραττον τὸ καθήκον των, τὰ πράγματα δὲν θὰ ἐπιγύναιαν ἔτσι, τόχιστα θὰ ἡλλαζον φάσιν, ἢ δὲ ἀληθῆς πρόδοδος ἡμῶν ἐν πάσι θὰ ἀπεδείκνυεν ἀριδῆλως ὅτι δὲν ἐγγίξει εἰσέτι ἡ στιγμή, καθ' ἣν ἡ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ θὰ παύσῃ γράφουσα, διὰ χεῖρός τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, νέας ἐνδόξους σελίδας ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς καθόλου ἀνθρωπότητος.

Ἀρχιμ. ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΣ ΔΕΔΙΚΑΝΗΣ.

Η ΓΥΝΗ ΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΙ*

Ὡστε οἱ ἰάπωνες μυρεψοὶ κατέχουσι πλῆθος συνταγῶν, περὶ τῶν ὁποίων οἱ Εὐρωπαῖοι ἀσθενῆ μόνον ἰδέαν δύνανται νὰ σχηματίσωσι διὰ τῶν ὀλίγων μύρων, ἅτινα ἐσχάτως εἰσῆχθησαν ἐξ Ἰαπωνίας μεγάλως παραμεμρφωμένα. Μία τῶν περιεργωτάτων διὰ τοὺς κατοίκους τῆς Δύσεως σκευασίῶν εἶναι ἡ πρὸς βαθὴν τῶν ὀδόντων διὰ μέλανος χρώματος* εἶναι ἀληθές ὅτι ουστοίχια λεπτῶν καὶ λευκοτάτων ὀδόντων ἐν μέσῳ τῶν ἐντόνως ἐρυθρῶν χειλέων μεγάλως ἐκτιμῶνται καὶ ἀρέσκουσιν ἐν Ἰαπωνίᾳ· ἀλλὰ καὶ οἱ μέλανες ὀδόντες ἔχουσι τὸ θέλητρον αὐτῶν. Ἀλλως τε οἱ ὀδόν-

* Ἰδε ἀριθ. 50 σελ. 986—987.

Ὁ διάσημος συγγραφεὺς τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἱστορίας τῆς Ρώμης Duryy προσεβλήθη κατ' αὐτὰς ὑπὸ διπλῆς ἀποπληξίας. Κατὰ τινὰ τῶν τελευταίων συνεδρίων τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας οὐχὶ εὐάρεστοι ἐδόθησαν πληροφορία περὶ τῆς υγείας τοῦ σοφοῦ ἀνδρός. Ὁ Duryy εἶνε συγχρόνως μέλος τῶν τριῶν ἐκ τῶν πέντε ἀκαδημιῶν τῶν συγκροτουσῶν τὸ πανακαδημίου, τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν. Τούτου ἕνεκα τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Πανακαδημίου εἶνε μέγα καὶ καθ' ἑκάστην αἰτεῖται τοῦτο πληροφορία περὶ τοῦ ἐπιφανοῦς αὐτοῦ μέλους.

Υ. Γ. Μετὰ λύπης πληροφοροῦμεθα τὴν τελευταίαν στιγμήν τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός. Ἐπιφύλασσόμεθα καὶ ἐμιλήσωμεν περὶ αὐτοῦ ἐν ἐπομένῳ τεύχει ὡς τε ἱστορικοῦ καὶ ὑπουργοῦ ἄλλοτε τῆς παιδείας ἐν Γαλλίᾳ, ὅτε σπουδαία συνετελέσθη μεταρρυθμίσεις.

Ἡ παγκόσμιος δημοσιογραφία ἐθρήνησε κατ' αὐτὰς μέλος αὐτῆς τῶν μέλλον διακεκριμένων, τὸν ἀρχισυντάκτην τῆς γνωστῆς τῶν Παρισίων ἐφημερίδος Figaro Francis Magnard, ὅστις

τες μελανοῦνται μόνον ἐπ' εὐκαιρία μεγάλης τινὸς τελετῆς, ὁ κόσμος δὲ οὗτος ἐπιφυλάσσει μόνον ταῖς ὑπάνδρους κυριαίς, ὧν ἀποτελεῖ τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα.

Ἡ γυναικεῖα στολὴ ἀποτελεῖται ἐξ ἐλαφροῦ ὑποκαμίδου ἐκ λευκοῦ σιρικοῦ, μεταξίνων περιποδίων λευκῶν συνήθως, μιᾶς ἢ πλείονων ἐσθῆτων ἐξ εὐτελεστέρου σιρικοῦ ἢ βαμβάκερου ὑφάσματος καὶ ἐκ τῆς κυρίως ἐσθῆτος κεκοσμημένης κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πλουσίως διὰ ποιημάτων, συνεσταυρωμένης δὲ ἐπὶ τοῦ στῆθους κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ καταλείπῃ γυμνὸν τὸ κάτω μέρος τοῦ τραχήλου καὶ συνεσφιγμένης ἐπὶ τοῦ σώματος διὰ λεπτῆς ζώνης περικαλυπτομένης ὀφιοειδῶς δι' ἑτέρας πλατυτέρας. Αἱ Ἰαπωνίδες ἀγνοοῦσιν εὐτυχῶς τὴν χρῆσιν τῶν φρικωδῶν σινικῶν σανδαλίων, ὡς ἠγνόουν ἄλλοτε καὶ τὸν σπηθόδεσμον· ἀλλ' αἱ ἀνάγκαι τῆς πολιτικῆς ἐπέβαλον εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Μικάδου τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀμφιεσθῆναι, αἱ δὲ γυναῖκες ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποστῶσι τὰς διαστρεβλώσεις καὶ τὰς βασάνους τοῦ σώματος, ἃς ἐπιβάλλει τὸ βαρβαρικὸν τοῦτο ὄργανον.

Ἡ περικόμμις τῆς κεφαλῆς ἀποτελεῖ ὑποκειμενον μακρῶν μελετῶν. Ἡ κόμη, συνήθως ἀψθονος, μακρὰ καὶ λεπτὴ οὔσα, διατηρεῖται διὰ μεγίστων περιποιήσεων καὶ κοσμεῖται διὰ τῶν ὀρίστων μύρων. Οἱ συρμοὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ δὲν ποικίλλουσιν, οἱ δὲ ἀποδεκτοὶ γενόμενοι πᾶνρόστατα εὐχαριστοῦσι πάσας, μὴ αἰσθανομένας τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιζητήσεως τῶν κρεισθόνων ἐπὶ κινδύνῳ τοῦ νὰ εὐρώσῃ χεῖρονας· οἱ συρμοὶ ὅμως οὔτοι, μετὰ σεβασμοῦ ἀπὸ μακρῶν αἰώνων τηρούμενοι προβλέπουσι τὴν ἀνάγκην τῆς μεταβολῆς, ἢν αἰσθάνονται πάντες οἱ ἄνδρες καὶ δι' αὐτῆς αἱ γυναῖκες· αἱ Ἰαπωνίδες λοιπὸν ἔχουσι πολλοὺς τρόπους κομμώσεως ἀναλόγως τῶν περιστάσεων· καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὅμως ἡ παράδοσις εἶναι πανίσχυρος.

ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτοῦ De Villemessant ἐγένετο ἡ ψυχὴ τοῦ ἐπιφανοῦς φύλλου. Ὁ ἀσίδιμος ἄνηρ ἔγραψε τακτικῶς καθ' ἑκάστην τὴν πολιτικὴν δευτέραν μετὰ συντομίας, σαφηνείας καὶ κατὰ τὰς πολιτικὰς αὐτοῦ ἀρχὰς μετὰ δικαιοσύνης, διακρίνετο δὲ ἰδίᾳ ἐπὶ ἐξόχῳ χρηστότητι, ἐπ' ᾧ καὶ σκιαγραφῶν αὐτὸν συνεργάτης αὐτοῦ τὴν κυριωτάτην αὐτοῦ ἀρετὴν τὴν χρηστότητα ἀνακηρύσσει, ἐπιλέγων, ὅτι τῆς ἀρετῆς αὐτῆς ταύτης ὀλίγιστα ὑπάρχουσι παραδείγματα ἐν τῷ ἐκόσμῳ ἡμῶν» (notre monde). Τῷ Magnard προτάθη ὅπως ὑποβάλλῃ τὴν ὑποψηφιότητα αὐτοῦ ὡς μέλους τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Πρὸς τὴν εἰπόντα αὐτῷ τοῦτο ἀνέκραξεν: Ὡ! εὐχαριστῶ πολὺ. Ἀλλὰ τεσσαράκοντα ἐπισκέψεις εἶνε μεγάλη ἱστορία, καὶ ὅπως ἐπιτύχω τίνος; ὅπως μὴ ὀνομασθῶ ἀναμφιβόλως; Ἀφήσατέ με ἐν τῷ μικρῷ μου γραφείῳ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν βιβλίων μου· εἰλικρινῶς προτιμῶ τούτο.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Magnard ἄπειρα διεβιβάσθησαν συλλυπητήρια τῷ Figaro, πᾶσαι δὲ αἱ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν τὸν θάνατον τοῦ διαπρεποῦς δημοσιογράφου μετὰ τεκμηρίων συμπαιθείας.

Ἡ Deutsche Rundschau ἐδημοσίευσε ἀποσπάσματα ἀνεκδό-

Ἄλλὰ περὶ ἔρωτος προκειμένου ἢ ἐθιμοτυπία ἀπόλυσιν μέρος τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς καὶ ὑποχωρεῖ ἐν μέρει εἰς τὴν κρατοῦσαν θέλησιν τῆς γυναίκος. Οὕτω, μὲθ' ὅλας τὰς παραγγελίας τοῦ Κομφουκίου, ζητεῖται ἡ γυνὴ τῶν νεανίδων διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ μνηστήρος αὐτῶν, ὅστις συνεστήθη αὐταῖς εἴτε ἐν τῷ θεάτρῳ, εἴτε ἐν αἰθούσῃ φιλικῆς οἰκίας, εἴτε τέλος ἐν καταστάματι τείου, ἐνθὰ ἡ συνέντευξις γίνεται τυχαίως δῆθεν, ἐνῶ ταύτην προπαρασκευάζουσιν οἱ μεσάζοντες. Ἐν τισὶν ἐπαρχίαις μάλιστα δὲν παρίσταται ἡ ἀνάγκη τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ὑπ' αὐτῶν τούτων.

Αἱ Ἰαπωνίδες δὲν γνωρίζουσι τὸ ἔθιμον τῆς προικός. Οἱ γαμβροὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ ἐφιστάσθαι τὴν προσοχὴν αὐτῶν, μᾶλλον εἰς τὰ διανοητικά, ἠθικά καὶ σωματικά προτερήματα, ἐπιζητοῦντες ἰδία τὸν σεβασμὸν τῶν γονέων ὡς τὸ ἄριστον ἐχέγγυον τῶν συζυγικῶν ἀρετῶν. Γενικῶς ὁ σύζυγος ὀφείλει νὰ δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν συντήρησιν τῆς συζύγου αὐτοῦ· ἄλλως, ἂν ἀμφοτέροι εἶναι πτωχοί, ἐργάζονται ἀμφοτέροι ὅπως ζῶσιν. Ἄλλ' ὡς πτωχὴ κόρη δύναται νὰ συζητηθῆ πλούσιον, οὕτω καὶ νέος πτωχὸς δύναται νὰ λάβῃ σύζυγον κεκτημένην μείζονα χρηματικὴν περιουσίαν· ὁ ἔρος συγχωρεῖ καὶ δικαιολογεῖ τὰ πάντα.

Ὅταν συμβῆ πτωχὴ κόρη νὰ καταληθῆ ὑπὸ ἔρωτος πρὸς πλούσιον νεανίαν μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ ὥστε νὰ ἀσθενήσῃ, οἱ γονεῖς αὐτῆς ἀνυσχοῦντες περὶ τῆς τοιαύτης καταστάσεως μαντεύουσι τὸ αἷτιον, ἐρωτῶντες δὲ αὐτὴν διὰ τῆς τροφῆς ἢ στενίης τινος φίλης αὐτῆς καὶ πληροφοροῦμενοι τὸ ὄνομα τοῦ πεφλημένου ὄντος, ἀναθέτουσιν εἰς μεσάζοντά τινα νὰ ἀνακοινώσῃ αὐτῷ τὰ αἰσθήματα τῆς θυγατρὸς αὐτῶν. Σπανίως ὁ νέος ἀποποιεῖται τὸν γάμον καὶ ἂν ἀκόμη οὐδέποτε εἶδε τὴν νέαν· ὁ ὑπὸ τοιαύτας περιπτώσεις ἀρνούμενος νὰ νυμφευθῆ θεωρεῖται ἄσπλαγχνος, ἂν δὲ ἡ κόρη ἀποθάνῃ χαρακτηρίζεται ὡς ἀ-

θλιος· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δυσχερῶς θὰ εὑρίσκει γυναῖκα, ἵτις νὰ ἠθελε νὰ συνδεθῆ μετ' αὐτοῦ διὰ τοῦ ὕμνου.

Ἡ τελετὴ τοῦ γάμου εἶναι κατ' οὐσίαν συμβολικὴ. Κατὰ ταύτην πρῶτη ἢ νύμφη πίνει ἐκ κυπέλλου πλῆρους σάκε (οἴνου ἐξ ὀρύζης, ἀποτελούντος τὸ ἐθνικὸν ποτὸν τῶν Ἰαπώνων), εἶτα ἐκ τοῦ αὐτοῦ κυπέλλου πίνουσιν ἡ μήτηρ καὶ ὁ πατὴρ τοῦ γαμβροῦ, εἶτα ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ τῆς νύμφης καὶ τέλος αὐτὸς ὁ γαμβρός· ἡ τελετὴ αὕτη ἐπαναλαμβάνεται τρίς, μετὰ νέου ἐκάστοτε κυπέλλου, ἐν θρησκευτικωτάτῃ οἰκίᾳ. Τὸ σακέ σημαίνει τὴν στοργὴν, τὴν ἀφοσίωσιν, τὴν φιλίαν, τὴν ἐλεημοσύνην, τὸν ἔρωτα καὶ πάντα τὰ ἀνάλογα αἰσθήματα, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν οὐσίαν αὐτῆς τῆς ζωῆς· ἡ δὲ τριάς τῶν κυπέλλων σημαίνει ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη τριάς, τὴν τελειότητα τοῦ συμβόλου, ὅπερ ἕκαστον τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν στοιχείων παρίστανει. Ὡστε ὁ τύπος τοῦ ἰαπωνικοῦ γάμου εἶναι λίαν ὁμοιος τῇ παρά καθολικοῖς μεταλήξει. Ἡ τελετὴ γίνεται παρὰ τῷ γαμβρῷ ἐν αἰθούσῃ διακεκοσμημένῃ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ διὰ Κακεμὸνον (διαφημιγμάτων μετὰ ζωγραφιδῶν), παριστῶντων σκηνὰς εὐτυχίας καὶ φερόντων ἔμπροσθεν ἄβακα, ἐφ' οὗ εἶναι διατεταγμένα μετ' ἀνθέων ἢ ἐλάτῃ, ὁ πελαργὸς καὶ ἡ χελώνη, ἅπαντα ἐξ ἐπιχρύσου χαλκοῦ, ὄντα ἐμβλήματα αἰωνίου νεότητος, πίστεως καὶ μακροβιότητος.

Τὴν ἐπιούσαν τοῦ γάμου αὐτῆς ἡ νέα βάφει μέλανα τοὺς ὀδόντας αὐτῆς καὶ ξυρίζει τὰς ὀφρῦς, οὕτω δὲ τὸ βλέμμα αὐτῆς προσλαμβάνει περιέργον χαρακτῆρα ἐμπαικτικῆς ζωρότητας καὶ μελαγχολίας. Μετὰ τινὰς ἡμέρας οἱ δύο νεόνυμφοι ἀποδίδουσι τὰς γαμπλίους ἐπισκέψεις ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν γονέων αὐτῶν· οἱ τε ἐπισκέπται καὶ οἱ πρὸς οὓς ἡ ἐπίσκεψις ἀποδίδεται ἀναλλάσσουσι δῶρα. Ἐν τισὶν ἐπαρχίαις αἱ ἐπισκέψεις αὗται ἀντικαθίστανται διὰ τῆς ἀπο-

του ἔργου τοῦ μεγάλου ποιητοῦ τοῦ Φασίου Goethe ἐπιγραφομένου ἢ Ἐπετηρὶς τοῦ θανάτου τοῦ Schiller. Εἶνε δὲ τοῦτο δραματικὸν ποίημα, ὅπερ προῦκειτο νὰ διδῶνται ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Βαϊμάρης καὶ δι' οὗ ὁ Goethe προετίθετο νὰ τιμῆσθαι τὴν μνήμην τοῦ φίλου αὐτοῦ. Τὸ ἔργον τοῦτο ἦν γνωστὸν ἀπὸ τριακονταετίας, ἀλλὰ τὰ χειρόγραφα ἅπερ τότε ἐγένοντο γνωστὰ ἐνεῖχον σημειώσεις δι' ὧν ὁ Goethe διετύπου ἰδέας τινὰς ἀναφερομένας εἰς τὸν εὐσεβῆ αὐτοῦ σκοπὸν, ἦν δὲ ἀδύνατον νὰ ἐξαχθῆ τι ἀσφαλῶς ἐξ αὐτῶν. Ἦδη ὁ Bernard Suphens, διευθυντὴς τῶν ἀρχείων τοῦ Goethe ἐν Βαϊμάρῃ, ἀνεκάλυψε χειρογράδιον πλήρες ἀποσπασμάτων τῆς Ἐπετηρὶδος τοῦ Schiller. Τὸ ἔργον εἶνε ἐλλιπὲς λίαν, ἀλλ' οὐχ ἦττον ὑπάρχουσι σπουδαϊστάτα μέρη νῦν πρὸς ἐκδήλωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ποιητοῦ.

Ὁ « Τύπος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καμβριδγης » ἐδημοσίευσεν τὸ κείμενον παλιμψήστου χειρογράφου, περιέχοντος τὴν εἰς τὴν ἀρχίαν συριακὴν γλῶσσαν μετάφρασιν τοῦ Ἐθαγγελίου, χειρογράφου ἀνακαληθέντος καὶ φωτογραφηθέντος τῷ 1892 ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Λισύς ἐν τῇ συναϊτικῇ μονῇ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης. Τὸ παλιμψήστου χειρόγραφον ἐξητάσθη, ἐπισταμένως ὑπὸ

τοῦ καθηγητοῦ Μπελόου καὶ τῶν κ. κ. Μπάρκετ καὶ Χάρρις, διατριβάντων ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐν τῇ συναϊτικῇ μονῇ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1893. Τὸ κείμενον ἠμοιάζει τὰ μέγιστα πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Κουρητιοῦ τῷ 1858 δημοσιευθέν. Οὐχ ἦττον ὑπάρχουσι διαφοραὶ τινες. Τὸ χειρόγραφον ἐν πάσῃ περιπτώσει φαίνεται ἐν τῶν ἀρχαιοτάτων, καίπερ μὴ ὀρισθείσης τῆς χρονολογίας, εἰς ἦν ἀνάγεται.

* * *

Ὁ Αἶδον (The century), ἀρμενικὸν περιοδικὸν ἐδημοσίευσεν τὸ πανομοιότυπον ἐγγράφου ἐκτάκτως περιέρχον, ἦτοι τῆς τελευταίας σελίδος τετραδίου Ναπολέοντος τοῦ Α', ὅτε ἦν μαθητῆς ἐν τῇ σχολῇ Βρυέννης. Τὸ μικρὸν τοῦτο τετράδιον τοῦ νεανίου, ὅστις ἐπρόκειτο νὰ καταστῆ τὸ φέθηρον τῆς Ἐθρῶπης, ἀφιερῶται εἰς τὰς ἐν Ἀσίᾳ καὶ Ἀφρικῇ κτήσεις τῶν Ἀγγλων, περιέχει δὲ καὶ λευκάς τινὰς σελίδας. Κατὰ περιέρχον σύμπτωσιν ἢ τελευταία σελὶς καταλήγει διὰ τῶν λέξεων: Saint-Hélène, petite isle (Ἁγία Ἐλένη, μικρὰ νῆσος).

στολής κόκκων τινῶν ἐρυθρᾶς ὀφύζης, τῆς ὀφύζης τῆς ἀνακοινώσεως τῶν γάμων. Εἶτα ὁ βίος ἐξακολουθεῖ κανονικῶς.

*
*
*

Ὡστε ὁ βίος τῆς Ἰαπωνίδος κατὰ τοῦτο μόνον διαφέρει τοῦ τῆς Εὐρωπαϊας, ὅτι ἡ σπουδαιότης τῶν καθικόντων αὐτῆς ὡς οἰκοδεσποίνης εἶναι μειζων, ἢ δὲ φαιδρότης ζωηρότερα καὶ μᾶλλον συνεχής, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ ἓνα τῶν χαρακτήρων τῆς φυλῆς τῶν γιῶν τοῦ Ἠλίου. Ἐξαιρέσει τούτων, αἱ περὶ τῆς συντηρήσεως τοῦ οἴκου φροντίδες, ἡ διεύθυνσις τῶν ὑπηρετῶν, αἱ ἐπισκέψεις, αἱ ὑποδοχαί, τὰ θαλάσσια λουτρά ἢ ἡ ἐξοχὴ κατὰ τὸ θέρος, τὰ θέατρα καὶ αἱ καλλιτεχνικαὶ ἢ φιλολογικαὶ ἐσπερίδες κατὰ τὸν χειμῶνα, ἅπαντα δηλ. τὰ στοιχεῖα τοῦ κοινωτικοῦ βίου τῆς ἀριστοκρατίας ἢ τῶν ἀστῶν, ἔχουσιν ἐν Ἰαπωνίᾳ ἀπαραλλάκτους ὅπως καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ.

Ἐν τούτοις θέον νὰ σημειώσωμεν τὴν ἐξῆς ἰδιόζουσαν καὶ σπουδαίαν λεπτομέρειαν ὑπὸ τὴν συζυγικὴν στέγην συντηροῦνται καὶ παλλακίδες. Ὁ νόμος μίαν μόνην νόμιμον καὶ κυρίαν σύζυγον ἀναγνωρίζει· ἀλλ' ἀνέχεται δώδεκα παλλακίδας διὰ τὸν Μικάδον, ὅκτῳ διὰ τοὺς Δαίμιους (ψευδάρχας) τρεῖς διὰ τοὺς Σαμουραῖ (πολεμιστὰς) τῶν ἀνωτέρων βαθμῶν, μίαν δὲ μόνην διὰ τινὰ πρόσωπα, ἐξέχοντα διὰ τοῦ πλοῦτου ἢ τῆς θέσεως αὐτῶν. Αἱ παλλακίδες αὐταὶ οὐδέποτε θεωροῦνται ὡς ἴσαι πρὸς τὴν νόμιμον σύζυγον: τὰ τέκνα ὅμως αὐτῶν ἔχουσι τὰ αὐτὰ σχεδὸν δικαιώματα. Ἀπέναντι τῆς συζύγου τοῦ κυρίου αὐτῶν θεωροῦνται ὡς νεώτεραι αὐτῆς ἀδελφαί: ὑπακούουσιν αὐτῇ, οὐχὶ ὅμως δουλικῶς, σπανίως δὲ ἢ ζηλοτυπία ἢ ἕτερον σφοδρὸν πάθος διαταράσσει τὴν ἁρμονίαν τοῦ οἰακοῦ βίου. Ἄλλως τε αἱ παλλακίδες ἐκλέγονται ἀπλῶς διὰ τὴν ἡδονὴν τῶν αἰσθήσεων, ἐνῶ ἡ σύζυγος εἶναι πιστὴ φίλος καὶ σύντροφος καθ' ἅπαντα τὸν βίον. Ἰαπωνικὴ τις παροιμία λέγει: «Δύναται τις νὰ λάβῃ σύζυγον ὄσχημον, ἀλλὰ πρέπει ἡ παλλακίς τοῦλάχιστον νὰ ᾖναι ὡραία». Οὐχὶ σπανίως Δαίμιός τις ἢ καὶ αὐτὸς ὁ Μικάδος ἀποχωρίζεται μίαν τῶν παλλακίδων αὐτοῦ, ὅπως διὰ ταύτης ἀνταμεῖψῃ ὑπηρετήν πιστῶς ἀφωσιωμένον· ἀλλ' ἡ νόμιμος σύζυγος οὐδέποτε θά ἐκρησιμοποιεῖτο διὰ τοιαύτην χρῆσιν.

Ἡ εὐτυχεστέρα ἐποχὴ τοῦ βίου τῆς Ἰαπωνίδος εἶναι βεβαίως ἡ προδουτικὴ ἡλικία. Ἡ Ἰαπωνίς ἀπαξ ἀναθρόνισα τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς καὶ νυμφεύσασα τὸν πρωτότοκον αὐτῆς υἱόν, ἀπαλλάσσεται πάσας μερίμνης καὶ ἀνατίθῃσιν εἰς τὴν νύμφην αὐτῆς ἅπασαν τὴν περὶ τοῦ οἴκου φροντίδα· οὐχ ἴπτον ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς συνουσίας πολλὰκις ἀσχολεῖται μόνη εἰς τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας. Ἄλλ' ὡς ἀποβάσα ἀνεξάρτητος, ὡς σεβομένη, τρυφερῶς ἀγαπομένη καὶ ὑπηρετούμενη ὑπὸ πάντων, δὲν φοβεῖται τὴν ἐπέλευσιν τῶν τελευταίων αὐτῆς ἡμερῶν, οὕτω δὲ ἀποθνήσκει ἡσύχως, οὔσα ἀντικείμενον γενικῆς ὑπολήψεως, γαλήνιος πρὸ τοῦ θανάτου, ὡς εἶναι πᾶς ὁ ἀποθνήσκων κατόπιν βίου, ἀφιερωθέντος καθ' ὅλοκληρίαν εἰς τὸν ἔρωτα καὶ τὸ καθῆκον.

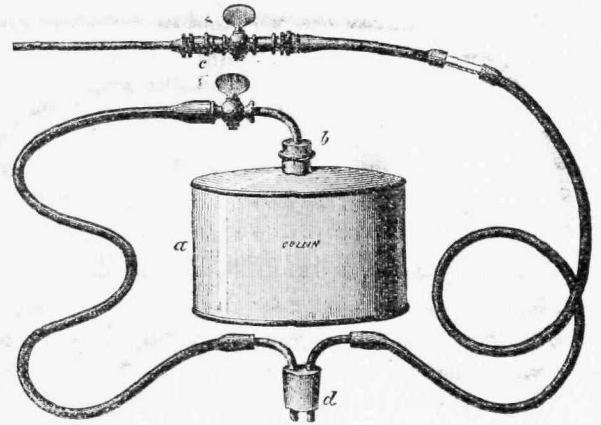
(Ἐκ τοῦ «Φεγγαροῦ»)

Ν. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Κατὰ τὴν τῆς 25)6 νοεμβρίου συνεδρίαν τῆς ἐν Παρισίοις Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας ὁ κ. Lancereaux ὑπέβαλε τὸ ὑπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν νεαροῦ ἀσκληπιάδου κ. Κοκκολάτου ἐπινοηθέν ἰατρικὸν ἐργαλεῖον, τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα aspirateur injecteur du Dr Cocolatos, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω τῇ Ἀκαδημίᾳ συσκευὴν παρακέντησεως καὶ ἐνέσεως (aspirateur et injecteur) ἐπινοηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως δόκτορος Κοκκολάτου. Ἡ νέα αὕτη συσκευὴ αἶρει τὴν ἀναθλιπτικὴν ἀντλίαν, κατὰ τοῦτο δὲ διαφέρει τῆς συσκευῆς Potain. Τὸ κενὸν σχηματίζεται ἐν μεταλλίῳ δοχείῳ διὰ συμπυκνώσεως ἀτμοῦ ὕδατος. Ἐν κοχλιάριον τοῦ καρῆ ὕδατος εἰσάγεται εἰς τὸ συμπυκνωτήριον δοχεῖον, ὅπερ θερμαίνεται διὰ λυχνίας οἰνοπνεύματος τοῦ ἀτμοῦ παραχθέντος τὸ δοχεῖον κλείεται διὰ πώματος ἐξ ἐλαστικοῦ, τίθεται δὲ εἰς συνάφειαν μετὰ φιάλης τῶν 1000 γραμμαρίων, εἰς ἣν μεταβιβάζεται τὸ κενόν.

Τότε ἐνεργεῖται ἡ παρακέντησις, ἡ δὲ φιάλη πληροῦται διὰ τοῦ ἀντλούμενου ὑγροῦ. Πρὸς ἔνεσιν εἰσάγονται γραμμάρια τινὰ ὕδατος ἐν τῷ μεταλλίῳ δοχείῳ, ὅπερ εἶτα κλεισθήσεται. Θερμαίνομεν, ὅπως ἐξασκήσωμεν πρῶτον ἐπὶ τοῦ ἐνιεμένου ὑγροῦ, ὅπερ θά ρηθῆσῃ μετὰ τῆς ἐστίης τῆς παρακέντησεως».

Παρατιθέμενοι δὲ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ σημειοῦμεθα ὅτι ὁ κ. Κοκκολάτος παρουσίασε τὴν ἐφευρῆσιν αὐτοῦ καὶ τῇ Ἰατρικῇ ἐταιρείᾳ τῶν νοσοκομείων ἐν Παρισίοις, ἀνέλαθε δὲ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐργαλείου ὁ οἶκος Collin.

Ταῦτα ἀσμένως ἀναγγράφομεν, συγχαίροντες τῷ νεαρῷ ἀσκληπιάδῳ

τῆς οὐδεμίαν ἀπέδειξε γνώσιν, διὰ τὸν ἀποκρῶντα λόγον, ὅτι οὐδὲν ἐγίνωσκεν, ὁ δὲ Ραούλ ἐξηκολούθησε τότε :

— . . . Στερηθέντες τοῦ κ. Ἐρβελέν ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ἔρχονται τώρα πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ἐξοχὴν ὥστε συχνάκις θά τοὺς βλέπυτε.

— Πάλιν ὄχι ὅσον ἐπιθυμῶ. Ὁ κ. θεῖός σας, τὸν ὁποῖον γνωρίζω βλέπων αὐτὸν κατ' ἔτος εἰς τὰς συνεδρίας τῶν μετόχων τοῦ ἐργοστασίου, εἶναι ἐξαιρετος ἀνὴρ. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν κ. Σανδρέν, ἡ φήμη του εἶναι παγκόσμιος, καὶ θ' ἀπολαύσω ἀληθῆ χαρὰν, ἂν ποτε εὐρεθῶ ἀπέναντί του.

— Θὰ τὸν ἀγαπήσῃτε πάραυτα. Ἄδύνατον νὰ εὐρεθῆ ἄνθρωπος ἀπλοῦστερος καὶ προσηνέστερος.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐπεράτουν τὴν συνδιάλεξιν, θεωροῦντες συγχρόνως μηχανικὰ σχεδιαγραφήματα, ὁ Δαβὶδ εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ διευθυντοῦ.

— Ἀπόψε, εἶπε, θὰ ἔχω φίλους τινὰς εἰς τὸν οἶκόν μου· δέχεσθε νὰ ἐλθῃτε νὰ δειπνήσῃτε μαζί μας, Λαρόκ ;

Ὁ διευθυντὴς ἠρυσθίαισε, διότι τὸ πρῶτον ἦδη ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τοῦ πατρωνος ἐν τῇ ἀγροικίᾳ προσεκαλεῖτο παρ' αὐτοῦ, οὐχ ἥττον ὅμως ἐξέφρασεν εὐχαριστίας καὶ ἀντήλλαξε μετὰ τοῦ Ραούλ, βλέμμα περιχαρές.

— Καλῶς ! εἰς τὰς ἐπτὰ λοιπόν, καὶ μὲ τὸν ἐπενδύτην, ναί ; εἶναι οἰκογενειακὸς ὁ κύκλος.

Μετὰ διαφέροντος ἐξειδιασμένου ἀνέμενον ἡ Λουίζα τὴν προσέλευσιν τοῦ διευθυντοῦ. Κατὰ τὰς σπανίας ἐν διαστήματι τριῶν ἐτῶν ἐπισκέψεις αὐτῆς εἰς Νεβίλλην, ὁ νεανίας σχεδὸν διέλαθε τὴν προσοχὴν αὐτῆς, ἐνεθυμῆτο δὲ μόνον αὐτὸν ὡς εὐσωμον νεανίαν μετὰ ξανθῆς καὶ εὐθύτριχος κόμης, γλαυκὸφθαλμον καὶ σχεδὸν ἄφωνον. Ἀπὸ τῆς εἰς Σαίν-Σωδερ μετοικίας οὐδ' ἐφ' ἅπαξ εἶχεν ὑπερβῆ τὰ τεῖχη τῆς ιδιοκτησίας, ὅθεν ὁ νέος φίλος τῆς θυγατρὸς τῆς ἥτο ἄγνωστος αὐτῇ ἔτι, καὶ ἐπομένως ἠτοιμάζετο ὅπως καθυποβάλλῃ αὐτὸν εἰς αὐστηρὸν καὶ λεπτομερῆ ἐτασμόν.

Καθημένη παρὰ τὴν ἐστίαν ἐν ἡ θαλπερὸν πῦρ ἐσπινθηροβόλαι, καθ' ὅτι ἤρχετο ἦδη ψυχραίνουμένη ἐπαισθητῶς ἐν καιρῷ ἐσπέρας ἡ φθινοπωρινὴ ἀτμόσφαιρα, ἡ Λουίζα ἤτις διελέγετο μετὰ τοῦ Σανδρέν, ἐγερθεῖσα, προσέβη πρὸς τὸν διευθυντὴν, καὶ παρυσίασεν αὐτὸν πρὸς τὸν σοφόν, ὅστις προσηγόρευσε τὸν νεανίαν μετὰ προσηνοῦς μειδιήματος. Ὁ συνταγματάρχης ἀνταλλάξας χαιρετισμὸν μετ' αὐτοῦ, ἀπεμακρύνθη, ἐν ἡ στιγμῇ ἐκεῖνος ἐσφίγγε τὴν χεῖρα τοῦ Ραούλ καὶ ὑπεκλίνετο δειλῶς πρὸς τὴν Κεκιλίαν, ὁ δὲ Δαβὶδ ἐννοχολεῖτο ἔτι εἰς ὑπογραφήν τῶν ἐπιστολῶν του ἐν τῷ γραφεῖῳ αὐτοῦ.

Μόνος ἀπομείνας μετὰ τῆς οἰκοδεσποίνης καὶ τοῦ σοφοῦ ὁ Λαρόκ, καθ' ὅτι ἡ Κεκιλία καὶ ὁ Ραούλ ἀπομακρυνθέντες εἰς γωνίαν τινὰ τῆς αἰθούσης, ἐπολύλογον μετὰ τῆς δεσποινίδος Πελλεγρέν, διετέλεσεν ἐπὶ στιγμὴν ἐν ταραχῇ, ζητῶν περὶ αὐτὸν ἀντιλήπτορα. Ἀλλὰ κατεῖδεν ἑαυτὸν ἐντελῶς ἐγκαταλειμμένον, διότι, καιτοὶ προσέβλεπεν αὐτὸν μακρόθεν συμπαθῶς ἡ νεανίς, ἀλλ' ὅπως προχωρήσῃ μέχρις αὐτῆς, ἔπρεπε νὰ διασκελισθῇ τὸ ἡμῖς τῆς αἰθούσης καὶ διέβη πρὸ τοῦ συνταγματάρχου, ὃς κατώπτευε

κρυπτόμενος ὀπισθεν ἐφημερίδος, ἦν μεθ' ὑπερβολικῆς ζέσεως ἀνεγίνωσκε παρὰ τὴν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ δώματος τράπεζαν, ἐστερεῖτο δὲ τοῦ πρὸς ταῦτα πάντα ἀπαιτουμένου θάρρους ὁ δυστυχῆς.

Οὐδόλως λοιπὸν ἐκινήθη ἀπὸ τῆς ἐφ' ἣς εὐρίσκετο πεφυτευμένος θέσεως μεταξὺ τοῦ λογίου καὶ τῆς συζύγου τοῦ πατρωνος, ἦς τὸ ἐπ' αὐτοῦ προσηλούμενον βλέμμα δυσμενὲς ὑποθέτων, ἠσθάνετο ψυχρὸν ἰδρῶτα ἀγωνίας ἐπὶ τοῦ μετώπου, προθύμως δὲ θὰ παρεχώρει ὅ τι καὶ ὅπως, ἵνα ἀπαλλαγῇ τῶν κνημῶν αὐτοῦ καὶ τῶν βραχιόνων, οὓς ἠγνῶει πρὸς τί νὰ διαθεῖν ἐν τῇ κρισίμῳ ταύτῃ στιγμῇ.

— Θεὸς φυλάξοι, ἔλεγε κατ' ἰδίαν, μὴ μ' ἐρωτήσῃ ἡ κ. Ἐρβελέν περὶ τοῦ χθεσινοῦ ἰχθύος ! τί θὰ δυνηθῶ ν' ἀπαντήσω ὥστε νὰ μὴ καταστῶ γελοῖος ; καὶ ὅποιαν ιδέαν θὰ σχηματίσῃ ἡ ὀμύγυρις περὶ διευθυντοῦ βιομηχανικοῦ ἰδρύματος, ὅστις ἐπιδίδοται εἰς ἀλθείας, ἀντὶ τοῦ ν' ἀσχολῆται εἰς τὰς ἐργασίας του ;

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τῷ ἐφαίνετο ὅτι μακρὰν ἡ Κεκιλία ἀφηγεῖτο πρὸς τὸν Ραούλ τὴν περιπετειώδη τῆς ἐνύδρου λείας θήραν καὶ ὅτι ἀμφότεροι ἐγέλων διὰ τὸ παιγνιδῶδες αὐτῆς, παρὰ τὸ ἐπιπληκτικὸν τῆς παρισταμένης παιδαγωγοῦ ἥθος· ἀλλ' αἰφνης ἡ φωνὴ τῆς οἰκοδεσποίνης πρὸς αὐτὸν ἀποταθεῖσα, καθυσύχασε τὴν ταραχὴν αὐτοῦ.

— Ὁ φίλος μας, τῷ εἶπεν, ὁ καθηγητὴς Σανδρέν, διακαίεται ὑπὸ περιεργίας, κ. Λαρόκ, ἵνα ἐκτελέσῃ πειράματα ἐπὶ τῶν νέων ἠλεκτρικῶν συσκευῶν τὰς ὁποίας ἐσχάτως κατεσκευάσατε· θὰ ἴναι τοῦτο δυνατὸν αὔριον ;

Ἀνακαθίσας ἐπὶ τῆς ἐδρας αὐτοῦ ὁ νεανίας ἀνεῦρε τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός του, ὅπερ ἐπὶ στιγμὴν καταπιεσθὲν ὑπὸ δειλίας ὅτι δῆθεν ἐσφαλε πρὸς τὴν ἐθιμοτυπίαν, διανοίχθη ἦδη πάραυτα.

— Κυρία, εἶπε, τὰ πάντα εἶναι δυνατὰ, εὐθὺς ὡς ὁ κ. Ἐρβελέν διατάξῃ· ἀλλὰ δέον νὰ ληφθῶσι μεγάλαι προφυλάξεις, ἂν τὰ πειράματα ἐπεκταθῶσι πολὺ.

— Τί ἐννοεῖτε ; ἠρώτησεν ἡ Λουίζα· ὑπάρχει κίνδυνος ;

Διὰ ριπῆς βλέμματος ὁ σοφὸς συνέσχε τὸν λόγον ἐπὶ τὰ χεῖλη τοῦ νεανίου, καὶ αὐτὸς λαμβάνων τὸν λόγον, εἶπε πρὸς τὴν ἐρωτήσασαν μετ' ἐντελοῦς ἠρεμίας·

— Πάντοτε διατρέχουσι κινδύνους οἱ ἐκτελοῦντες πειράματα· ἀλλὰ, μὴ ἀνδραχεῖτε, ἀγαπητὴ κυρία, οὐδεὶς διαπράττει λάθην ἐκουσίως καὶ εὐχαρίστως.

. . . Δὲν ἦλθον εἰς τὴν ἐξοχὴν ἵνα ἐκτεθῶ εἰς θάνατον, καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς νεότητος θὰ τὸν μετριάζωμεν· ὁ Περιγιὸν εἶναι ἀριστα κατηρητισμένος, ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰς ὑμᾶς, κ. Λαρόκ, πιστεύω ὅτι εἴθε εὐπειθῆς καὶ οὐδὲν πλέον τοῦ δέοντος ἀποτολμᾶτε παρεκτὸς ἐκείνου ὅπερ ζητεῖται παρ' ὑμῶν.

Ὁ νεανίας ἐκδηλῶν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ὅπως εὐαρεστήσῃ τὸν πάτρωνα του καὶ τὸν περιφανῆ διδάσκαλον, ἐξεφράσθη διὰ λέξεων οἷαι ἀπητοῦντο ὅπως καταδειχθῆ εὐλαβῆς ἀνευ χαμερπείας. Πάραυτα τότε ἡ Λουίζα διαυγέστατα κατεῖδε τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ· διέγνω αὐτὸν δῆλα δὴ ἀδουλωτον καὶ εὐλκρινῆ ἀλλ' ἀμφικαλυπτόμενον ὑπὸ χροιάς τινος ἐπιφυλάξεως τροκυπτούσης ἐκ τοῦ ὑποδεεστέρου τῆς κοινωνικῆς θέσεως του βαθμοῦ, λίαν πιστὸν

πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς, ἀφελῆ δὲ καὶ ὁλως ἀπειρον τοῦ ἀριστοκρατικοῦ κόσμου, ἀλλὰ τεθωρακισμένον κατὰ τῶν δικαιῶν ἀδεξιοτήτων ὑπ' ὄξυνοίας τινὸς φυσικῆς. Ὑπὸ σωματικὴν ἐποψίαν ἦν εὐείδης καὶ τοι ἥττον τοῦ δέοντος εὐλύγιτος.

— Πόθεν κατάγεσθε, κ. Λαρόκ, ἠρώτησε ζωηρῶς.

— Κυρία, ἐκ Λοθαρηγίας, ἀπεκρίνατο ἐκεῖνος.

Ἡ οἰκοδέσποινα σαφέστερον χαρακτηρίσασα τότε τὸ γλυκὺ ἦθος καὶ τετραγωνοειδὲς σχῆμα τῆς μορφῆς αὐτοῦ, τὴν ὑπερήφανον τοῦ βλέμματος ἐκφράσιν καὶ τὸ εὐσταθὲς τοῦ ἦθους.

— Λοιπόν, εἶπε, εἶθε δις Γάλλος.

— Ναί, κυρία, ἀπάντησεν ἀπλῶς.

Ἡ συνδιάλεξις δὲν προσέθη περαιτέρω, καθ' ὅτι, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἐκλήθη εἰς τὸ δεῖπνον ἢ ὀμῆγυρις. Ἦδη ἡ συνδιάλεξις ἐγενικεύθη, διεπομένη ὑπὸ τοῦ Σανδρέν, ὅστις καλοκάγαθος εὗρισκεν ὁλονὲν εὐκαιρίας καταλλήλους ὅπως ποιήσῃ καταφανῆ τὴν διαλεκτικὴν χάριν ἐκάστου τῶν συνδαιτημόνων, ἔδωκε δὲ συνεχῶς ἐπὶ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου τὸν συνταγματάρχην Περινιόν, ὅστις δι' ἡχηρὰς φωνῆς ἀφηγήθη τερπνὰς ἱστορίας.

— Ὅτε, ἐπανελθόντες εἰς τὴν αἴθουσαν, ἔπιον τὸν καφέ, ὁ Δαβὶδ ὠδήγησε τοὺς δαιτημόνας εἰς τὸ διαμέρισμα αὐτοῦ ὅπως καπνίσωσιν, ἡ δεσποινὶς Πελλεγρὲν ἀνῆλθεν εἰς τὰ δωμάτια αὐτῆς, μήτηρ δὲ καὶ θυγάτηρ ἀπέμειναν μόναι ἀπέναντι ἀλλήλων. Ἦδη οὐδεμίαν ἠσθάνοντο στενοχωρίαν προσεγγίζουσαι ἀλλήλης, καίτοι τὴν προτεραίαν, ἐκόμην δυσπιστοῦσαι, ἀπεφεύγοντο καὶ ἀπεχωρίζοντο. Μεγάλῃ, μεγίστῃ μεταβολῇ ἐπῆλθε παρασκευάζουσα συνεπειὰς σοβαράς.

Ἡ μήτηρ ἐλαβε τὸ ἐργόχειρον αὐτῆς, ἡ δὲ θυγάτηρ ἤρχισε σχίζουσα τὰς σελίδας βιβλίου προωρισμένου χάριν τοῦ πατρός.

— Μοὶ φαίνεται ὅτι ὁ Ραούλ καὶ σὺ δεικνύετε ἥδη πρὸς ἀλλήλους φιλιαν ζωηροτέραν ἢ πρὶν, εἶπε μετὰ στιγμαίαν σιγὴν ἡ Λοῦίζα.

— Ὡ! οὔτε ὀλιγώτερον οὔτε πλειότερον τοῦ συνήθους, ἀπάντησεν ἡ νεανίς μετὰ τόνου ἀδιαφορίας ὅστις ἐξέπλεξε τὴν μητέρα τῆς.

— Νομίζω ὅτι σήμερον ἀπέβαλε τὸν εἰρωνικὸν τόνον καὶ τοὺς ἐριστικoὺς τρόπους δι' ὧν σοὶ ἐφέρετο ἄλλοτε.

— Ναί, εἶναι σοβαρώτερος, καὶ ἴσως ἡ στάσις αὐτῆ τῷ ἀρμόζει ὀλιγώτερον . . .

— Διατί;

— Διότι ἐπιτηδεύόμενος ἥττον τοῦ φυσικοῦ ἀφελῆς, γίνεται ἥττον χαριεῖς.

— Πιστεύεις ὅτι ἐνυπάρχει ἐπιτηδεύσις εἰς τοὺς τρόπους του;

— Μοὶ φαίνεται.

— Πρὸς τίνα σκοπόν;

Ἡ Κεκιλία ἀνεγείρασα τὸ βλέμμα, προσπῆνεν τὴν μητέρα αὐτῆς μετ' ἦθους περιεργίας, πλῆκτουσα δὲ διὰ τοῦ κοπτήρος τὴν ῥάχιν τῆς βίβλου.

— Ἄ! ἀνέκραξε, τοῦτο δὲν τὸ γνωρίζω! . . . ἀλλ' ὁ πατήρ μου καὶ σὺ ἴσως τὸ γνωρίζετε; . . .

— Εἰς τὸ ἀκουσμα τὸν λέξεων τούτων καὶ ἡ μήτηρ ἐπίσης ἔψωσε τοὺς ὀφθαλμούς, ἀμφότεραι δ' ἀπέμειναν ἐπὶ στιγμὴν ἀντιμέτωποι διακάως ποθοῦσαι

ὅπως διεισδύσωσιν εἰς τὸ πνεῦμα ἀλλήλων, μηδὲ ὅπως ὁμῶς τολμῶσαι ὅπως διασταυρώσωσιν ἐρωτήσιν, αἰσθανόμεναι δὲ καθαρῶς ὅτι εὐαριθμώταται μόνον λέξεις ἀπέκρυπτον ἀπ' αὐτῶν τὴν ἀμοιβαίαν διαφώτισιν ζητήματος ὅπερ ἐπὶ τοῦ παρόντος ὤφειλον ἴσως νὰ μὴ διευκρινήσωσι πλειότερον. Ἐν τούτοις ἡ νεανίς, πλεόν διαφερομένη ὅπως βεβαιωθῆ περὶ τῆς ὑποψίας αὐτῆς, ἡ ὅσον διεφέρετο ἡ μήτηρ ὅπως κατίδη ὅτι ἥδη ἐμάντευσε, διεκύβευθεν ἐρωτήσιν πρώτη αὐτῆ.

— Ὅταν νεανίας εἰσέλθῃ εἰς οἶκόν τινα ὑφ' οἴας προφάσει ὁ πατήρ μου ἐπεκαλέσθη, ὅπως ἐγκαθιδύσῃ ἐδῶ τὸν Ραούλ, φανερόν εἶναι ὅτι σχέδια γάμου κυκλοφοροῦσι . . . Πέρυσιν, ἐν τῇ σχολῇ τῆς κ. Πατουρέν, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀκονομῆς τῶν βραβείων, αἱ μεγάλαι παρέστησαν κωμῳδίας μὲ τοὺς ἀδελφούς των τὴν « Ἐπίγαμον Δεσποινίδα ». Τὰς ἐξεγύμνασε μάλιστα ὁ κ. Προυδῶν, ἑταῖρος τοῦ θεάτρου τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας, καὶ ὑπεκρίθησαν τόσῳ ὄρατα, ὥστε δὲν πιστεῦω νὰ ὑποκρίνωνται κάλλιον οἱ ἠθοποιοί . . . Λοιπόν! . . . ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἡ αὐτή. Ὁ Ραούλ εἶναι ὁ κ. Λουσεβόλ τῆς κωμῳδίας ὁ κ. Σανδρέν ὁ φίλος, ὅστις δίδει τὴν ὄψιν εἰς τὸ πρόσωπον . . . μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιστάτου Κουρδιμάνς, ὅστις διαδραματίζει τὸ πρόσωπον τοῦ ὑπερέτου . . . διότι τὸν ἤκουσε προχθὲς ἡ δεσποινὶς Πελλεγρὲν λέγοντα . . . « τὴν ἡμέραν τῶν γάμων τῆς δεσποινίδος — θὰ ἔχωμεν λαμπρὰν ἐορτὴν! ».

Ἡ μήτηρ ὄχριασε. Φεῦ! ἐγνωρίζεν ὅτι ἡ τάλαινα ὁποῖα τις θὰ ἦτο δι' αὐτὴν ἡ λαμπρὰ ἐορτή, καὶ ὑφ' ὁποίου θλιβεροῦ θὰ παρηκολουθεῖτο ἐκθρονησμοῦ! . . . Τῆς θυγατρὸς αὐτῆς ὑπανδρευομένης, θὰ ἐξήρχετο ἐκείνη ἀμέσως τοῦ οἴκου, θὰ ἐρροπίετο εἰς τὴν ἐρημίαν, εἰς τὸ πένθος τὸ ἄλιτον! . . . Ἡ καρδία τῆς μικροῦ δεῖν ἀπέπνιγεν αὐτὴν δια τῶν παλμῶν τῆς, ἀλλὰ κρατοῦσα ἑαυτῆς ἡ ἀτυχὴς γυνὴ δὲν ἀπεστράφη τοῦ σκοποῦ ὑπὸ τῆς θλιβερᾶς ἐντυπώσεως, διὰ φωνῆς δὲ ἀνεπαισθῆτως τρεμούσης ἠρώτησεν:

— Εἶσαι βλέπω πολὺ εἴρων! δὲν θὰ σοὶ ἤρεσκεν ὁ ὑποκόμης Ραούλ, ἂν σ' ἐξῆται εἰς γάμον;

— Μῆτέρ μου, μοὶ εἶναι δύσκολον ν' ἀπαντήσω. Βεβαίως ὁ Ραούλ δὲν θὰ μοὶ ἀπήρεσκεν, ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι οὐδέποτε θὰ κατάρθουν νὰ λάβω τὸν γάμον τοῦτον ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψίαν. δὲν πιστεῦω δὲ ὅτι θὰ ἠδυνάμην ποτὲ ν' ἀγαπήσω σύζυγον μὴ ἐμπνέοντα σεβασμὸν τινά, τολμῶ εἰπεῖν μικρὸν βαθμὸν φόβου! ὁ Ραούλ θὰ ἔμενε πάντοτε ἀπέναντί μου ὁ σύντροφος τῶν παιγνίων μου, ὁ ἴσος πρὸς ἐμέ. Αἶ, μήπως ὁ σύζυγος δὲν πρέπει νὰ ἦναι τρόπον τινά ἀνώτερος κατὰ τι τῆς γυναικός;

Βαθεῖα ὄνειροπολία κατέλαβε τότε τὸ πνεῦμα τῆς δυστήνου μητρὸς οἱ ἀφελεῖς λόγοι τῆς παρθένου μὴ δὲν ἦσαν ἡ σύνεσις αὐτῆ αὐτῆ.

— Μὴ δὲν ἐμπεριεῖχον ὅλην τὴν ἐρμυνεῖαν τῆς ἠθικῆς χρεωκοπίας τοῦ βίου τῆς; Ναί! ἂν ὁ Δαβὶδ καταφαίνετο κύριος αὐτῆς, ἀντὶ τοῦ νὰ καταστῆ οικειοθετῶς ταπεινός τῆς θεράπων, θὰ κατάρθου βεβαίως νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτῆς κατὰ τῆς συμφορᾶς, εἰς ἣν, ἐλλείψει σθεναρῶς προστασίας, μοιραίως ὑπέκυψε! Ναί, ἂν ἠσθάνετο πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς ἴχνος τι τοῦ περιφόβου σεβασμοῦ, περὶ οὗ ἡ νεανίς ἐλάλει,

ὁ ἀ ἐδίσταζε πρὶν ἢ τὸν κατασχῆν· τίς οἶδε δὲ ἂν βούλῃσις ξένῃ, βούλῃσις ἀνδρώδης καὶ σοδαρά δὲν ἴσχυεν ὅπως μεταβάλῃ τὰς ὁρέξεις αὐτῆς καὶ τοὺς πόθους, ὅπως ἐνστήξῃ τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς δι εὐσταθείας σήματος; . . . Ναι, ὁ Ραούλ θὰ ἦτο πρὸς τὴν θυγατέρα αὐτῆς ὁ φίλος, ὁ συμπαίξων καὶ τέρπων, οὐχὶ ὁ σύζυγος ὁ συναρπάξων καὶ συγκινῶν ἵνα καταστῇ ἡ κόρη ἐκείνη εὐδαιμών, ἀνάγκη ἦτο ὅπως ἀγαπήσῃ, καί, οἶμοι! . . . ἐννόει κάλλιστα ἡ μήτηρ ἦδη ὅτι τὸν σύζυγόν της, αὐτὸν καὶ μόνον, ὀφείλει ν' ἀγαπᾷ ἢ τὴν γυνῆ!

Αὐτοστιγμῇ συνέλαβεν ἀπόφασιν στερρὰν ὅπως πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῇ πράξῃ πρὸς φύλαξιν τῆς θυγατρὸς ἀπὸ τοῦ δυστυχήματος, ὅπερ αὐτὴν ἐπληξεν, ὥμοσε δὲ καθ' ἑαυτὴν εἰς ἐκείνον μόνον νὰ ἐκδώσῃ αὐτὴν, ὃν αὐτὴ θὰ ἠγάπα. Ἰδοῦσα δὲ τὸ βλέμμα της ἀνησυχῶς φερόμενον ἐπ' αὐτῆς, ἐμειδίασε καὶ τῇ εἶπε.

— Αἰ, ἰδέαι σου εἶναι ὀρθόταται . . . ἀλλὰ φρονεῖς ὅτι ἡ παιδικὴ φιλία δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μεταβληθῇ εἰς σπουδαιότεραν ἀγάπην;

— Ὡ, δὲν τὸ φρονῶ δυνατόν! ἀπάντησεν εὐθύμως ἡ Κεκιλία . . . Βλέπεις, εἶναι τι ἐλλειπὲς ἡ τοιαύτη σχέσις . . . Ἄπ' αὐτῆς, νομίζεις, ἀηρέθη τι, ὅπερ οὐδέποτε θ' ἀνακτιθῇ;

— Ἐν τούτοις δὲν ἀποβλέπεις, πιστεύω, εἰς ὀφθρόν πάθος.

— Σφοδρὸν πάθος! . . . ὦ, οὐδόλωσ! εἶμαι ἥκιστα ρωμαντικὴ! ἰδοὺ θέλεις νὰ σοὶ φανερώσω ποῖος τύπος θὰ μοὶ ἤρθεκεν: Ἄνθρωπος, ἐπὶ παραδείγματι, ὡς ὁ πατήρ μου, σοβαρώτατος, ἀπερροφημένος πως ὑπὸ τῶν ιδεῶν του, ὅστις, παρεκτός τῶν ἐργασιῶν καὶ μελετῶν του, οὐδὲν ἄλλο θὰ εἶχε κατὰ νοῦν ἢ ἐμέ. Ἰδοὺ ὁποῖον σύζυγον θὰ ἠγάπων.

Ἄνθρωπος ὡς ὁ πατήρ της! Ἡ Λουίζα ἐκίνησε θλιβερώς τὴν κεφαλὴν.

— Τί θὰ διανοηθῇ, ἐσκέψατο, ἡ θυγάτηρ μου ἂν ποτε μάθῃ ὅτι τόσον δεινῶς παρεγνώρισα ἐκείνον, ὃν αὐτὴ λαμβάνει ὡς πρότυπον; Οἶμοι! δὲν θὰ δυναθῇ νὰ ἐμβάθῃ ἐν τῇ τυφλώσει μου, ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν θαυμασμός της θὰ τῇ ὑπαγορεύσῃ μῖσος κατ' ἐμοῦ . . . Θὰ ἐπιδοκιμάσῃ ὡς δίκαιον τὸ ν' ἀποκλεισθῶ τοῦ οἴκου, θὰ μὲ κρίνῃ ὡς ὁ πατήρ της μ' ἐκρίνε, καὶ θ' ἀπευθύνεται κατ' ἐμοῦ συγχρόνως μομφῇ παρὰ τοῦ ἀνδρός μου, μομφῇ παρὰ τοῦ τέκνου μου!

Καὶ ἀστραπιαίως διεξερευνήσασα τὸ ἠθικὸν ἐγώ της, διηρωτήθη τίς ἄρα φάσις τοῦ πνεύματος αὐτῆς συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ διαμεῖνῃ ἀκατάληπτος καὶ ξένος πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτῆς χαρακτῆρ ὅσος ὁ σύζυγός της! . . . Δὲν ἦτο βεβαίως ὅλως δύσνοος, πᾶς λοιπὸν διέλαθεν αὐτὴν ἡ πραγματικὴ ἀλλ' ὅλως ἠθικὴ ἀξία του! Ἐθεώρησεν αὐτὸν τέως ὡς ὃν κατ' ἄλλοτερον ἐαυτῆς καὶ περιφρονεῖται ὑπὸ πᾶσαν ἐποχῆν, τὰ ἐκ τῆς ιδέας της ὅμως ταύτης προκύψαντα ἀπέβησαν εὐνοϊκώτερα πρὸς αὐτὸν ἢ πρὸς αὐτὴν, καθ' ὅτι ἐξήρχετο ἦδη ἐκείνος τῆς δοκιμασίας μεγαλύτερος ἢ πρὶν, ἐνισχυθεὶς, ἐξευγενισθεὶς ὑπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἐκείνη! . . .

Ἄπαξ ἔτι ἡ Κεκιλία ὤθησεν αὐτὴν πρὸ τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα.

— Σὲ βλέπω σὺννον, μήτηρ, ἀλθῶς λοιπὸν, συμβαίνει τι; θὰ πράξῃς κάλλιον ἂν μοὶ τὸ εἶπῃς, ἢ ἂν

μὲ ἀφήσῃς ἐν τῇ ἀβεβαιότητι. Βλέπεις ὅτι δὲν εἶμαι διατεθειμένη πρὸς παρεκτροπὴν, καί, χάριν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος κάλλιον θὰ ἦτο ν' ἀνακόψωμεν πρῶτως πᾶσαν διαδῆλωσιν.

Ἡ Λουίζα προσέβλεψε πάλιν τὴν κόρην ἐταστικῶς.

— Φαίνεται τόσον ἀποφασιστικὴ, ὥστε δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι κατεμελέτησας ἐκ προτέρου τὴν θέσιν, ἂν μέλλεις νὰ κατέσῃς ἀπορρίπτουσα λοιπὸν τὸν Ραούλ, ἂν ποτέ σοὶ τὸν προτεινομεν ὡς γαμβρόν, θὰ ἐνήργῃς ἐκ προτιμῆσεως πρὸς ἄλλον τινά;

Ἡ Κεκιλία, ἥς τὴν μορφήν ἐπεσκότισεν αἰθνιδία ταραχῆ, ἐρυθρίασασα μέχρι τῆς στεφάνης τῆς κόμης, ἀπάντησεν.

— Οὐδόλωσ μήτηρ, καὶ πῶς τοῦτο θὰ ἦτο δυνατόν; Ὅχι, δὲν σπεύδω πρὸς τὴν ὑπανδρείαν. Σὺ λοιπὸν ἐπιθυμεῖς τόσον ταχέως νὰ μὲ ἴδῃς ἐξερχομένην τοῦ οἴκου;

ὑπὸ τὸ ἀκουσμά τῶν λέξεων τούτων, αἴτινες τόσου ἀκριβῶς ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν βουαλιὰ αὐτῆς οὐδύνῃν, ἡ μήτηρ ἐνηγκαλισθὴ τὴν θυγατέρα της, μὴ δυναμένη δὲ νὰ συγκρατήσῃ τὰ δάκρυα.

— Ὡ! Θεέ! ἀνέκραξεν ἐπεθύμουν νὰ σὲ κρατήσω πλησίον μου ἔσσει! ἀγνοεῖς, τέκνον μου, δὲν δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς ὁποῖαν γαλήνην, ὁποῖαν εὐδαιμονίαν μοὶ παρέχει ἡ παρουσία σου! . . . Μείνε, παιφιλάτῃ μοι κόρη, μείνε παρὰ τὴν πλευράν μου μὴ ἀπομακρυνθῆς ἀπ' ἐμοῦ, εἰμὴ μόνον καθ' ἣν ἡμέραν νέαν εὐδαιμονίαν θὰ ἐγκαινίσῃ ὁ βίος σου! ναί! τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ ἐπιβάλλω σιγὴν εἰς τοὺς παλμούς μου, σιγὴν εἰς τὰς θλίψεις μου, ἵνα μὴ ἐπισκιάσω τὴν χαρὰν σου. . . Τότε μόνον θὰ ἐννοήσῃς πόσον ἡ στοργὴ σου μοὶ ἦτο περισπούδαστος. . . Σὲ ἀγαπῶ, ναί! σὲ ἀγαπῶ τρυφερώς, ἀνιδιοτελεῶς ὅλως, τοῦτο ὅμως θὰ μάθῃς μόνον τότε, καὶ τοῦτου ἔνεκα, μέσῳ τῶν νέων συμπαθειῶν σου, φᾶ ἐπιφυλάξῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου μικρὸν χῶρον καὶ δι' ἐμέ!

Ἐκπλαγεῖσα ὑπὸ τῆς διαδηλώσεως ταύτης τῆς περιπαθοῦς καὶ αἰνιγματικῆς ἄμα ἡ Κεκιλία ἀπέμεινε σιγῆν, ἀνωφελῶς προσπαθοῦσα ὅπως κατανοήσῃ τὴν κεκρυμμένην αὐτῆς ἐννοίαν, αἰσθανομένη θλίψιν μονονοχί τρομῶδη ταραχῆν, ἀλλὰ συνάμα διομρλογοῦσαν πρὸς ἑαυτὴν ἀπόφασιν στερρὰν ὅπως ἀσφαλίσῃ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς μητρὸς της.

Ἄλλ' αἰθνιδίως τῶν ἀνδρῶν εἰσελθόντων ἐκ τῆς καπνιστηρίου αἰθούσης, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παρεκτείνωσι περαιτέρω τὰς ἐκμυστηρεύσεις αὐτῶν ἄλλως, ἂν ἐπὶ τέταρτον ὥρας διήρκει πλέον ἢ μεταξὺ μητρὸς καὶ θυγατρὸς συνδιόλεξις, ἀναμφιδόλως θὰ προσέβαιον ἀμφοτέρω εἰς ὀριστικὰ διασαφήσεις. Μηδούλας ὁμολογήσασα τὸ παράπτωμα αὐτῆς ἡ Λουίζα, δὴνοιξεν ἐν τούτοις τὰ ὄμματα τῆς θυγατρὸς τῆς ἐπὶ τῆς συζυγικῆς ἀσυμφωνίας, ἥτις ἀμετατρέπτως ἐμελλε νὰ καταλήξῃ εἰς ἐντελῆ τῶν σχέσεων διάσρηξιν, ἡ Κεκιλία ἀφ' ἑτέρου ἐξέθηκεν ἀδεξίως τὴν ἄρτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς γεννηθεῖσαν προσωπικὴν προτίμησιν, ἡ δὲ ξυνωρίς τῶν καρδιῶν ἐκείνων ὑπὸ τῶν ἀμετακλήτων τούτων ἐκμυστηρεύσεων συνεδέθησαν εἰς ἀμοιβαίτητα καὶ ἀρμονίαν καθ' ἣς οὐδὲν ἠδύνατο νὰ κατισχύσῃ ἐφεξῆς. Ἡ εὐκαιρία ἦν πολύτιμος, ἀνεπανέστρετος ἴσως, πολλοὶ δὲ δι' αὐτῆς

κίνδυνοι και μέριμναι θα προϋλαμβάνοντο· ἀλλ' ἢ πρὸς ἀκριτοκυβίαν δειλία ἐπέσχε τὴν ὁμοίαν ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς μητρὸς, ἡ δὲ ἀθῶα ἀγνοία τοῦ ποθουμένου οὕτως εἰπεῖν, ἐκάλυψε τὴν θυγατέρα τοῦ νὰ ὀνομάσῃ ἄλλο ἐκτὸς ἐκείνου ὅπερ δὲν ἐπόθει· καὶ οὕτως ὅμως ἦν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς καθωρισμένος ὁ κλῆρος τοῦ προσελθόντος ὡς μνηστῆρος, ὅστις πρὶν ἢ καταδιώξῃ τὴν ἐπιτυχίαν ἀπέτυχε.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν ἀγαθὸν καὶ ἀφελῆ ὑπάλληλον τοῦ Δαβὶδ, οὗτος οὐδόλως ὑποπτεύων ὅποιαν τὸ ὠριαῖον ἐκεῖνο διάστημα, ὅπερ διῆλθε συνδιαλεγόμενος καὶ καπνίζων ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ πατρὸνος, ἐνεῖχε σπουδαιότητα ἐν σχέσει πρὸς αὐτόν, ἀπεσύρθη εἰς τινα τῆς αἰθούσης γωνίαν, ὁπόθεν ἀπεθαύμαζε τὴν Κεκιλίαν, διοικεράζουσαν τροπέζιον χαρτοπαιγνίου χάριν τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ τῆς θυადῆς τῶν φίλων του. Βαθεῖα δὲ πορφυρότης διέχρωσε τὴν μορφὴν αὐτοῦ ὅτε ἡ νεάνις, ἀπευθύνουσα πρὸς αὐτόν ἐν τῶν ἀνά χειρὰς αὐτῆς χαρτίον, τῷ εἶπε μετὰ μειδιήματος :

— Κύριε Λαρόκ, λαμβάνε με μέρος εἰς τὸ οὔτις ;

— Δεσποινίς, ἐψιθύρισε ἐκεῖνος, ἐντροπόμενος ὁμολογῶ ὅτι σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν ἀγνοῶ τὴν χαρτοπαιξίαν, ὥστε φοβοῦμαι μήπως συγχύσω τὸ παιγνίδιον τῶν κυρίων. . .

— Ἐχετε δίκαιον ἀληθῶς, εἶπεν ἡ νεάνις . . . οὐδὲν εἶναι τόσῳ ἀνιάρῳν, ὅσῳ τὸ ἀνακινεῖν ἀσκόπως τὰ χαρτία.

Οὕτω δὲ λέγουσα ἐστράφη πρὸς τὸν Ραούλ.

— Λοιπὸν, Ραούλ, ἀνάγκη νὰ προσέλθῃς σὺ !

Ὁ νεανίας ἀρπάσας ἀνέστρεψε τὸ χαρτίον.

— Ὡ ! . . . ἡ βασιλισσα τῆς καρδίας ! . . . λοιπὸν, ναί, δέχομαι.

Καὶ διπυθύνθη πρὸς τὴν τράπεζαν μειδιῶν.

Ἡ Κεκιλία ἠρυσθίασε. Ἐπὶ στιγμὴν δὲ μεῖναισα σιγνῆ, ἐπέστρεψε πάλιν τὸ βλέμμα πρὸς τὸν νεαρόν ἄνδρα, ὅστις διετέλει ἀκίνητος καὶ μελαγχολικός.

— Ἐλθετε, εἶπε, νὰ καθίσαιτε πλὴσιον τῆς μητρὸς μου· ἐλπίζω ὅτι οὕτω θὰ δυναθῶμεν νὰ συνδιαλεχθῶμεν χωρὶς νὰ ἐνοχλήσωμεν τοὺς παίκτας.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ ἐσπέρα διέρρησε τὸσον γοργῶς, ὥστε ὁ Λαρόκ μετὰ λύπης ἤκουσεν ἠχοῦσαν τὴν ἑνδεκάτην ἐν ᾧ χρόνῳ ἐνόμιζεν ὅτι θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ μακρὸν ἀκόμη ἀπολαύων τὴν ἐξαισίαν ἡδονῆν ἐν ἡ τῶς ἐτρούφα. Ἄλλ' ὁ πατρὸν ἐγερεῖς ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς κατακλιθεῶς, καὶ ὁ δυστυχὴς ἠναγκάσθη ὅπως τραπῆ τὴν πρὸς τὴν Νεβίλζην ὁδόν. Ἔβη τότε διὰ τῆς κεντρικῆς ἀγυιᾶς, ἐν τῷ ἡρέμῳ ζῶφῳ τῆς νυκτὸς ὃν ἐφώτιζε θεσπεσία σελήνη, ἀτενίζων πρὸς τοὺς σπανίζοντας ἀστέρας διὰ μεμαγευμένων ὀφθαλμῶν, ἐν ᾧ τολμηραὶ ἰδέαι ἐκόχλαζον ἐν τῇ κεφαλῇ του καὶ μεθυστικαὶ ἐλπίδες ὑπερεπλήρουν τὴν καρδίαν του.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὁ Ραούλ Περιγὸν διέτρεχε διὰ πλατείαν βημάτων τὸν θάλαμον τοῦ θεῖου του, ὅστις καθήμενος, παρετήρει αὐτόν ζωνρῶς βηματίζοντα.

— Ἐγώ, εἶπεν οὗτος, ἔλαβον αἰδίας ἐντυπώσεις, εἶμαι δὲ πεπεισμένος ὅτι οἱ ὑποθέσεις σου προσεχέστατα θὰ λάβωσιν ἐπωφελεστάτην τροπὴν.

— Τί σοὶ ὑπαγορεύει τὴν πρόρρησιν ταύτην ; εἶπεν ὁ Ραούλ ἀποτόμως στῆσας τὸ βῆμα καὶ ὀρθοφύων πρὸ τοῦ πρεσβύτου.

Ἡ προφανὴς ἀγαλλίασις τῆς Κεκιλίας. Ἀπόψε ἦτο εὐθυμος, ζωνρᾶ, μετὰ τινος νευρώδους ἦθους μάλιστα· ἀναμειβόμενος ἡ παρουσία σου τὴν συνεκίει.

— Καὶ πρὸς ἐμὲ ἐδείχθη ἡρεμος θετική, ἀνευ ἴχνους ταραχῆς· ὁ τρόπος τῆς ἐνέχει φιλίαν, οὐδὲν πλέον.

— Ἦθελες λοιπὸν νὰ πωθῆσῃ εἰς τὸν τράχηλόν σου, πρὸ τῆς ὀμηγύρεως ;

— Βεβαίως ὄχι· ἀλλ' ἐν τῇ συμπεριφορᾷ τῆς οὐδόλως διορῶ τὴν παλμῶδη ἐπιφύλαξιν ἣτις ἐξιδιάζει τὴν ἐφειλκυσμένην διάνοιαν· τούναντιον διαβλέπω πολλὴν ἀφελειαν καὶ οἰκειότητα, διὰ τῆς ὁποίας, ὡσεὶ ἐγένετο τοῦτο ἀπὸ σκοποῦ, κατέστη χαριεστέρα πλέον ἢ ποτε !

— Δὲν ἔχει οὕτω ;

— Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον θ' ἀγαπήσῃ δὲν θὰ ἴναι λύπης ἄξιος.

— Θὰ ἦσαι σὺ !

— Τὸ ἐπιθυμῶ, ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύω.

— Λοιπὸν εἶσαι εὐθύης ! παρετήρησα πλειστάκις ὅτι ὁ ποθὼν νὰ κατακτήσῃ καρδίαν τινὰ πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ ἦ ἐκ προτέρου βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας.

— Ὡς εἶπεν ὁ ποιητής :

« Τὴν ἡττάν του ἐλπίζων τις σχεδὸν ἠτήθη ἦδη ».

— Ὡ ! ἄφες τὴν ποίησιν ! Ὡμεν πρακτικῶ ! ἂν βλέπῃς ὅτι δὲν κατορθοῖς νὰ διαφλέξῃς τὴν κόρην, παῦσαι φαινόμενος ὅτι τὴν θεραπεύεις, ἵνα τὴν ἀναγκάσῃ νὰ θεραπεύσῃ ἐκείνη σέ· ἀπὸ τῆς ἐπιθέσεως εἰς τὴν ἄμυναν ! εἶναι τοῦτο τακτικὴ ἣτις σχεδὸν πάντοτε ἐπιτυγχάνει.

— Μεταφέρετε τὰ πάντα ὑμεῖς εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην.

— Αἱ ! ἀγαπῆτέ μοι, αὐτὴ εἶναι τὸ ἄριστον μέσον δι' οὗ αἶρει τις νίκας. . . . Λοιπὸν ! ἄφες με νὰ κατακλιθῶ, καὶ κοιμηθῆται καὶ σὺ ἀνευ ὀνείρων . . . Αὔριον θὰ ἐρωτήσω τὸν Ἐρβελέν.

— Καλὴν νύκτα, θεῖέ μου, ἀλλά, ἂν δὲν ἀρέσκω εἰς τὴν Κεκιλίαν, ἐπιθυμῶ νὰ τὸ μάθω παρευθῆς.

— Εἶσαι πολὺ γοργός.

Τὴν ἐπιούσαν ἐν ᾧ λαμπρὰ φθινοπωρινὴ πρωία κατηύγαζε τὸν ὀρίζοντα, ἡ Λουίζα κατῆλθε πρὸ τοῦ προγεύματος εἰς τὸν κῆπον ὅπως συλλέξῃ ῥόδα καὶ δι' αὐτῶν κοσμήσῃ τὰς ἀνθοδόχας, ὅτε ὁ Σανδρέν, καταβάς τὸ πόδιον, ἦλθε πρὸς αὐτή. Τὸ πρῶτον ἦδη ἀπὸ τῆς τρομερᾶς ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἡμίφωτι συναντήσεως αὐτῶν ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ Σικουάνα, εὐρίσκοντο μόνοι ἀπέναντι ἀλλήλων, σιωπῶσα δὲ ἡ νεαρὰ γυνὴ καθ' ὅσον οὗτος προὐχόμενος πρὸς αὐτήν, ἐκλινεν ὅπως τραπῆ εἰς φυγὴν, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε.

Ἐκεῖνος διὰ τοῦ ἐταστικοῦ βλέμματός του ἐξήταξεν αὐτὴν μακρόθεν, διερευνῶν δὲ τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὴν στάσιν αὐτῆς, καὶ σταθμιζὼν τὴν πικρὰν ταραχὴν τῆς, κατενόει τὴν πνευματικὴν τῆς κατάστασιν. Προσεγγίσας ἔλαβε τὴν χεῖρα αὐτῆς, ὡς ἰατρός τὸν σφυγμὸν ἐτάζων, ἐκράτησε δ' ἐπὶ μικρὸν συνεσφυγγμένους ἐντὸς τῆς παλάμης αὐτοῦ τοὺς φρίττοντας ἐξ ὀδύνης δακτύλους τῆς.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἄρχαία ἐπιγραφή Κωφῶν.*

- 2 Θύσιος ἢ Θύσιος (Bull. de Corr. Hell. XIII. p. 384 N° 3. l. 41.—ἐπιγρ. Λαρίσης.
» » ἐπιγρ. Ἄλου στίχ. 122.—Κιερίου. Leake, Northern Greece, IV, N° 218 στίχ. 12.
» » Μητροπόλεως. — BCH. XIV. p. 240 N° 1. στ. 4—5.
- 3 Ἴπποδρόμιος (BCH. XIII, p. 384 N° 3 στ. 41. — Ἄλμυροῦ, αὐτόθι. XV. p. 866 N° 8. — BCH. XIII, p. 386. N° 4 στ. 7. Λαρίσης. — αὐτόθι: σ. 388. στ. 8.
» Λαρίσης: ἡμ. συλλογῆ. Ἄρ. 129. στ. 17. — Heurey, *Mont Olympe* 14, στίχ. 35.
- 4 Ἄφριος — BCH XIII. p. 386. N° 4. στ. 9 Λαρίσης. — ἡμ. συλλ. ἀριθ. 128. — στίχ. 7. Λαρ. BCH. n° 11 στίχ. 1. — Λαρ.
- 5 Λεσχανό[ρ]ιος — BCH. XIII p. 386. N° 4. στίχ. 9. Λαρ. — Ὁ αὐτὸς μὲν Παλαιὸν Γαρδικί, Leake, IV N° 179. στίχ. 2. N° 176. στίχ. 3. — Δούκλιστα, Heuzey, *Mont Olympe* N° 11. στίχ. 4. N° 13 στίχ. 17. — αὐτόθι. Heuzey, *Mont Olympe* N° 14 στίχ. 4 — N° 14 στίχ. 22 ἡμ. συλλ. 199, 17.
- 6 Φυλλικός (Λαρίσης) ὀνομασθεὶς ἐκ τῆς Θεσσαλ. πόλεως Φύλλου, καμμένης ὑπὸ τὸ Φυλλήϊον ὄρος. BCH. XIII p. 386. n° 5 στίχ. 10. — n° 6. στίχ. 15.—Λαρίσης. Δουκλίστης. Heuzey, *Mont Olympe* N° 14. στ. 2.
- 7 Εὐώνιος (Λαρίσης) BCH. XIII. p. 395. N° 14. face B. στίχ. 2. — ἐπιγρ. Ἄλου στίχ. 9
- 8 Θεμιστίσιος (Ἀμυράδρ) BCH p. 395. N° 14 face B. στίχ. 6 face B. 5. Ἄλου στίχ. 49. Κραννῶνος, Heuzey, *Maéd., appendice* N° 216 στίχ. 13 (Χατζῆ Ὀμπας) Θεμιστίσιον γ' (Παλαιόκαστρον) Leake IV N° 222 στίχ. 5, 7, 10. — ἡμετ. συλλ. (Λαρίσης) n° 129, στίχ. 22. — Μητροπόλεως στίχ. 9 — (BCH XIII etc.) αὐτόθι BCH, X, N° 6, στίχ. 10.—Θεμιστίσιος,
- μεγ. ἐπιγρ. Λαρίσης πρὸς. Mittheil. VII p. 64—69 στίχ. 40.
- 9 Ὑπέριος (Τυρνάβου, Κιερίου, Σοφάδες.) BCH. p. 399. tom. XIII. N° 16. 6. 7. μὴνὸς ὑπερίου ἐμβολίμου. — p. 401 N° 17. στίχ. 5.
- 10 Ἐρμῆσιος (καθιερωμένος εἰς τὸν Ἐρμῆν) Σέκλιζα. Heuzey, *Missen Macéd. append.* N° 222 στ. 2. — Παλαιόκαστρον Leake IV, N° 219, στ. 19. — Μητροπόλεως: στίχ. 6 — 7.
- 11 Ἰτώνιος (ὠνομασμένος ἐκ τῆς φθιωτικῆς πόλεως Ἰτώνου, καθιερωμένης εἰς τὴν Ἰτωνίαν Ἀθηναίαν). (Σοφάδες, Κιερίου) Leake IV N° 216. στ. 5. — Ἰτώνιος μὲν Λαρίσης, ἀρ. ἡμ. συλλ. 129. στ. 31. — Ἰτώνιος μ. Θυμακοῦ στίχ. 1. — Ἰτώνιος μ. Μητροπόλεως στ. 8. Λαρίσης, ἡμ. συλλ. N° 129. στίχ. 6. —
- 12 Πάννημος ἢ Πάνναμος ἢ Πάνναμμος. = } Πάννημος μ. Bulletin de Corrasp Hellén. X. N° 6. στίχ. 7
Μεγ. ἐπιγρ. Λαρίσης: Παράμμοι (μειντὸς) κς' — Mittheil. Athen t. VII. p. 64—69. στίχ. 10.
- 13 Ἰάριος — Λαρίσης ἡμ. συλλ. Ἄρ. 129. στίχ. 13.
- 14 Ὑπερβερτικός (Παρραϊβικός μὲν καὶ Θεσσαλικὸς) Γριζιάνο Heuzey, *Mont Olympe* N° 44 στίχ. 1. — Ὑπερβερατίου καὶ Mittheil. XII p. 64—69. στίχ. 9. μεγ. ἐπιγρ. Λαρίσης.
- 15 Ἀπολλώνιος — Δούκλιστα, Heuzey, *Mont Olympe*, N° 13. στίχ. 3. — αὐτόθι. N° 11 στίχ. 9. Ἀπολλωνίου ιε'. N° 14. στίχ. 5.
- 16 Ἡρῶσιος (Δούκλιστα) Heuzey, *Mont Olympe*, N° 14 σ'. 1.
- 17 αἰος αὐτόθι στίχ. 30. ὕσως [ὑπερβερ-τ]αἰος.
- 18 Κουράλιος = ὠνομασμένος ἐκ τοῦ Κουραλίου ποταμοῦ. Bull. de Corresp. Hellén. XV. p. 563 N° 2 l. 7 αὐτόθι. p. 569 N° 14 de la face B. l. 16.
- 19 Ποιμαῖος = ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐπιγραφῆς, ὄψ. Β'. στίχ. . . .
- 20 Δίσιος = μὲν Παρραϊβικός καὶ Μακεδονικός. Heuzey, N° 14, l. 35.
- 21 Γορπιτικός = μὲν μακεδονικός: μεγ. ἐπιγρ. Λαρίσης ἐν ἐπιστολῇ Φιλίππου, Mittheil. d. Deutsch. Institut. in Athen t. VII. 64—69. στίχ. 39. Γορπιαίου ιγ', αὐτόθι.
- 22 Ἄρεισιος = Μακροντικός μὲν ἐξ ἐπιγραφῆς.

*) Ἰδε ἀριθ. 50, σελ. 984—986

23 Ἀρτεμίσιος = } ἐκ δύο μαγνητικῶν ἐπιγραφῶν, ἀ-
 24 Ἀφροδισίων = } νευρεθεισῶν ἐν τῇ θέσει παλαιοεκ-
 κλησιᾷ τῆς Μπούφας καὶ δημο-
 σιευθεισῶν ὑπὸ τοῦ κ. Lolling
 ἐν ταῖς Ἀρακοιῶσεσι τοῦ ἐν
 Ἀθήναις Γερμανικοῦ Ἰνστιτού-
 του» (Mittheil. d. Deutsch. Inst.
 Athen. VII.

25 Βίσιος = Ἐν Ἀθήναις Γερμανικοῦ Ἰνστιτού-
 του, Mittheil. d. Deutsch. Inst.
 Athen VII.

Τοιοῦτοι περίπου εἰσὶν οἱ ἐν ταῖς Θεσσαλικαῖς ἐπι-
 γραφαῖς ἀναφερόμενοι ἀρχαῖοι μῆνες, πλὴν τῆς ἐπιγρα-
 φῆς τοῦ Ἄλου, ἧς τοὺς μῆνας παρακατιόντες παραθέ-
 σομεν. Ἐκ τῆς μελέτης τῶν, ἐν αἷς ἀναφέρονται, ἐπι-
 γραφῶν, καὶ τοῦ τόπου τῆς προελεύσεως αὐτῶν, φρο-
 νοῦμεν, ὅτι ἐν Θεσσαλίᾳ δὲν ὑπῆρχε κοινὸν μηνολόγιον,
 ὡς τινες ἠξίωσαν· διότι ἐὰν ὑπῆρχε τοιοῦτό τι, τότε οἱ
 μῆνες τῶν διαφόρων Θεσσαλικῶν πόλεων θά συνεφώνουν
 ἀλλήλοις καὶ δὲν ἤθελον ὑπερβῆ τὸν ἀριθμὸν τῶν 13
 μηνῶν μετὰ τοῦ ἐμβολίου. Τούναντίον παρατηροῦμεν,
 ὅτι οἱ ἐν ταῖς Θεσσαλικαῖς ἐπιγραφαῖς, ταῖς ἄχρι τοῦδε
 ἀνακαλυφθείσαις, ἀνέρχονται εἰς τοὺς εἴκοσι πέντε· ἐὰν
 προσθῶμεν καὶ ἐκ τοῦ μηνολογίου τῆς ἐπιγραφῆς τῆς
 Ἄλου τοὺς μὴ ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι ἀναγραφομένους
 μῆνας, τοῦτέστι τοὺς μὴ κοινούς μῆνας ἀνερχομένους εἰς
 δέκα, τότε θά ἔχωμεν τὸν ἀριθμὸν 35 μηνῶν Θεσσαλι-
 κῶν ἄγνωστον δὲ τί ὁ χρόνος τέξεται, προδευούσης
 ὁσμημέρι τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης. Ἄλλως τε θά
 ἦτο κωμικὸν ἐὰν 35 ὅλους μῆνας παρεδεχόμεθα ὡς
 κοινούς.

Ἐκ τινος ἐπιγραφῆς περραιδικῆς ἐχούσης ἐπὶ λέξει
 τὰδε : «Στρατηγούντος Θεσσαλῶν Ἱππολόχου τοῦ Ἀλε-
 ξίππου, τὸ δεύτερον, Λαρισαίου, μηνός, ὡς Θετταλοὶ
 ἄγοιτι, Θεμιστίου, ἀμέρα τριακάδι, Περραιβῶν δὲ
 στρατηγούντος Δημητρίου τοῦ Δημαινέτου, Γοννέως,
 μηνός, καθὼς Περραιβοὶ ἄγοιτι, Δίου» κτλ. μαθηά-
 νομεν ὅτι οἷτε Θεσσαλοὶ καὶ Περραιβοὶ εἶχον ἴδια μηνολόγια·
 κατ' ἀναλογίαν οὖν τούτων καὶ οἱ Μάγνητες,
 Ἀχαιοὶ, Φθιώται καὶ Δόλοπες εἶχον ἴδια μηνολόγια.
 Ἐκτὸς τῆς κατὰ ἔθνη παραδοχῆς ἰδίων μηνολογιῶν,
 δυνάμεθα ἐπι νῦν παραδεχθῶμεν καὶ κατὰ πόλεις τοι-
 αῦτα. Οὕτω λ. γ. ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀλμυροῦ ἀνεύρομεν
 ἐπιγραφὰς ἐν αἷς ἀναφέρονται ἐκ παραλλήλου μῆνες κοι-
 νοὶ τοῖς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς Ἄλου καὶ τῆς λοιπῆς Θεσ-
 σαλικῆς ἀναφερομένοις καὶ ἄγνωστοι ὅλως μὴ ἀναφερό-
 μενοι ἐν οὐδεμίᾳ τῶν Θεσσαλικῶν ἐπιγραφῶν.

Ἐν πρώτοις φέρε ἐξετάσωμεν τοὺς μῆνας τῆς Ἄλου.
 Ἐξετάζομενοι οὗτοι κατὰ στρατηγίας καὶ ἐξαμήνου φέ-
 ρονται κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν :

α) «Στραταγέοτος Πτολεμαίου τοῦ Στρατογέ-
 νεος, Γυρτωρίου ταμειέοτος τὰν πρώταν ἐξάμηνον
 Εὐαιετέου τοῦ Ἡρακλειδοφῶρου» ἐγένοντο πράξεις
 ἀπελευθερώσεως δούλων κατὰ τοὺς ἐξῆς μῆνας, κατὰ τὸ
 α' ἔτος :

- 1) Ἀδρόμιον

- 2) Εὐώνιον
- 3) Πύθιοιον
- 4) Ἀγναῖον
- 6) «Ταμειέοτος τὰν δευτέραν ἐξάμηνον Νικο-
 κράτεος τοῦ Τιμοθέου» ἐγένοντο πράξεις ἀπελευθερώ-
 σεως κατὰ τοὺς ἐξῆς μῆνας :

- 1) Θεμιστίον καὶ
- 2) Ὀμολώϊον (λ') καὶ (ια')

γ) «Στρατηγέοτος Ἰτάλου τοῦ Φιλίσκου, Γυρτω-
 ρίου, ταμειέοτος δὲ ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν Σωσιπάτρου
 τοῦ Ἀντιγένοος» ἐγένοντο πράξεις ἀπελευθερώσεως δού-
 λων κατὰ τὸ β' ἔτος κατὰ τοὺς ἐξῆς μῆνας :

- 1) Ἀδρόμιον
- 2) Ἀγναῖον
- 3) Γενέτιον (ἐμβόλιμον μῆνα τὸν καὶ τελευταῖον)
- 4) Διονύσιον
- 5) Μεγαλάρτιον
- 6) Ἀγναναῖον
- 7) Θεμιστίον
- 8) Δέματρον
- 9) Ἐρατόμβιον
- 10) Ὀμολώϊον
- 11) Θύϊον.

ἐξ ὧν σχετίζομεν τὴν ἐξῆς τάξιν :

Α'. ἐξάμηνος

Β'. ἐξάμηνος

1) Ἀδρόμιος	7) Μεγαλάρτιος	10) Ἐρατόμβιος
2) Εὐώνιος	8) Θεμιστίος	11) Ὀμολώϊος
3) Πύθιοις	9) Δέματρος	12) Θύϊος
4) Ἀγναῖος		13) Γενέλιος
5) Διονύσιος		ἐμβόλιμος
6) Ἀγναναῖος		

Ἐκ τούτων τῶν μηνῶν ὁ 13ος εἶναι ἀναμφιβόλως ὁ
 ἐμβόλιμος μὴν τῶν Ἑλλήνων, ἂν μὴ θεωρήσωμεν τὸν Ἀ-
 γναναῖον ὡς Ἀγναῖον, γραφέντα οὕτω κατὰ λάθος ἐπα-
 νακλήσει τῆς συλλαβῆς *na*. Ἐπομένως ἐμβόλιμος μὴν
 ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐστὶν ὁ Γενέτιος.

Ἡ σημασίς τῶν μηνῶν τούτων δὲν ἐγνώσθη εἰσέτι
 ἐπακριβῶς. Ὁ Ἀδρόμιος ἴσως παράγεται παρὰ τοῦ α
 στερητικῶ καὶ δρόμος. Ὁ δὲ Εὐώνιος ἴσως ἐγένετο
 ἐκ τοῦ εὐῖος, ὀνόματος ἀποδιδόμενου τῷ Βάκχῳ ὁ μὴν
 οὗτος πιθανῶς ἦν καθιερωμένος εἰς τὸ Βάκχον. Ὁ δὲ
 Πύθιοις πιθανώτατα ἦν καθιερωμένος τῷ Πυθίῳ Ἀπόλ-
 λωνι. Ὁ δὲ Μεγαλάρτιος ἦν καθιερωμένος πρὸς τιμὴν
 τῆς Μεγαλάρτου, Θεσσαλικῆς καὶ Βοιωτικῆς ἐπωνύμου
 τῆς Δήμητρος. Ὁ δὲ Θεμιστικός καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοκρίτου
 ἀναφερόμενος (Θεόκρ. VII, 103) ἦν καθιερωμένος εἰς
 τὴν Θέμιδα καὶ τὸν Θεμιστίον Δία. Ὁ δὲ Ὀμολώϊος
 καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοκρίτου μνημονευόμενος ἦν μὴν Θεσσαλι-
 κός καὶ βιωτικός καθιερωμένος εἰς τὸν Ὀμολώϊον Δία,
 πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποίου ἤγοντο παρ' ἀμφοτέρους τοῖς ἔθνε-
 σι τὰ Ὀμολώϊα (Σχολ. εἰς Θεόκρ.). Ὁ δὲ Ἀγναῖος
 ἦν καθιερωμένος εἰς τὴν Περσεφόνην τὴν ἐπικαλουμένην
 καὶ Ἀγνήν. Ὁ δὲ Γενέτιος ἦν ἐμβόλιμος μὴν, καθ' Ἡρό-
 δοτον λέγοντα (, 4) : «Ἑλληνας διὰ τρίτον ἔτος ἐμ-

ὄλιμον ἐπεβάλλουσι τῶν ὀραίων ἐνεκα». Τὸ ὄνομα τοῦτο εἶχον καὶ οἱ Αἰγύπτιοι εἰς τὸ μηνολόγιον αὐτῶν. Ἦν δὲ μὴν ἀφιερωμένος εἰς τὰς γενεθλίας ἡμέρας τῶν θεῶν καθάπερ καὶ Πλούταρχος (*Ισιδ. 12) φησὶν: αἷς τῶν ἐπαγομένων (αἱ γενεθλίοι ἡμέραι τῶν ἑορτῶν οὕτως ἐκαλοῦντο) Αἰγύπτιοι καλοῦσι καὶ τὰς τῶν θεῶν γενεθλίους ἄγουσιν». Ὁ δὲ Διοκόσιος ἦν καθιερωμένος εἰς τὸν Διόνυσον, τῶν δ' ἄλλων μηνῶν ἀγνοοῦμεν τὴν τε παραγωγὴν καὶ σημασίαν.

Ἐκ δὲ τῶν μηνῶν τῆς λοιπῆς Θεσσαλίας, οἱ μὲν τῆς κυρίως πεδινῆς Θεσσαλίας μῆνες εἰσὶν (μέχρι νεωτέρων ἔρευνῶν):

1) Ὁμολόγιος	7) Θεμιστίος
2) Θύσιος	8) Ἰτώνιος
3) Ἰπποδρόμιος	9) Πάνημος
4) Ἄφριος	10) Ἰάριος
5) Φυλλικός ¹	11) Ὑπερβερταῖος
6) Εὐώνιος	12) Βύσιος ²
	13) Λεσχάνοριος

Σημ.—Οἱ μῆνες οὗτοι δὲν κατετάχθησαν κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν σειρᾶν, διότι ἀγνοοῦμεν αὐτήν, ἀλλ' ἀπλῶς πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 13 μηνῶν.

Οἱ δὲ ἐφεξῆς μῆνες:

1) Λεσχάνοριος	7) . . . αῖος
2) Ὑπέριος ἐμβόλιμος.	8) Δίος. (ἀνταποκρινόμενος πρὸς τὸν Θεμιστίον τῶν Θεσσαλῶν).
3) Ἑρμαῖος	
4) Ὑπερβερταῖος	
5) Ἀπολλώνιος	9) Φυλλικός
6) Ἡρῶς	

Ἀπαντῶντες ἔν τε θεσσαλικαῖς καὶ περραιδικαῖς ἐπιγραφαῖς εἶναι μῆνες Περραιβικοί.

Οἱ δὲ μῆνες:

1) Κουράλιος	4) Ἀδρόμιος
2) Ποιμαῖος	
3) Ἰπποδρόμιος	

εἶναι μῆνες ἀγνώστου φθιωτικῆς πόλεως, ἂν μὴ φθιωτικοί.

Οἱ δὲ μῆνες τέλος:

1) Ἄρειος	3) Ἀφροδίσιος
2) Ἀρτεμίσιος	

εἶναι μῆνες μαγνητικοί, ἅτε ἐν μαγνητικαῖς ἐπιγραφαῖς ἀναφερόμενον

Οἱ δὲ μῆνες

1) Ὑπερβερταῖος καὶ	2) Γορπιαῖος

εἶναι μῆνες μακεδονικοί, ὧν τὸ μηνολόγιον εἶχεν ὧδε:

1) Δίος. — 2) Ἀπελλαῖος. — 3) Αὐθηναῖος. — 4) Περίτιος. — 5) Δύστριος. — 6) Ξαντικός. — 7) Ἀρτεμίσιος. — 8) Δαίσιος ἢ Δέσιος, 9) Πάνημος. — 10) Ἀφῶς. — 11) Γορπιαῖος. 12) Ὑπερβερταῖος.

Ἐξ ὧν βλέπομεν, ὅτι οἱ μῆνες Ἀρτεμίσιος ἦν κοινὸς

τοῖς τε Μακεδόσι καὶ Μάγνησιν, Πάνημος ἦν κοινὸς τοῖς τε Θεσσαλοῖς καὶ Μακεδόσι καὶ Λαμιεῦσι. Δίος ἦν κοινὸς τοῖς τε Περραιβοῖς καὶ Μακεδόσι καὶ Ὑπερβερταῖος ἦν κοινὸς τοῖς τε Μακεδόσι καὶ Θεσσαλοῖς καὶ Περραιβοῖς.

Οἱ δὲ μῆνες τῶν Δελφῶν εἰσὶν οἷδε:

1) Ἡραῖος (ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν περραιβικὸν Ἡρῶν).	6) Θεοξένιος
2) Δαιδαφόριος	7) Βύσιος
3) Ἀπελλαῖος (κοινὸς τοῖς τε Μακεδόσι καὶ Δελφοῖς).	8) Ἡράκλειος
4) Ποιτρόπιος	9) Ἰλαῖος ἢ Εἰλαῖος
5) Βουκάτιος	10) Βοαθῶς
	11)
	12)

Οἱ δὲ μῆνες τῆς Λαμίας εἰσὶν οἱ ἐξῆς (Ραγκαβῆ, Antiquités Helléniques II, inscriptions Lamiennes).

1) Βώμιος	7) Ἰπποδρόμιος (κοινὸς τοῖς Θεσσαλοῖς καὶ Λαμιεῦσι).
2) Ἄρειος (κοινὸς τοῖς Λαμιεῦσι, Μάγνησι καὶ Δελφοῖς)	8) Πάναμος (κοινὸς τοῖς Λαμιεῦσι, Θεσσαλοῖς καὶ Δελφοῖς)
3) Γεύστης	9) Ὀριζάλλιος
4) Χρυτταῖος	10)
5) Λύκειος	11) Ἀπελλαῖος (κοινὸς τοῖς Λαμιεῦσι καὶ Δελφοῖς).
6) πρὸνος	12) Βουκάτιος (ὁμοίως).

Ἐκ τῶν παρατεθέντων ἀνωτέρω μηνῶν ἐξάγεται, ὅτι οὐδέποτε ἐχρήσαντο οἱ Θετταλοὶ κοινῶ μηνολογίῳ· ἐννοεῖται ὅτι οἱ Θεσσαλοὶ τὸ πάλαι ἀναφέρονται ὑπὸ τὸ κοινὸν αὐτῶν ὄνομα, ἐκ παραλλήλου μετὰ τῶν ἄλλων ἔθνων τῶν Μαγνητῶν, Φθιωτῶν, Περραιβῶν καὶ Δολόπων, ἅπερ ἀπετέλουσαν ἰδίαν ὁμοσπονδίαν ὑπὸ ἓνα μόνον ἀρχηγόν, ἔχοντα ἰδίους ταμίαις στρατηγούς, ἢ ταγούς, ἴδια συνέδρια καὶ ἰδίους ἀρχοντας, καὶ μόνον χαλαρῶς πως ἐξηρτῶντο ἐκ τῶν Θεσσαλῶν καὶ φόρου μόνον υποτελῆ ἦσαν συχνάκις δέ, κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, ἀπεστάτων τῶν Θεσσαλῶν καὶ ἤρουντο τὴν ἀπότισιν τοῦ ταχθέντος φόρου. Ὅθεν συνάγομεν ὅτι καὶ ἴδια μηνολόγια κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ πόλεις ὑπῆρχον.

Καὶ οἱ μὲν Μάγνητες εἶχον ἴδιον μηνολόγιον, διότι ἐν ταῖς κατὰ τὴν Μαγνητικὴν ἀνευρεθείσαις ἐπιγραφαῖς ἀναγινώσκωμεν ὅτι οὗτοι ἀπετέλουσαν κοινὸν ἴδιον, ὑπὸ τὸ ὄνομα « Μαγνητικὸν συνέδριον » ἢ ἄλλως « Συνέδριον τῶν Μαγνητῶν », ἐδρεῦον ἐν Δημητριάδι¹. Οἱ δὲ Περραιβοὶ εἶχον ἴδιον μηνολόγιον, καθὰ ἀνωτέρω εἴρηται μοι, τῶν πλείστων αὐτῶν μηνῶν τῶν αὐτῶν ὄντων τοῖς μακεδονικοῖς, ἅτε γειτνιαζόντων τοῖς Μακεδόσιν. Αἱ δὲ ἐν τῇ πεδινῇ Θεσσαλίᾳ ἀνευρεθείσαι ἐπιγραφὴ περιέχουσι μῆνας κοινούς. Τῶν δὲ Δολόπων οἱ μῆνες εἰσὶν ὅλως ἀγνώστοι. Τῶν δὲ Φθιωτῶν οἱ μῆνες ἦσαν οἱ ἴδιοι, κοινοὶ μὲν πρὸς τοὺς θεσσαλικούς τινές ἐξ αὐτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπιχώριοι. Οἱ Μάγνητες τέλος ἐχρῶντο κοινῶ

1) Heuzey, le Mont Olympe et l'Acarnanie, p. 486.

Ἐκ τῆς θεσσαλικῆς πόλεως Φύλλου.

2) Ussing, *inscript. ineditae*, No 8.

1) Παράβ. ἡμ. ἄβρον ἐν τῷ Α' τόμῳ τῆς Ἐθδ. Ἐπιθ. Νεολ. « Οἱ ἐν Θεσσαλίᾳ Μάγνητες ».

μηνολογίῳ μετὰ τῶν νησιωτῶν Ἑλλήνων, τοῦλάχιστον οἱ τρεῖς μαγνητικοὶ μῆνες Ἄρειος, Ἄρτεμείσιος καὶ Ἀφροδίσιος εἰσὶν οἰκτεῖοι καὶ τοῖς νησιώταις τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ μῆνες ἦσαν ἀφιερωμένοι ἢ εἰς τοὺς Θεοὺς. ἐξ ὧν καὶ τὰ ὀνόματα ἐλάμβανον ἢ εἰς ἱεροὺς ποταμούς, ἢ εἰς ἱερὰς θεῶν τινῶν πόλεις, ἢ εἰς ὄρας τοῦ ἔτους ἢ τέλος εἰς ἀγνώστους ἡμῖν ἕξεις ἐκ τοῦ ἀρχαίου βίου. Οὕτω λ. χ. ἔχομεν μῆνας ἀφιερωμένους εἰς θεοὺς *Θεμίσιον* (εἰς τὴν *Θέμιδα* καὶ τὸν *Θεμιστιον Δία*), *Ἐρμῆσιον* (εἰς τὸν Ἑρμῆν, *Ὀμολώσιον* (εἰς τὸν Ὀμολώϊον Δία) *Θύον* (εἰς θυσίαν ἱεράν), *Ἀπολλώσιον* (εἰς τὸν Ἀπόλλωνα), *Ἡρῶσιον* (εἰς τοὺς ἥρωας) ἢ *Ἡραῖον* (εἰς τὴν Ἥραν), *Διόν* (εἰς τὸν Δία), *Ἄρτεμείσιον* (εἰς τὴν Ἄρτεμιν), *Ἀφροδίσιον* (εἰς τὴν Ἀφροδίτην), *Εὐώνιον* (εἰς τὸν Βάκχον), *Πύθειον* (εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τὸν Πυθιον), *Ἀργαῖον* (εἰς τὴν Περσεφόνην τὴν καλουμένην Ἀγνήν), *Μεγαλόσιον* (εἰς τὴν Μεγάλαρτον Δήμητραν), *Γενετιόν* (εἰς τὰς γενεθλίας ἡμέρας τῶν θεῶν), *Διονύσιον* (εἰς τὸν Διόνυσον) κτλ. ἐπίσης ἔχομεν μῆνας ἀφιερωμένους εἰς ἱερὰς πόλεις, *Ἰτώνιον* (εἰς τὴν Ἰτωνον τῆς Φθιώτιδος, ἢ μάλλον εἰς τὴν *Ἰτωνίαν Ἀθηνᾶν*, ἐκ τοῦ ἐπιθέτου τῆς Θεᾶς ὀνομασμένον), *Ἰπποδρόμιον* (ἐκ τῶν ἰπποδρομικῶν ἀγῶνων ὀνομασμένον), *Φυλίικον* (ἐκ τῆς ἐν Θεσσαλιῶτιδι κειμένης πόλεως *Φύλλου* ὑπὸ τὸ Φυλλήϊον ὄρος, ἱερὰς τοῦ Ἀπόλλωνος) κτλ.¹

Τοιοῦτοι οἱ θεσσαλικοὶ μῆνες καὶ ἡ σημασία αὐτῶν κατὰ τὴν ἀσθενῆ ἡμῶν κρίσιν. Πεισίσμεθα, ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐκ τοῦ πλουσίου ἐν ἀρχαιοτάτησιν ἐδάφους τῆς Ἑλλάδος ἀνακαλυφθήσονται ἐπιγραφαί, αἵτινες διαφωτίσουσι σπουδαίως τὸ ἄχρι τοῦδε σκοτεινὸν ζήτημα τοῦ θεσσαλικοῦ μηνολογίου. Ἐκ τῶν προτέρων δὲ φρονούμεν, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρήθη, ὅτι οἱ θεσσαλικοὶ μῆνες ἦσαν κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ πόλεις τινάς, καὶ ὅτι ἀδύνατον ἄπαντα τὰ θεσσαλικά ἔθνη νὰ ἐχρῶντο τῷ αὐτῷ μηνολογίῳ, ὡς οὐκ ὀλίγοι ἄχρι τοῦδε ἐδόξαζον, καθάπερ καὶ τὴν αὐτὴν διάλεκτον. Διότι οἱ μὲν Μάγνητες ἐχρῶντο καὶ τῇ καθαρουσίῳ ἀττικῇ διαλέκτῳ, οἱ δὲ Φθιώται καὶ Περραιβοὶ καὶ Δόλοπες τῇ δωρικῇ καὶ τέλος οἱ Θεσσαλοὶ τῇ θεσσαλικῇ.

Ἐν Ἀλμυρῷ, τῇ 22α Ὀκτωβρίου 1894.

Ν. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΟ ΝΕΦΕΛΟΣΤΕΠΤΟΝ ΟΡΟΣ.

(Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Τσάρου Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ'.)

Στεροὺς ὡς βράχος τοῦ Οὐράλ κάραν γυμνὴν ὀρθάνων,
ὄν ἢ ἀκάθεκτος ὀρητὴ δὲν θραύει τῶν Χειμῶνων,
πλὴν ριπταζόμεναι γοργαὶ ἐπὶ τὸ μέτωπόν του,
τῶν θυελλῶν αἱ πτέρυγες συνθλῶνται μετὰ βρόντου,

ὑψίθρονος καθὼς ὁ Ζεὺς ὁ σύνοψρος ἐκεῖνος,
ὄν τοῦ Φειδίου ἡγεῖρεν ἢ θεοπλάστις χεῖρ,
ἐκράτει σκῆπτρον ἀγλαόν, κ' ἐμπρός του λαῶν σμῆνος
τοῦ βλέμματός του ἔτρεψε τὸ ψλογοδόλον πῦρ.

Πῶς μία ἤρκεσε πνοὴ τὸ πῦρ τοῦ βλέμματός του
διὰ μιᾶς νὰ δόσῃ !
πῶς μία ἤρκεσε βολή, ὁ εὐσταθὴς κορμὸς του
νεκρὸς νὰ κοταπέσῃ ! . . .

Τί ἐγεινεν ὁ Κολοσσὸς ὁ στεφανῶν τὴν Ρόδον,
ὁ γίγας στύλος τοῦ Βορρᾶ, ὁ Ἄτλας βασιλεὺς ; . . .
ὅ τι ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ καὶ τῆς αὐγῆς τὸ ρόδον
καὶ ὁ χρυσοελεφάντινος τῆς Ὀλυμπίας Ζεὺς !

Τίς εἶπεν ὅτι τὴν ἰσχὺν τῆς τοῦ Θανάτου μοίρας
θὰ ἐκπτοίση ἢ χρυσῆ καλλίνικος του σπάθη ;
ὅτι κρυβεῖς εἰς τὰς πτυχὰς τῆς λαμπερᾶς πορφύρας
τὸ βλέμμα καὶ τὸ βέλος του τ' ὄξυ θὰ διαλάθῃ ;

Τίς εἶπεν ὅτι τὸ βουνόν, ὕπερ προσθίγουν νέφη
κ' αἱ κέδροι κύπτουσαι φιλοῦν τοὺς πόδας του ἄφρονος,
ὕπερ χωροῦσα ἢ αὐγὴ καὶ ἢ δύσις ἐπιστέφει
μὲ μεγαλείου στέμμα,

δὲν καταπίπτει σαλευθὲν μὲ βρόντον καὶ μὲ κλόνον,
τὸ πᾶν ἐμπρός του θραῦον,
ἂν ἐκκινήσῃ ὁ Θεὸς τὰ θέμεθλά του, μόνον
δι' ἄκρας τοῦ δακτύλου Του τὴν κορυφὴν του ψαύων ;

. . . Αἰωνιότης ! γαλανὴ μακάρων κατοικία,
ἐνθα ὁ μόνος ἄσειστος ἀργυρολάμπει θρόνος !
Ἄνοιξον πύλας ! εἰς τῆς γῆς τὰ ταπεινὰ πεδία
γλαυῆς ἐρημολαλῶς θρηνεῖ δύο νεκροὺς συγχρόνως.

Εἶναι ὁ εἰς ὁ βασιλεὺς, οὗ τὸ μυρόεν σῶμα
εἰς σῆμα καλλιμάγαρον καὶ στίλβον ἀπετέθη·
ὁ ἄλλος ἀνεμόπληκτος ἐπαίτης, οὗ τὸ πτώμα
εἰς ὄρνεα ἀφέθη !

1) Κατὰ ταῦτα καὶ οἱ ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενοι μῆνες *Κουράλιος* καὶ *Ποιμαῖος* εἰσὶν ὀνομασμένοι ὁ μὲν πρῶτος ἐκ τοῦ ὀμωνύμου ἐν τῇ Φθιώτιδι παρὰ τὴν Ἰτωνον βέοντος *Κουραίου*, ὀνομασμένου καὶ *Κουραλίου*, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ καὶ Ἐσθιακῶτιδι ὀμωνύμοι ποταμοὶ ἔφερον ἀμφοτέρω τὰ ὀνόματα (πεβλ. Bulletin de Coresp. Hellenique, XV, p. 564)· ὁ δὲ ἕτερος πιθανῶς ἦν ἀφιερωμένος εἰς τὸν Πῆνα τὸν τῶν θεῶν τῶν ποιμένων, ὡς ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ ἐμφαίνεται. Ν. Ι. Γ.

Δρῦν σπιθαράν καὶ πατηθὲν τοῦ φθινοπώρου φύλλον
ἢ αὐτὴ λαίλαψ ἦρπασεν ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων·
ἐμπρὸς αὐτῆς εἶναι μηδὲν ὁ κολοσσός, τὸ πτίλον,
ὁ μύρμηξ καὶ ὁ λέων!

Ἐκεῖ εἰς ἕψιν τ' οὐρανοῦ ὅπου ἰδέας κάλλει
ἀστράπτουν ἱερά,
κ' εὐμόλπως ψάλλων εὐμειδῆς χορὸς ἀγγέλων πάλλει
ἀέριον πτερόν,

οὐχὶ νῦν δάφνη εὐκλείης κ' ἐλαίας κλών ἱκέτης,
ἀλλ' ἢ αὐτὴ Θεοῦ ἀκτίς τὰ μέτωπά των στέφει
κ' ἐπὶ τ' αὐτὰ ροδόχρυσά ἐγκατοικοῦσι νέφη
ὁ ἀναξ κ' ὁ ἐπαίτης.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΤΟ ΦΙΛΙ.

Ἐρώτησα τὴ θάλασσα πῶδ' ὄγκας ἀφροσύμην·
—Θάλασσα πῶδ' ἀνείσθηκες τοῦ οὐρανοῦ τὸ χρῶμα
Κι' ἔρχεσ' ἀπ' τὴν πατρίδα μου τὴν τόσο μακρυσμένη,
Πές μου τί σοῦπε νὰ μοῦ πῆς τ' ἐς ἀγάπης μου τὸ
[στόμα ;

Κι' ἢ θάλασσα μ' ἀπάντησε μὲς τὴ χονδρῇ βοῇ της·
—Μὲ κάθε κύμα μου φίλι γλυκύτατο σοῦ στέλλει
Καὶ πῶς καθένα τῶν γαλε μέσ' ἀπὸ τὴ ψυχὴ της
Νὰ σοῦ εἰπῶ καὶ ξαναπῶ θερμῶς μοῦ παραγγέλει.

ΚΩΝΣΤ. ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ.

ΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΚΟΥΡΓΩΝ ΜΕΛΕΤΑΙ ΤΟΥ ΛΟΜΒΡΟΖΟΥ¹

Ἐὰν μειώσῃ τι τὴν μεγάλην ἠθικὴν ἐπιτυχίαν τοῦ
τελευταίου ἐν Βουδαπέστη Συνεδρίου τῆς Ἰγυεινῆς καὶ
Δημογραφίας, τὸ τὴν ἐπιτυχίαν μειώσαν ἦτο ἢ ἀπ' αὐ-
τοῦ ἀπουσίας τοῦ Καίσαρος Λομβρόζου, τοῦ διασήμου
ἰταλοῦ ψυχιάτρου, ἢ προαγγελθείσα περὶ κακούργων

1) Μετάφρασις λίαν περιέργου μελέτης νεοφανοῦς ἔργου τοῦ
διασήμου ἰταλοῦ ἀνθρωπολόγου Καίσαρος Λομβρόζου, δημοσιευ-
θείσης ἐν γερμανικῷ φύλλῳ τῆς Βουδα-Πέστης. Τὸ ἔργον τιτλο-
φορεῖται « Νέαι πρόοδοι ἐν ταῖς ἐπὶ τῶν κακούργων μελέταις »,
ἐξεδόθη δὲ ἐν Λειψίᾳ παρὰ τῷ Γουλιέλμῳ Φρειδερίκῳ, 1894.

πραγματεία τοῦ ὁποίου ἐκ προτέρων διήγειρε ζωνρό-
τατα τὸ ἐνδιαφέρον πάντων.

Ἡ τοῦ Λομβρόζου ἐμφάνισις θὰ ἐκέκτητο ἰδιόζουσαν
σημασίαν οὐ μόνον ὡς ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐξόχου προ-
σωπικότητος τοῦ μεγίστου ἐν τῇ τῶν κακούργων διε-
ρευνήσει ἀνθρωπολόγου, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τοῦ ὅτι διὰ
πρώτην φοράν θὰ παρίστατο τῷ κόσμῳ εὐκαιρία ν' ἀ-
κούσῃ αὐτοῦ τοῦ κορυφαίου τῆς οὕτω καλουμένης ἀνθρω-
πολογικῆς ὡς πρὸς τὴν τῶν κακούργων διαρεύνησιν σχο-
λῆς, ἀναπτύσσοντος νέον καὶ μεγάλως συζητούμενον
κλάδον τῆς ἐπιστήμης καὶ ὑπερμαχοῦντος αὐτοῦ ἀπέ-
ναντι τῶν πολλῶν πολεμίων. Ὁ προφορικὸς λόγος ἀπο-
τελεσματικώτερον βεβαίως ἐνεργεῖ ἢ ἡ συμπτωματικὴ
γραπτὴ πραγματεία, ὁ δὲ Λομβρόζος, ὅστις ἐν ταῖς
τελευταίαις « Ἐπὶ κακούργων Μελέταις » αὐτοῦ πολλά
τὰ πικρὰ καὶ σαρκαστικά κατὰ τῶν πολεμίων αὐτοῦ
ἐκ τοξοῦ, ὁ Λομβρόζος, ὅστις ἐφίστησι τὴν προσοχὴν
πάντων ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων θλιβερώς ἀκριβῶν ἐρευ-
νῶν αὐτοῦ ἐν ὑπερπεντηκοντακισχιλίοις παράφρασι, κα-
κούργοις καὶ λοιποῖς, ἐρευρῶν, κατὰ ἐν ἔτι βῆμα προα-
γαγουσῶν τὴν ἐρμηνείαν τῶν δυσχερεστάτων προβλη-
μάτων οἷα ἡ ἐπὶ πληψία, ἡ συμφυῆς κακούργος διά-
θεσις κτλ., ὁ αὐτὸς Λομβρόζος δὲν θὰ λυτρώσῃ ἑαυτὸν
τῆς μομφῆς ὅτι ἐπέτρεψε νὰ διαφύγῃ αὐτὸν καταλλη-
λοτάτη εὐκαιρία πρὸς προσέλευσιν νέων ἐνθουσιῶντων
ὑπαδῶν εἰς τὰς θεωρίας αὐτοῦ. Εὐτυχῶς ἦδη ἀντὶ τῆς
διαλέξεως αὐτοῦ ὁ σοφὸς οὗτος ἐπεμψεν ἡμῖν νέον ἔργον,
ἐφ' ᾧ καὶ ἀντὶ τῶν προτέρων ἀγόνων παραπόνων ἐπὶ
τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδειχθείσῃ ἀμελείᾳ, στρέφομεν τὸ συμ-
φέρον ἡμῶν μετὰ ζωηρᾶς εὐχαριστήσεως πρὸς τὸ ἔργον,
ἐν ᾧ πρὸς τῇ θαυμασίᾳ ἐπιστημονικῇ ὕλῃ παρατηρεῖται
καὶ ἡ διὰ τρόπον καὶ αὐτῷ τῷ μὴ ἐπιστήμονι προσιτοῦ
ἐπίρρωσις τῆς τοῦ Λομβρόζου θεωρίας ἀπὸ τῶν ἐκ γενε-
τῆς κακούργων δ' ἀπίρων ἄλλων παραδειγμάτων.

Ἡ θεωρία αὕτη τοῦ μεγάλου σοφοῦ δὲν ἰδρύεται ἐπὶ
ἀνυπάρκτου βάσεως, ἀλλ' ἐδράζεται ἐπὶ τοῦ « χυσοῦ
δένδρου τῆς ζωῆς ». Σκοτεινὸν μόνον αἶσθημα ταύτης
ζῆ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ λαοῦ, ἥτις διαφορῶς ὅλως φαντάζε-
ται τὸν κακούργον, ὃν τρόπον καὶ διαφορῶς φαντάζεται
τὸν συνήθη καὶ μὴ βεβαρυμένην ἔχοντα τὴν συνείδησιν
ἀνθρωπίν. Ἡ περὶ κακούργου ἰδέα εἶναι σχεδὸν ἀδια-
χωρίστως συνδεδεμένη μετὰ τῆς ἰδέας τῶν φυσικῶν ἀ-
νωμαλιῶν. Οὐχὶ σπανίως συμβαίνει ἵνα ἡ ὑβρισθεῖσα
ὑπαρξίς τοῦ καλοῦ ἀποπλανᾶται ὡς πρὸς τὰς προϋποθέ-
σεις αὐτῆς περὶ τῶν ἠθικῶν ἰδιοτήτων ἐνός τινος ἀτόμου.
Κατὰ τῆς περὶ τοῦ τύπου τῶν κακούργων ὅμως θεωρίας αἱ
ἐξαίρεσις αὗται οὐδαμῶς ἰσχύουσιν. Ὁ Λομβρόζος ἀφη-
γεῖται μετ' ἰδιαιτέρας εὐχαριστήσεως ὅτι ἐν τῷ ἐν Βρυ-
ξέλλαις Συνεδρίῳ τῆς τῶν κακούργων ἀνθρωπολογίας εἰς
τῶν μάλιστα ἐξημμένων πολεμίων τῆς θεωρίας αὐτοῦ, ὁ
Κύλιτς, ἐπεδείξατο τὴν φωτογραφικὴν εἰκόνα ἀνδρός,
παρουσιάζοντος τέλειον τύπον κακούργου, ὑπὲρ τοῦ
ὅλως ἀνεπιλήπτου ὅμως χαρακτηριστοῦ τοῦ ὁποίου ὁ τοῦ
φωτογραφημένου κάτοχος ἠγγυᾶτο ἐν τούτοις κατό-
πιν ἀπεδείχθη ὅτι ὁ δῆθεν τίμιος ἐκεῖνος ἀνὴρ μόνον
πεντήκοντα εἰς νὰ ἐπιδείξῃ κακούργημα. Παρὰ

ταῦτα δὲν φαίνεται ἀδύνατον ἵνα ἀνήρ, παρουσιάζων τὸν σωρὸν ἐκείνον τῶν φυσικῶν ἀνωμαλιῶν, αἵτινες ἀπαρτίζουσι τὸν τοῦ κακούργου τύπον, διάγη βίον ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν συνήθη ἠθικὴν καὶ τοὺς νόμους· ὁ καταπληκτικὸς ὅμως ἀριθμὸς κακούργων, οἵτινες ἀπέβησαν [εὐδιάκριτοι δι' ὄρισμένων σημείων ἐκφυλισμοῦ καὶ ἀνωμαλιῶν, συνηγορεῖ ὀριστικώτατα ὑπὲρ τῆς θετικῆς ὑπάρξεως τῆς κακούργου φύσεως.

Τὰ διακριτικώτερα γνωρίσματα τοῦ τύπου τούτου εἶναι: μέτωπον, πρὸς τὰ ὀπίσω στρεφόμενον, μεγάλα ζυγωματικά ὀστά, ὧτα προμήκη ἐκ τῶν κάτω, μεγάλα γνάθοι, ἀσύμμετρον κρανίον, λίαν νωθὰ αἰσθήσεις τῆς ἀφῆς, πρόχουσαι ὄφρυς, χλιαρά καὶ στενὰ μέτωπα, μικρότατοι ὀφθαλμοί, εὐρύτατον στόμα, μέγας, τετράγωνος καὶ πρὸς τὰ ἔσω χωρῶν πώγων (πηγοῦν) κλπ. Ὁ διδάκτωρ Πέντας ἐν 400 καταδικαίσι μόνον 3% εὖρος στερουμένους ἀνωμαλιῶν, ἰσαριθμούς δὲ ἔχοντας δύο μόνον ἀνωμαλίας καὶ 94% παρουσιάζοντας τρεῖς ἢ καὶ πλείους ἀνωμαλίας. Μία τῶν μάλιστα ἀξιοσημειώτων παρατηρήσεων ἐπὶ κακούργων εἶναι ἡ ἐπικράτησις τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς εἰς βάρος τῆς δεξιᾶς. Ἐξ 100 κακούργων μόνον 3 εἶχον ἰσομήκεις ἀμφοτέρους τοὺς βραχίονας, παρὰ δὲ 43 τοιοῦτοις ὁ δεξιὸς βραχίον ἦτο μακρότερος, καὶ παρὰ 54 ὁ ἀριστερός. Κυρίως κλέπται, κιδδηλοποιοὶ καὶ βαλκαντιοῦμοι ἐπαρουσίαζον ὑπεροχὴν τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος. Παρὰ τοῖς κλέπταις καὶ βαλκαντιοῦμοις ἴδιαν ἀπαντᾷ ὑπεροχὴ τοῦ ἀριστεροῦ μέσου δακτύλου (30%). Λίαν ἀξιοσημειώτων εἶναι ἐπίσης καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐν τοῖς ποσὶ τῶν κακούργων γενομένων καταμετρήσεων, αἵτινες τεκμηριοῦσιν ὅτι ἡ σημαντικώτερα ἀπόστασις τοῦ μεγάλου δακτύλου ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἀσυγκρίτως συχνότερον παρουσιάζεται παρὰ τοῖς κακούργοις ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι ἀνθρώποις. Ἐν τοῖς κακούργοις ὑπῆρχε καὶ κατ' ἐπανάληψιν κλέπτῃς, παρ' ὃ ἡ ἀπόστασις τοῦ μεγάλου δακτύλου ἀπὸ τῶν λοιπῶν πρὸς δεξιᾶν μὲν ἦτο 16 χιλιοστομέτρων ἐν τῇ βᾶσει καὶ 32 χιλιοστομέτρων ἐν τῇ περιφερείᾳ, πρὸς ἀριστερὰν δὲ 18 χιλιοστομέτρων ἐν τῇ βᾶσει καὶ 34 ἐν τῇ περιφερείᾳ. Τί τοῦτο σημαίνει, πᾶς τις δύναται νὰ καταπεισθῇ περὶ αὐτοῦ, πατῶν τὸν πόδα ἐπὶ φύλλου χάρτου καὶ ἐπιτρέπων εἰς ἄλλο πρόσωπον νὰ διαγράψῃ διὰ μυλυθδίδος τό τε σχῆμα τοῦ ποδὸς καὶ τὴν ἀπόστασιν τοῦ μεγάλου δακτύλου. Παραπλησίαν σημαντικὴν διάστασιν τοῦ μεγάλου δακτύλου παρουσιάζουσιν οἱ ἐπιληπτικοί, οἵτινες κατὰ τὸν Λομβρόζον καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς πολλὰ τὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ ἔχουσι μετὰ τῶν κακούργων· ταῦτόν ἐπίσης παρατηρεῖται καὶ παρὰ ἀποκλειομέναις τῆς κοινωνίας γυναῖξί, αἵτινες ὡς ἐκ τῆς κλήσεως αὐτῶν ἤδη ἐκπροσωποῦσι τὸν γυναικεῖον τύπον κακούργων.

Λίαν ἐνδιαφερούσας συγκρίσεις ἐπιτρέπουσιν αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ γενομέναι ἀνθρωπολογικαὶ καταμετρήσεις ἐπὶ διακοσίων προσώπων, κρατουμένων ἐν σωφρονιστηρίῳ καὶ ἐπὶ 15 χιλιάδων φοιτητῶν γυμνασίων. Οἱ πρῶτοι ἐξῆρχον κατὰ γενικὸν ὅρον μέχρις 7 λιτρῶν ὀλιγώτερον, ἦσαν δ' ἐν γένει ἐπίσης κατὰ 17 χιλιοστόμετρα μικρό-

τεροι τὸ ἀνάστημα ἢ ἡ οἱ τῶν γυμνασίων φοιτηταί. Ταύτοχρόνως ἐπικρουσίαζον κατὰ 12 χιλιοστόμετρα μικροτέρην περιφέρειαν καὶ κατὰ 6 χιλιοστόμετρα ὑπολειπόμενον πλάτος τοῦ κρανίου.

Πῶς ἔσθ' ὅτε κοινοὶ ἀγύρται φιλοσοφικῶς ὅπως περὶ τῶν ἠθικῶν αὐτῶν κακούργημάτων ἐκφράζονται, τοῦτο σημειοὶ ὁ ῥώσος Λατύσεφ, ἐκτιθέμενος τὴν ἐξῆς παρατήρησιν δεσμώτου ἀναπήρου: « Αἱ παραμορφώσεις τοῦ σώματός μου — εἶπεν οὗτος — ἐκφράζουσι μόνον τὰ ἐγγλήματα τῆς διανοίας μου καὶ τοῦ ἠθικοῦ μου χαρακτῆρος. Ὁν τρόπον ἀσύμμετρον τυγχάνει τὸ σῶμά μου, οὕτως ἀνάπηρόν ἐστὶ καὶ τὸ πνεῦμά μου. Ὅταν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸ καλὸν διατίθεται, αἰσχύνομαι ἐπὶ τῷ ὅτι ἐναντίας ποτε ἐνεφορήθην διαθέσεως· τοῦτ' αὐτὸ ὅμως συμβαίνει καὶ ὁσάκις τὸ πονηρὸν παρ' ἐμοὶ κρατεῖ, ὅτε καὶ μεταμέλωμαι πάλιν ἐπὶ ταῖς προγηθείσαις τάσεσιν».

Ἡ ἐκφρασις αὕτη κατὰ τοῦτο εἶναι ἀσυνήθως χαρακτηριστικὴ, ὅτι — οἱ ἡμέτεροι νομομαθεῖς δὲ καὶ ψυχίατροι θὰ ἐπιβεβαιώσωσι τοῦτο — ὁ τρόπος οὗτος τῆς διὰ φυσικοῦ ἀδικήματος αἰτιολογίας καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ δὲν εἶναι τόσον σπάνιος, μολονότι ὁ κακούργος δὲν εὐρίσκει τοσοῦτον καταλλήλους ἐκφράσεις πρὸς τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπόρριψιν τῆς εὐθύνης. Εὐτυχῶς ἡ παθολογικὴ ψυχολογία τοσοῦτον προώδευσεν ὥστε κάλλιστα γίνεται διάκρισις τῆς παραφροσύνης ἀπὸ τῆς ἠθικῆς ἀνισοροπίας, γίνωσκονται δὲ κάλλιστα τὰ ὅρια, ἐν οἷς παύει τὸ ἠθικῶς ἀνεύθυνον τοῦ ἀτόμου. Ἡ νεωτέρα ἀνθρωπολογία λέγει ὅτι σπουδαῖος ἀριθμὸς τῶν ἀληθῶν κακούργων δέον νὰ συγκαταλέγωνται εἰς τὴν τάξιν τῶν κληρονομικῶς ἐπιβαρυνόμενων, καθ' ὃν καὶ ἡ τὰ μάλιστα προσεκτικὴ ἀτομικὴ μέριμνα ματαιοῦται· εἰς τοὺς κακούργους ὅμως τούτους ἡ δικαιοσύνη ἀδυνατεῖ ἀκριβῶς ἐκ τῆς ἐπόψεως τῆς ἀτομικῆς προστασίας ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐλαφρυντικὴν περίπτωσιν τοῦ ἀνευθύνου.

Μετὰ θρησκευτικῆς εἰρωνείας ἐπιτίθεται Ὀλομβρόζος ἐναντίον ἐκείνων τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ οἵτινες ἀπλῶς ἀρνοῦνται τὴν ὑπαρξίν τύπου τῶν κακούργων, ὑποστηρίζοντες τὴν ἄρνησιν αὐτῶν ταύτην διὰ προσχηματικῆς παραδειγματῶν, συνηγορούντων πειστικώτατα ὑπὲρ τῆς θεωρίας τοῦ ἰταλοῦ σοφοῦ. Λίαν κακῶς διαφεύγουσιν ὁ Ζολὺ καὶ ὁ Γκαρνιέ (τῶν Παρισίων), προσεπιμαρτυρόμενοι εἰς ὑποστήριξιν τῶν ἰσχυρισμῶν αὐτῶν ἐκκαιδεκαετῆ ἐπὶ ἀποπειρᾷ φόνου καὶ κλοπῆς κατηγορούμενον μείρακα, Λέοντα Ἰωσήφ Λεπάζ τοῦνομα, στερουμένον δῆθεν τοῦ τῶν κακούργων τύπου. Ἀμφοτέροι οὗτοι οἱ ἱατροὶ παριστώσι τὸν ἀνωτέρω κακούργον ὡς ὁμαλῶς κατηρητισμένον, παρατηροῦσιν ὅμως ὅτι ἐκέκτητο λεπτὰ χεῖλη, ἀπηλητικὸν βλέμμα, προξέρον ἐν τῷ ἀριστερῷ τμήματι τοῦ μετώπου ὕδωμα καὶ ἐκτάκτως ἀνεπτυγμένον πώγωνα. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο ἀφωσιωμένος εἰς τὸ ποτόν, ἡ μήτηρ ἀπέθανεν ἐκ πνευμονικῆς φθίσεως καὶ εἰς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ εἶχε καταδικασθῆ εἰς πενταετῆ φυλάκισιν ἐπὶ ἐμπρησμῷ. Αὐτὸς δ' οὗτος ὁ μείραξ, ἀπὸ νεωτάτης ἡλικίας πλάνης διατελέσας, εἰθίσθη ἐν τῇ ἀψιθοποσίᾳ καὶ ὡς μύχιον ἠσθάνετο πόθον: νὰ ἴδῃ αἷμα ῥέον. Παρὰ κοσμικῆς ἐργατικῆς οἰκογενεῆς δικαιοσύνης ὁ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΜΝΗΜΑΤΑΚΙΩΝ.—Σαπφώ, τραγωδία εἰς τρεῖς πράξεις
ὑπὸ Δ. Καλαποθάκη.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ὁ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Μνηματακίων εὐδοκίμως διδάσκων ἑλληνικὸς δραματικὸς θίασος τρία μὲν μέχρι τοῦ νῦν τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου ἐδίδαξεν ἔργα τῶν κρατίστων, τὴν *Adrienne Lecouvreur*, τὴν *Dame aux Camélias*, περὶ ὧν ἐποίησάμεθα λόγον ἐν τῇ προτέρᾳ ἡμῶν Ἐπιθεωρήσει, καὶ τελευταῖον τὸν *Maître de Forges*, περὶ οὗ πολλάκις πρὸ διατίας ὠμιλήσαμεν ὡς καὶ περὶ τῆς καὶ τότε καὶ νῦν ὑποδυσάμενης τοῦ σχήμα τῆς *Clair* δεσποινίδος Αἰκ. Βερώνη ἀναδειχθεῖσας αὐθις καὶ νῦν καὶ ἐνθουσιωδῶς χειροκροτηθεῖσας, τρία δὲ νέα πρωτότυπα, σὺν τῇ *Λύρα τοῦ Γέρω Νικόλα* τοῦ Κόκκου, τὸ ἀτυχὲς κωμειδύλλιον λεγόμενον Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, περὶ οὗ ὠμιλήσαμεν ἐν τῇ προτέρᾳ ἡμῶν Ἐπιθεωρήσει καὶ τὸ ἐπίσης ἀτυχὲς κωμειδύλλιον τοῦ κ. Κατσελοπούλου *Οἱ Σφουγγαράδες* καὶ τελευταῖον τὴν τραγωδίαν τοῦ κ. Καλαποθάκη *Σαπφώ*. Οἱ *Σφουγγαράδες*, εἶνε ἀνάξιοι λόγου, ἀπρουόμενον δὲ πῶς ἐπανελήφθη πολλάκις ἐν Ἀθήναις καὶ εὐρέθην ἀκροατήριον νὰ ἀποδεχθῇ αὐτό.

Ἡ δὲ τρίπρακτος τραγωδία τοῦ κ. Καλαποθάκη, *Σαπφώ*, στερεῖται πολλῶν στοιχείων τραγωδίας, δὲν ἔχει ὅμως καὶ τὰς ἀσχημίας τῶν προμνησθέντων δύο κωμειδυλλίων. Ὁ κ. Καλαποθάκης, λόγιος ἐν Ἀθήναις, εἶνε γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλου ἔργου, ὑποδληθέντος τῷ κατὰ τῷ 1888 κρηθέντι δραματικῷ ἀγῶνι τῶν Ὀλυμπίων ἐπιγραφόμενου δὲ ἢ Ἀλωσίς τῆς *Κωνσταντινουπόλεως*, ὅπερ καὶ ἐδιδάχθη εἰτα ἀνεπιτυχῶς ἐν Ἀθήναις. Κατολιπὼν δ' οὗτος τὴν βυζαντιακὴν ἱστορίαν, ἀπεφάσισε νὰ προστρέξῃ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν φιλολογίαν καὶ ν' ἀναδιβάσῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὴν μελιχόμειδον καὶ ἰσπλόκον ἐκ Λέσβου λυρικὴν *Σαπφώ* καὶ τὴν πτώσιν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ τῆς Λευκάδος βράχου, δραματοποιῶν τοὺς φερομένους ἔρωτας αὐτῆς πρὸς τὸν Φάωνα, εἶδος Ἀδωνίδος, οὗ μέχρι μανίας ἐρᾷ ἢ ἀπδῶν τῆς Λέσβου. Ὁ φερόμενος οὗτος ἔρωσ τῆς *Σαπφῶς* πολλάκις ἀγνοχόλησε τοὺς φιλολογοῦντας, ἀσκόπον δὲ ἠγοῦμεθα νὰ ἐκθῶμεν τὰ κατ' αὐτόν, ἐφ' ᾧ καὶ παραπέμπομεν τὸν βουλόμενον εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας τοῦ *Otfried Müller*, ἧς καὶ ἑλληνικὴ μετάφρασις, γενομένη ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Κυπριανοῦ ὑπάρχει. Ἀσκόπον δὲ ἐπίσης ἠγοῦμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς ὅσα ἐγράψαμεν ἐν προτέρῳ τεύχει ἰπερὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀγνότητος τῆς *Σαπφῶς* ἐξ ἀφορμῆς τῶν τότε, κατὰ τὴν πρώτην διδασκαλίαν τοῦ ἔργου ἐν Ἀθήναις, δημοσιευθέντων. Ὁ κ. Καλαποθάκης, φαίνεται, ἀναγνοὺς τοὺς ἀρχαίους ἑλληνας ποιητάς, ἀπεμνημόνευσε πολλὰς λέξεις ἐξ αὐτῶν, ἃς μετήγγισεν ἐν τῇ τραγωδίᾳ αὐτοῦ, τηρήσας δὲ τὴν ἐνότητά τῶν καὶ χρόνου, τὸ ἔργον αὐτοῦ διέγραψε ἄνευ τινὸς δυνάμεως καὶ καλλιτεχνικῆς ἐμπνεύσεως,

1) Τόμ. Γ' τεύχος 24, σελ. 475.

Λεπὰς κατῆνεγκε τραῦμα διὰ μαχαίρας κατὰ τῆς δεσποίνης τοῦ οἴκου, κοιμωμένης παραπλευρῶς τοῦ διετούς αὐτῆς τέκνου· ἠθέλησε δὲ νὰ φονεύσῃ αὐτὴν καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς ἐν ἀνάγκῃ, ἵνα ἀποσπάσῃ χρηματοφυλάκιον, ὃ περιλαμβάνον φράγκα. Τὸ τέρας ἐσεμνύνετο ἐπὶ τῷ κακουργήματι τούτῳ ὡς ἐπὶ ἠρωϊκῇ πράξει καὶ λύσεως μόνον ἐπληρώθη ὅτε ὁ φόνος ἀπέτυχεν· γινώσκει κάλλιστα ὅτι εἰς δεκαπενταετῇ καθήριζεν καταδικασθῆσθαι· ἀλλὰ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτη ἦσαν δι' αὐτὸν προτιμώτερα τῶν δέκα, διότι τότε δὲν θὰ μετέβαινε εἰς Νέαν Καληδονίαν· θὰ προὔτιμα καὶ φύλακα τοῦ δεσμωτηρίου νὰ φονεύσῃ ἵνα ἦ βέβαιος, ὅτι δὲν θὰ περιορισθῇ ἐν τῷ μετὰ κελλίων δεσμωτηρίῳ. Ἄν δ' ἤδη προὔτιμα τις παράφρονα αὐτὸν νὰ κηρύξῃ, τοῦτο ἔτι μᾶλλον εὐπρόσδεκτον αὐτῷ θ' ἀπέβαινε, διότι θὰ διέμενε ἐπὶ δύο μῆνας π. χ. ἐν φρενοκομείῳ καὶ τὸ ζήτημα θὰ ἔληγε. «Καὶ ἂν μὲ ἄφρον ἐκεῖ κατὰ τι μακρότερον», ἐσκέπτετο ὁ σκληροκάριος μείραξ, «τὸ τοιοῦτο δὲν θὰ μ' ἐκώλυε τοῦ ν' ἀναρριχηθῶ ἡμέραν τινα ἐφ' ἐνὸς τῶν τοίχων». Τοῦτον τὸν καρπὸν τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν προσάγουσιν οἱ γάλλοι ἰατροὶ εἰς καταπολέμησιν τῆς θεωρίας τοῦ Λομβρόζου. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἠδύνατο κάλλιστα νὰ εἴπῃ εἰς ἀπάντησιν: Ἄν ταῦτα δὲν ἀπετέλουν φυσικὸν καὶ ἠθικὸν τύπον τοῦ ἐκ γενετῆς κακούργου, ὁ τύπος ἐκείνος τότε οὐδεποσῶς ὑφίσταται. . . .

Ἐκάστη ἡμέρα νέαν συνεπάγεται ἀνακάλυψιν κακούργων τύπων. Ὁ Λομβρόζος ἀναφέρει δωδεκάδα ὄλων τοιούτων ἀνακαλύψεων, ἐν αἷς καὶ τὸν ἐκ γενετῆς τυχοδιώκτην, ὃν οὐδ' ἐκείνο, ὅπερ κοινῶς εὐτυχία καλεῖται, δύναται νὰ συγκρατήσῃ καὶ τὸν ἐκ γενετῆς ἀνανδρον κακούργον, μεμορφωμένος τύπον τοῦ ὁποίου κατὰ τὸν Μπρουκαδέλ ἀποτελεῖ ὁ τῶν Παρισίων ἀγυιόπαις. Ὁ τύπος οὗτος ἀπαντᾷ ὅμως καὶ ἐν σεμνοῖς ἀστικοῖς κέντροις, ὅπου ἐμφανίζεται τὸ πρῶτον ὡς παῖς, διεγείρων τὸν θαυμασμόν, μέχρις ὅτου κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν ἐμφανίζονται αἱ ἀξιοσημείωτοι ἐκεῖναι ἀνωμαλῖαι ἐν τε τῇ φυσικῇ καὶ τῇ ψυχικῇ ἀναπτύξει, αἵτινες χαρακτηρίζουσι τοὺς ἄνδρας τοῦ γυναικείου τύπου. Ἐκ τούτων συλλέγεται ὁ στρατὸς τῶν ἐκτεθηλυμένων. Ὁ Λομβρόζος ἀφηγεῖται πρὸς τούτους καὶ τινα περὶ τῶν ἐκ γενετῆς κακοβούλων. Εἰς τούτων, πεπραιοισμένος διὰ μεγάλης εὐφυΐας, οὐδεμίαν ἄλλην ἐμφορεῖται σκέψεως ἢ νὰ καταγγέλλῃ τοὺς περὶ αὐτόν. Χωρὶς νὰ ἔχη οἰονδήποτε προσωπικὸν ὄφελος ἐξυπηρετεῖ τῇ πρὸς καταγγελλαν τάσει αὐτοῦ ἀπλῶς πρὸς ἰκανοποίησιν εἶδος τινὸς κακοβούλου εὐχαριστήσεως. Ἐν τῇ φυλακῇ κατήγγελλε τοὺς συμπεφυλακισμένους αὐτῷ, τοὺς ὑπαλλήλους· ἐχάλευε δ' ἔγγραφα πρὸς ἐπιτυχίαν ἀποδείξεων τῶν καταγγελιῶν αὐτοῦ· ἂν δὲ πῶτε συνέβαινε ὥστε νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐπιτύχῃ ἰδιαιτέρας τινος εὐνοίας ἐκ μέρους τῶν φυλάκων αὐτοῦ, κατήγγελλε τοὺς φύλακας τούτους ἀμέσως καὶ ἀκριβῶς διὰ τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτῷ εὐνοίαν.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Γ. Κ. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ.

ἐφ' ᾧ καὶ ψυχρὸν τοῦτο παρίσταται. Ὡς παρατηρήσαμεν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μνησθέντι προτέρῳ τεύχει, δράματα φέροντα τὸ ὄνομα τῆς σὺν τῷ Ἀλκαίῳ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ποιητικῆς σχολῆς τῆς Δέσβου εὐρισκομένης Σαπφῶς ἐποιήθησαν κατὰ μὲν τὴν ἀρχαιότητα ὑπὸ τοῦ Ἀντιφάνους, Τιμοκλέους, Διφίλου καὶ ἄλλων, ἐν τοῖς ὕστερον δὲ χρόνοις ἐγένοντο ἡ λυρική τραγωδία τῶν Empis, Cournot καὶ Reiche (1822), τὸ γνωστὸν μελόδραμα τοῦ Pacini Saffo (1842), τὸ μελόδραμα τοῦ Gounod (ἑπὶ Emile Augier) καὶ τὸ δράμα τοῦ Armand Silvestre.

Ὡς καὶ ἀρχόμενοι εἶπομεν βάσιν τῆς τραγωδίας αὐτοῦ ὁ κ. Καλαποθάκης ἔχει τὸν ἔρωτα τῆς Σαπφῶς πρὸς τὸν Φάωνα καὶ τὸ ἄλμα αὐτῆς ἀπὸ τῆς πέτρας τῆς Λευκάδος, ἥτοι τοὺς στίχους τοῦ Μενάνδρου, οὓς μνημονεύει Στράβων (ἐκδ. Didot. Β. I, 6'), καθ' οὓς ἡ Σαπφῶ.

Τὸν ὑπέροκμον θηρώσα Φάων,
οἰστρώντι πόθῳ ρῆψαι πέτρας
ἀπὸ τηλεφανοῦς.

καὶ ὅστις μνημονεύει ὅτι ἐν Λευκάδι ὑπῆρχεν ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ ἄλμα, «τὸ τοὺς ἔρωτας παύειν πεπιστευμένον».

Ἡ Σαπφῶ καταλιποῦσα ἕνεκα τοῦ πρὸς τὸν Φάωνα ἔρωτος αὐτῆς τὴν Δέσβον ἔρχεται εἰς τὴν Λευκάδα σὺν τῷ Φάωνι. Πρέσβυς ἐλθὼν προσκαλεῖ αὐτὴν νὰ ἐπανεέλθῃ, ἀλλ' αὐτὴ ἀρνεῖται θέλουσα νὰ ζῆ ἔνθα ὁ Φάων. Οὗτος ὅμως ἐρᾷ τῆς Ἑλλῆς, μικρᾶς ὀφθαλμῆς ξενιζομένης παρὰ τῇ Σαπφῶι, τὸν δὲ ἔρωτα τοῦτον ἀποκαλύπτει αὐτῇ ὁ Ἀλκαίος. Ἡ Σαπφῶ ἀπορρίπτει τοῦτο μετ' ἀγανακτικῆς, ἀλλ' αἰφνης ἀκούει τοῦ Φάωνος αὐτοῦ ὁμολογοῦντος ὅτι ἠγάπα μὲν αὐτὴν, ἀλλ' ἤδη ἔπαυσεν ἀγαπᾶν αὐτὴν. Ἐπὶ τέλος ὁ Φάων ἀπερχεται σὺν τῇ Ἑλλῆι τῆς Λευκάδος, ἡ δὲ Σαπφῶ, βλέπουσα αὐτὸν ἀναχωροῦντα ἐπὶ τοῦ πλοίου, εὐχεται τοῖς θεοῖς ὅπως καταδυθῶσιν αὐτὸν ἐν τοῖς κύμασιν. Ἡ εὐχὴ αὕτη εἰσακούσεται, γίνεται τρικυμία, ὁ Φάων κινδυνεύει. Ἡ Σαπφῶ ἐπὶ τοῦ βράχου ἰσταμένη ἀντιλαμβάνεται τοῦ κινδύνου ὃν διατρέχει ὁ ὑπ' αὐτῆς ἐρώμενος ἀνὴρ καὶ δέεται τότε τῶν θεῶν ὅπως σώσωσιν αὐτόν, ἀλλ' ὁ Φάων καταποντίζεται, ἡ δὲ Σαπφῶ, τοῦτο ἰδοῦσα, κλαίει καὶ ὀδύρεται—ὄλη δὲ αὕτη ἡ σκηνὴ εἶνε καλὴ καὶ συγκινητικὴ—καὶ ἐπὶ τέλους ῥίπτεται ἀπὸ τοῦ βράχου εἰς τὰ κύματα.

Ἴδου ἡ ὑπόθεσις συντόμως. Εἶνε περιττὸν δὲ νὰ εἰπωμεν ὅτι ἡ τραγωδία εἶνε ἔμμετρος, κατακλύζεται δὲ ὑπὸ ὀρμαθῶν λέξεων πολλακίς. Τὸ ἔργον ἀναδείκνυσί πολὺ ἡ δεσποινὶς Αἰκατερίνη Βερώνη, ἥτις ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ἀνέχεται εἰς ὕψος δραματικῆς τέχνης ἐπίσηλον. Πολλοὶ σκηναὶ ἐκτελοῦνται ὑπ' αὐτῆς θαυμάσια ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς μιμικῆς καὶ τοῦ λέγειν, δύναται τις δὲ εἰπεῖν ὅτι τὸ ἔργον ἐγένετο διὰ τὴν συμπολίτιδα ἡμῶν καλλιτέχνηδα. Δικαίως δὲ ὁ κ. Δ. Ταβουλάρης ἐν Ἀθήναις εὐρισκόμενος, ὅτε τὸ ἔργον τὸ πρῶτον ἐδιδάχθη, ἔγραψε τὰ ἐνθουσιώδη ἑκείνα, ὅσα ἀντεγράψαμεν ἐν τῷ 24 τεύχει τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

Παρατηρητέον δὲ ὅτι ἡ ἀπαγγελία στίχων ἐπὶ τῆς σκηνῆς εἶνε οὐχὶ τι εὐχερές, ἀπαιτεῖται δὲ ἰδιαίτερα μελέτη τοῦ πράγματος, ὅπως ἀρμονικῶς οὗτοι ἐκφέ-

γωνται, μὴ κόπτονται, ἀλλὰ μόνον ὑπολανθάνοντι ρυθμῷ βέωσι. Τὴν δυσχερείαν ταύτην κατέβαλε μὲν ἡ τὸ πρωταγωνιστοῦν ἔχουσα πρόσωπον, οὐχὶ ὅμως καὶ πάντες οἱ ἄλλοι οἱ τὰ ἄλλα ὑποδυσάμενοι πρόσωπα. Δὲν ἀναφέρουμεν ὀνόματα, διότι ἐπιθυμοῦμεν ὅπως φιλοτίμως ἀναγνωρίσωσι τοῦτο ὅσοι πρέπει. Δὲν ἀδικοῦμεν αὐτούς, διότι ὁμολογοῦμεν ὅτι καὶ κράτιστοι ὑποκρίνται ἐπιφανῶν εὐρωπαϊκῶν θεάτρων ἐν τῇ ἐκφορᾷ τῶν στίχων πολλακίς ἀστοχοῦσι καὶ οἱ κριτικοὶ ὑποδεικνύουσιν αὐτοῖς τοῦτο.

ΧΡΟΝΙΚΑ.—Τὸ ζήτημα τῆς Rousseil δισχυρισθείσης ὅτι ὁ Sardou παρέλαβε σκηνὰς ἐκ δράματος αὐτῆς ἐπιγραφομένου *Judith* ἐν τῇ *Gismonda* ἔληξε, τῆς ἐταιρείας τῶν δραματικῶν συγγραφέων ἐν συνεδίᾳ, ἄρτι γενομένη, ἀποφανθείσης ὑπὲρ τοῦ συγγραφέως τῆς *Patrie*.

—Ὅτε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸ ἀκροατήριον τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας καὶ οἱ παριστιανοὶ ἐν γένει θὰ εὐτυχῶσιν νὰ ἀκούσωσι τὸ νέον ἔργον τοῦ Δουμᾶ *la Route de Thèbes*, διότι, ὡς αὐτὸς ἀγγέλλει δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ τῷ Lantenburg, δευθυνητῇ τοῦ Residenz Theater, ὅστις ἐζήτησεν αὐτὸ διὰ τὴν Γερμανίαν, ἀνεβλήθη εἰς τὴν περίοδον 1896—97.

—Ἡ Σάρρα Bernhardt κατελήφθη ὑπὸ νέας ἰδιοτροπίας. Ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς καὶ ἐπὶ τούτῳ κινεῖ γῆν καὶ θάλασσαν. Πολλοὶ συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ἰδιοτροπίας αὐτῆς.

Ὁδὸ πρὸ πολλοῦ ἐξετελέσθη μουσικὸν ἔργον τοῦ αυτοκράτορος τῆς Γερμανίας καὶ ἦδη ἀγγέλλεται ὅτι παρασκευάζει ὁστος νέον τοιοῦτον, μονόπρακτον μελόδραμα ὃ ὁ τίτλος ἔτι ἄγνωστος.

—Κατ' αὐτὰς ἐπανελήφθη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας ὁ *Monsieur Alphonse* τοῦ Δουμᾶ.

—Οἱ γνωστοὶ κωμωδιογράφοι ἔγραψαν χάριν τῆς *Judic*, τῆς γνωστῆς εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν χαριέσσατος ἀιδοῦ, ὡς ἐπισκεψαμένης αὐτήν, Ernest Blum καὶ Raoul Toché κομειδύλιον ἐπιγραφόμενον *Rieuse* τὸ ἔργον ὅμως τοῦτο σφόδρα κατέκρινεν ὁ Sarcey.

—Ἐν τῷ Μελοδράματι τοῦ Βερολίνου ἐδιδάχθη κωμῳδία ἐπιγραφομένη κατὰ γαλλικὴν μετάφρασιν ἣν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν: *Comment Chantait les vieux*. Ὁ αυτοκράτωρ παρὼν εἰς τὴν παράστασιν μεταπέμφετο τὸν συγγραφέα Karl Niemann καὶ συνελάρη αὐτῷ εἰπὼν ἅμα: Ἴδου βωστικὴ κωμῳδία, ἀληθῆς κωμῳδία γερμανικῆ.

—Κατ' αὐτὰς ἐξετελέσθη ἐν Μονάχῳ τὸ μελόδραμα τοῦ Mehul *Uthal*, ὅπερ ἔχει τὸδε τὸ περίεργον ἐν τῇ μουσικῇ αὐτοῦ, ὅτι ἀπὸ τῆς ὀρχήστρας ἀφηρέθησαν τὰ τετράχορδα.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Ὁ ὑπεύθυνος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωμωδιανὶ οὐνοπόλει—Πέραν Τυπολιθροναγείων ΝΕΟΛΟΓΟΥ